



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

**ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ»**

Διπλωματική εργασία με θέμα:
«Η έννοια της Αειφορίας στα σχολικά εγχειρίδια. Η περίπτωση των Εγχειριδίων της
Αγγλικής Γλώσσας στις Γ' – Δ' – Ε' και ΣΤ' Τάξεις του Δημοτικού Σχολείου»

Λιόντος Βασίλειος

(ΑΜ: 32)

Επιβλέπουσα: κ. Πλακίτση Αικατερίνη, καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος
Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Ιωάννινα, Ιούλιος 2022

Η συλλογή και η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του Ν.4624/19 και του Κανονισμού (ΕΕ)2016/2019. Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων συλλέγει και επεξεργάζεται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα αποκλειστικά στο πλαίσιο της υλοποίησης του σκοπού της παρούσας διαδικασίας. Για το χρονικό διάστημα που τα προσωπικά δεδομένα θα παραμείνουν στη διάθεση του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων το υποκείμενο έχει τη δυνατότητα να ασκήσει τα δικαιώματά του σύμφωνα με τους όρους του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα 2016/679 (Ε.Ε.) και τα οριζόμενα στα άρθρα 34 και 35 Ν. 4624/2019. Υπεύθυνη Προσωπικών Δεδομένων του Ιδρύματος είναι η κα. Σταυρούλα Σταθαρά (email: dpo@uoi.gr).



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Διπλωματική εργασία με θέμα:
«Η έννοια της Αειφορίας στα σχολικά εγχειρίδια. Η περίπτωση των Εγχειριδίων της Αγγλικής Γλώσσας στις Γ' – Δ' – Ε' και ΣΤ' Τάξεις του Δημοτικού Σχολείου»

Λιόντος Βασίλειος

(ΑΜ: 32)

Επιβλέπουσα καθηγήτρια:

Πλακίτση Αικατερίνη, καθηγήτρια
Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών
του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή:

1. Πλακίτση Αικατερίνη, καθηγήτρια
Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών
του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
2. Κώτσης Κωνσταντίνος, καθηγητής
του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημο-
τικής Εκπαίδευσης
3. Γαβριλάκης Κωνσταντίνος αναπλη-
ρωτής καθηγητής του Παιδαγωγικού
Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης

Ιωάννινα, Ιούλιος 2022

Ευχαριστίες

Ολοκληρώνοντας τη φοίτησή μου στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών, του Τμήματος της Ιατρικής και του Τμήματος Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με την εκπόνηση της παρούσας μελέτης, αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω τους ανθρώπους οι οποίοι υπήρξαν αρωγοί και υποστηρικτές σε αυτήν την προσπάθεια.

Πρώτη από όλους θα ήθελα να ευχαριστήσω την Υπεύθυνη του Μεταπτυχιακού Προγράμματος, Καθηγήτρια Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών και Πρόεδρο του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών κα Πλακίτση Αικατερίνη η οποία υπήρξε ο άνθρωπος που με ενέπνευσε και με στήριξε με την υπομονή και την κατανόησή της.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω τα μέλη της επιτροπής για την αμέριστη συμπαράσταση και την υποστήριξή τους.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία αποτέλεσε μία έρευνα που πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της ανάλυσης περιεχομένου και της βιβλιογραφικής έρευνας. Αντικείμενο της έρευνας αποτέλεσε η Αειφόρος Εκπαίδευση και θέμα της η Αειφόρος Εκπαίδευση στα διδακτικά εγχειρίδια της Αγγλικής Γλώσσας.

Εξετάζονται τα σχολικά εγχειρίδια για τις τάξεις Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, παρουσιάζονται οι θεματικές που άπτονται ζητημάτων που αφορούν στην Αειφορία και το Περιβάλλον και προτείνονται δραστηριότητες και σενάρια διδασκαλίας, που ενισχύουν ακόμη περισσότερο την καλλιέργεια της ευαισθησίας των μαθητών σε σχέση με το περιβάλλον.

Λέξεις-κλειδιά: Ανάλυση περιεχομένου, Αειφορία, Περιβάλλον, Ανακύκλωση, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αειφόρο Σχολείο, Καινοτομία, Σχολικά Εγχειρίδια, Δημοτικό Σχολείο, Ωρολόγιο Πρόγραμμα, Αγγλική Γλώσσα, Διδακτικά Σενάρια, Βιώσιμη Ανάπτυξη

ABSTRACT

The present work is a research that was carried out by the method of content analysis and bibliographic research. The subject of the research was Sustainable Education and the subject of Education in English language textbooks.

The textbooks for the grades C, D, E and F Primary are examined, the topics related to sustainability issues and the environment are presented.

Main activities are presented and teaching scenarios, which further enhance the cultivation of students' sensitivity in relation to the environment, are proposed.

Keywords: Content Analysis, Sustainability, Environment, Recycling, Environmental Education, Sustainable School, Innovation, School Textbooks, Elementary School, Timetable, English Language, Teaching Scenarios, Sustainable Development

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	v
	vi

Abstract	vi
Συνοτομογραφίες	viii
Κατάλογος πινάκων.....	ix
Κατάλογος εικόνων	ix
Εισαγωγή.....	1
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	2
Κεφάλαιο Πρώτο: Περιβαλλοντική εκπαίδευση και Αειφορία.....	2
1.1. Εννοιολογική αποσαφήνιση των όρου «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση»	2
Χαρακτηριστικά της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΕΕ).....	7
Συνιστώσες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.....	11
1.1.1 Διαστάσεις και αρχές της Π.Ε.....	12
1.2. «Αειφόρος ανάπτυξη» και «Αειφορία» εννοιολογικές οριοθετήσεις.....	15
1.2.1. Αρχές και Χαρακτηριστικά της Εκπαίδευσης για την «Αειφορία»	16
Εκπαίδευση για την Αειφορία	18
Κεφάλαιο Δεύτερο: «Αειφορία» και Σχολείο	20
2.1. Το Αειφόρο σχολείο	20
2.1.1. Οι πυλώνες της «Αειφορίας» στο Σχολείο.....	26
2.2. «Αειφορία» και Ωρολόγιο πρόγραμμα: Καινοτομίες και Αλλαγές	31
Επιμέρους στόχοι ανά τάξη Δημοτικού	32
Α΄ τάξη Δημοτικού.....	32
Β΄ τάξη Δημοτικού	33
Γ΄ τάξη Δημοτικού	33
Δ΄ τάξη Δημοτικού	34
Ε΄ τάξη Δημοτικού	35
ΣΤ΄ τάξη Δημοτικού	36
2.3. «Αειφορία» στα ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ του Δημοτικού Σχολείου	36
2.3.1. «Αειφορία» και «Περιβαλλοντική ανάπτυξη» στα ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ της Αγγλικής Γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο.....	38
Κεφάλαιο Τρίτο: «Αειφορία» και «Περιβαλλοντική ανάπτυξη» στα Σχολικά Εγχειρίδια.....	40
3.1. Σχολικά Εγχειρίδια, Ορισμός	40
3.1.1 Αειφορία» και «Περιβαλλοντική Ανάπτυξη» στα Σχολικά Εγχειρίδια του Δημοτικού Σχολείου	41
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	43
Κεφάλαιο Τέταρτο: «Αειφορία» και «Περιβαλλοντική Ανάπτυξη» στα σχολικά εγχειρίδια της Γ΄, Δ΄, Ε΄, Στ΄ Αγγλικής Γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο: ερευνητική προσέγγιση	43
4.1. Η Μεθοδολογία της Έρευνας	43

Πλεονεκτήματα της Ανάλυσης Περιεχομένου.....	47
Μειονεκτήματα της Ανάλυσης Περιεχομένου.....	48
4.2. Αναγκαιότητα της Έρευνας.....	48
4.3. Σκοπός, στόχοι και ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας.....	50
4.4. Διεξαγωγή της έρευνας - Επεξεργασία και ανάλυση των ερευνητικών δεδομένων.....	51
Κεφάλαιο Πέμπτο: Αποτελέσματα – Συμπεράσματα- Προτάσεις.....	87
5.1. Αποτελέσματα – Συζήτηση.....	87
5.2 Συμπερασματικές διαπιστώσεις.....	88
5.3. Προτεινόμενες Δραστηριότητες – Διδακτικά Σενάρια.....	89
Σενάριο Α.....	91
Σενάριο Β.....	94
Σενάριο Γ’.....	97
Σενάριο Δ’.....	99
Βιβλιογραφία.....	102
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: Ενότητες σχολικών εγχειριδίων που αξιοποιήθηκαν.....	104
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β:.....	108

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Π.Σ: Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών

Δ.Ε.Π.Π. Σ: Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών

ΜΚΟ: Μη Κυβερνητική Οργάνωση

CEF: Connecting Europe Facility

EE: Environmental Education

EPA: Environmental Protection Agency

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1. Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών ξένων γλωσσών/Δημοτικό	40
Πίνακας 2.	52
Πίνακας 3. Θεματικές που προάγουν την αειφόρο εκπαίδευση των μαθητών	53

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1.....	64
Εικόνα 2.....	65
Εικόνα 3.....	65
Εικόνα 4.....	67
Εικόνα 5.....	67
Εικόνα 6.....	68
Εικόνα 7.....	69
Εικόνα 8.....	69
Εικόνα 9.....	70
Εικόνα 10.....	70
Εικόνα 11.....	71
Εικόνα 12.....	72
Εικόνα 13.....	72
Εικόνα 14.....	74
Εικόνα 15.....	74
Εικόνα 16.....	76
Εικόνα 17.....	76
Εικόνα 18.....	77
Εικόνα 19.....	78
Εικόνα 20.....	78
Εικόνα 21.....	79
Εικόνα 22.....	79
Εικόνα 23.....	80
Εικόνα 24.....	81
Εικόνα 25.....	81
Εικόνα 26.....	82
Εικόνα 27.....	83
Εικόνα 28.....	83
Εικόνα 29.....	84
Εικόνα 30.....	85
Εικόνα 31.....	85
Εικόνα 32.....	86
Εικόνα 33.....	86

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η δεκαετία της εκπαίδευσης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη ξεκίνησε από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών την 1η Ιανουαρίου 2005 και συνεχίστηκε έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014. Η Βιώσιμη Ανάπτυξη για την εκπαίδευση είναι μια «δυναμική» έννοια που χρησιμοποιεί όλα τα ζητήματα ευαισθητοποίησης του κοινού, εκπαίδευσης και κατάρτισης για να δημιουργήσει ή να ενισχύσει την κατανόηση, τους δεσμούς μεταξύ των θεμάτων της Βιώσιμης Ανάπτυξης και την ανάπτυξη των γνώσεων, των δεξιοτήτων, των προοπτικών και των αξιών που θα δώσει τη δύναμη σε ανθρώπους όλων των ηλικιών να αναλάβουν την ευθύνη ώστε να αποκτήσουν δυνατότητα δημιουργίας και απόλαυσης ενός βιώσιμου μέλλοντος" (UNESCO, 2004). Η εφαρμογή της Βιώσιμης Ανάπτυξης στα σχολεία περιλαμβάνει προσεγγίσεις στη διδασκαλία και τη μάθηση που υποστηρίζουν τους στόχους για τη διατήρηση, την κοινωνική δικαιοσύνη, την κατάλληλη ανάπτυξη και τη δημοκρατία. Αυτές οι προσεγγίσεις βασίζονται στο όραμα και την αποστολή για προσωπική και κοινωνική αλλαγή. Το έργο στοχεύει να αναπτύξει τα είδη των πολιτικών αρετών και δεξιοτήτων που θα ενδυναμώσουν όλους τους πολίτες και θα βοηθήσουν τους κοινωνικούς μας θεσμούς να διαδραματίσουν ηγετικό ρόλο στη μετάβαση σε ένα βιώσιμο μέλλον. Ως εκ τούτου, η Αειφόρος Ανάπτυξη περιλαμβάνει ένα όραμα μιας παγκόσμιας κοινωνίας που δεν είναι μόνο οικολογικά βιώσιμη, αλλά κοινωνικά και οικονομικά βιώσιμη (UNESCO, 2004). Έτσι, η Αειφορία αναγνωρίζει τη σημασία της οικονομικής βιωσιμότητας και παραγωγής απασχόλησης στην κοινότητα και τις περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς κλίμακες παρέχοντας παράλληλα στους μαθητές τη δυνατότητα να αποκτήσουν δεξιότητες ζωής που πρέπει να έχουν, ώστε να γίνουν εποικοδομητικοί και ενεργοί πολίτες, ικανοί και δεσμευμένοι να ωθηθούν επιτυχώς σε ένα ειρηνικό, με αφθονία και βιωσιμότητα μέλλον.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΑ

Οι σύγχρονες περιβαλλοντικές συνθήκες έχουν καταστήσει την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Environmental Education) μία αναγκαιότητα για τη σημερινή κοινωνία. Είναι σημαντικό, οι μαθητές, από μικρή ηλικία, να εξοικειωθούν με τις πρακτικές που βοηθούν το περιβάλλον και να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα οικολογίας. Κατά συνέπεια, η επιστημονική έρευνα έχει σταθεί στη διερεύνηση των συγκεκριμένων πτυχών της εκπαίδευσης, ούτως ώστε να διερευνηθεί κατά πόσο το σημερινό εκπαιδευτικό σύστημα συμβάλλει στην κατεύθυνση αυτή και ποιες αλλαγές θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν, ώστε η ελληνική, τυπική εκπαίδευση να περιλαμβάνει την οικολογική εκπαίδευση.

Στο παρόν κεφάλαιο, πρόκειται να παρουσιαστούν όροι που θα φανούν χρήσιμοι στην παρούσα έρευνα, όπως η «περιβαλλοντική εκπαίδευση» και η Αειφορία και θα αναφερθούν οι βασικές αρχές, οι κατευθύνσεις και τα χαρακτηριστικά τους.

1.1. Εννοιολογική αποσαφήνιση των όρου «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση»

Για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας, πρόκειται να χρησιμοποιηθεί εκτενώς ο όρος «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση». Συνεπώς, είναι καθοριστικής σημασίας, η έννοια αυτή να οριστεί με σαφήνεια. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση αποτελεί μία διαδικασία, ως αποτέλεσμα της οποίας, τα άτομα αναπτύσσουν μια βαθύτερη κατανόηση των περιβαλλοντικών θεμάτων και είναι υπεύθυνα και καλύτερα εξοπλισμένα για να λαμβάνουν αποφάσεις. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Environmental Education) περιλαμβάνει τη μάθηση για το περιβάλλον και τους τρόπους με τους οποίους οι άνθρωποι μπορούν να το επηρεάσουν. Ο στόχος είναι να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν τη σημασία της διατήρησης των πόρων, της

προώθησης βιώσιμων πρακτικών και της προστασίας της άγριας ζωής. Ειδικότερα αναφέρεται σε:

- Ευαισθητοποίηση και ευαισθησία σε σχέση με θέματα περιβάλλοντος και βιωσιμότητας
- Γνώση και κατανόηση περιβαλλοντικών και οικολογικών θεμάτων
- Μέριμνα για το περιβάλλον και κίνητρα για βελτίωση ή διατήρηση της Ποιότητας του περιβάλλοντος
- Ικανότητα εντοπισμού και βοήθειας στην επίλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων
- Συμμετοχή σε δραστηριότητες που οδηγούν στην επίλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση δεν υποστηρίζει μια συγκεκριμένη άποψη ή πορεία δράσης Βοηθά τους ανθρώπους να σκεφτούν κριτικά για περιβαλλοντικά ζητήματα και να αναπτύξουν δεξιότητες για την επίλυση προβλημάτων και τη λήψη αποφάσεων. Ο εθνικός νόμος περί Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του 1990 απαιτεί από την Υπηρεσία Προστασίας του Περιβάλλοντος να αναλάβει ηγετικό ρόλο στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Το γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ιδρύθηκε από την ΕΡΑ για να βοηθήσει στην υλοποίηση αυτού του προγράμματος. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση βοηθά, μεταξύ των άλλων, τους ανθρώπους να μάθουν περισσότερο για το περιβάλλον και τον τρόπο αντιμετώπισης παγκόσμιων προκλήσεων. Έχει τη δύναμη να μεταμορφώνει ζωές και κοινωνία. Ενημερώνει και εμπνέει. Επηρεάζει τις συμπεριφορές. Δίνει κίνητρο για δράση. Η ΕΕ είναι ένα βασικό εργαλείο για τη διεύρυνση της εκλογικής περιφέρειας για το περιβαλλοντικό κίνημα και τη δημιουργία πιο υγιών κοινοτήτων με μεγαλύτερη συμμετοχή του πολίτη.

Το περιβάλλον συντηρεί όλη τη ζωή στη γη. Παρέχει τροφή και έμπνευση. Η οικονομία ευδοκιμεί σε ένα υγιές περιβάλλον. Ένας αυξανόμενος όγκος ερευνών αναφέρει ότι ο χρόνος που ο άνθρωπος περνά στη φύση παρέχει σωματικά και ψυχολογικά οφέλη. Οι προσωπικές και πολιτισμικές ταυτότητες συχνά συνδέονται με το περιβάλλον γύρω από τον άνθρωπο. Ταυτόχρονα, είναι αδύνατο να μην ανησυχεί κανείς βαθιά για τις άνευ προηγουμένου περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές προκλήσεις που οι σύγχρονοι άνθρωποι αντιμετωπίζουν ως παγκόσμια κοινωνία— από την κλιματική αλλαγή και την απώλεια ειδών και οικοτόπων, έως τη μείωση της συμμετοχής των πολιτών, τη μείωση της πρόσβασης στη φύση, ένα αυξανόμενο χάσμα μεταξύ των εχόντων και των μη, και άλλων απειλών για την υγεία, την ασφάλεια και τη μελλοντική μας επιβίωση. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση είναι ένας τρόπος για να μάθουμε για το περιβάλλον και να αναπτύξουμε δεξιότητες, ώστε να μπορούμε στη συνέχεια να λαμβάνουμε τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με το πώς θα είμαστε σε θέση να συνεισφέρουμε στη φροντίδα του.

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Environmental Education) είναι μια ευρεία ομπρέλα που επικεντρώνεται στη δημιουργία ενός πιο βιώσιμου μέλλοντος χρησιμοποιώντας τη δύναμη της εκπαίδευσης. Εκτός από μια διαδικασία μάθησης, επικεντρώνεται στη χρήση βέλτιστων πρακτικών στην εκπαίδευση για να βοηθήσει στη δημιουργία κοινωνικής αλλαγής για την αντιμετώπιση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών ζητημάτων με τα οποία έρχεται αντιμέτωπη η κοινωνία. Οι περιβαλλοντικοί εκπαιδευτικοί εργάζονται σε όλα τα τμήματα της κοινωνίας. Συνεργάζονται με μαθητές, δασκάλους, διαχειριστές και σχολικές επιτροπές σε πράσινα σχολεία – εστιάζοντας στο πρόγραμμα σπουδών, την επαγγελματική ανάπτυξη, τις αυλές, τα σχολικά κτίρια και πολλά άλλα. Συνεργάζονται με επιχειρήσεις για την εκπαίδευση των διευθυντών, των εργαζομένων και των πωλητών

σχετικά με περιβαλλοντικά και οικονομικά ζητήματα. Είναι επιτηρητές επιστημονικών προγραμμάτων και έχουν ως στόχο να βοηθήσουν τους ανθρώπους να κατανοήσουν την επιστημονική διαδικασία και να χρησιμοποιήσουν τα δεδομένα για να βοηθήσουν στην προστασία ειδών, οικοτόπων, κοινοτήτων και οικολογικών διαδικασιών. Στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση εντάσσονται ακόμη καθηγητές σε πανεπιστήμια που εκπαιδεύουν την επόμενη γενιά δασκάλων, περιβαλλοντικούς επαγγελματίες, ηγέτες επιχειρήσεων και άλλους. Συνεργάζονται με δημοσιογράφους για να πουν την ιστορία για την αξία της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και με φορείς λήψης αποφάσεων για να την υποστηρίξουν. Ακόμη, συνεργάζονται με επαγγελματίες της διατήρησης για να βοηθήσουν τους ανθρώπους και τις κοινότητες να βρουν λύσεις σε ζητήματα διατήρησης—από την απώλεια της βιοποικιλότητας έως την κλιματική αλλαγή και με επαγγελματίες υγείας που εκπαιδεύουν γιατρούς, νοσηλευτές και άλλους επαγγελματίες υγείας σχετικά με την κρίσιμη σχέση μεταξύ υγείας και περιβάλλοντος και το πώς να αυξηθεί ο χρόνος στη φύση για την αντιμετώπιση προβλημάτων υγείας. Επιπλέον, στην κατεύθυνση αυτή εργάζονται φυσιοδίφες που βοηθούν στη σύνδεση περισσότερων ανθρώπων με τη φύση και στην οικοδόμηση αξιών διαχείρισης που διαρκούν μια ζωή (Ιπέκη, 2017).

Το θέμα της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης βασίζεται σε ένα τεράστιο δίκτυο σχετικών περιβαλλοντικών ιδεών και εννοιών το οποίο βοηθά να καταστεί εύκολα αντιληπτό το πώς λειτουργεί η φύση ως ένα κρίσιμο σύστημα υποστήριξης της ζωής του ανθρώπινου είδους. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση ή ο περιβαλλοντικός γραμματισμός αναφέρεται στις εννοιολογικές συνδέσεις, τη γνώση και την κατανόηση καθώς και τη γενική επίγνωση της σχέσης μεταξύ ανθρώπινων και φυσικών συστημάτων και διαδικασιών.

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση είναι μια διαδικασία αναγνώρισης αξιών και αποσαφήνισης εννοιών με σκοπό την ανάπτυξη δεξιοτήτων και στάσεων που είναι απαραίτητες για την κατανόηση και τη διαχείριση του συσχετισμού και της αλληλεπίδρασης του ανθρώπινου πολιτισμού, του φυσικού περιβάλλοντος.. Απαιτεί ενεργή συμμετοχή, συμμετοχή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και πρακτική προκειμένου να αναπτυχθεί ένας ατομικός και κοινωνικός κώδικας συμπεριφοράς σχετικά με θέματα περιβάλλοντος και Αειφορίας. Επιπλέον, βοηθά τους μαθητές να αναπτύξουν την προσωπικότητά τους μέσω παιδαγωγικών διαδικασιών (Κούσουλας, χ.χ).

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (ΕΕ) είναι μια μεθοδολογία στην οποία οι άνθρωποι εξοικειώνονται με το περιβάλλον τους και διασφαλίζουν τη μάθηση, τις ικανότητες, τις αξίες, τις εμπειρίες και το πάθος, τα οποία θα τους εξουσιοδοτήσουν να ενεργούν – χωριστά και συνολικά – για να φροντίζουν το παρόν και το μέλλον περιβαλλοντικά ζητήματα.

Είναι η μελέτη των σχέσεων και των αλληλεπιδράσεων μεταξύ φυσικών και ανθρώπινων συστημάτων. Εν ολίγοις, παρέχεται Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, ώστε οι άνθρωποι να μπορούν να κατανοούν καλύτερα τον κόσμο γύρω τους και να ξέρουν πώς να τον φροντίζουν σωστά, ώστε ο κόσμος να είναι καλύτερος.

Η ΕΡΑ πιστεύει ότι η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση είναι μια διαδικασία που επιτρέπει στους ανθρώπους να εξερευνήσουν περιβαλλοντικά ζητήματα, να συμμετέχουν στην επίλυση προβλημάτων και να αναλάβουν δράση για τη βελτίωση του περιβάλλοντος. Ως αποτέλεσμα, τα άτομα αναπτύσσουν μια βαθύτερη κατανόηση των περιβαλλοντικών ζητημάτων και έχουν τις δεξιότητες να λαμβάνουν ενημερωμένες και υπεύθυνες αποφάσεις.

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση είναι ένας πολύπλοκος τομέας και καλύπτει μια ποικιλία διαφορετικών θεμάτων που σχετίζονται με το περιβάλλον. Επιπλέον διαθέτει και ορισμένες πτυχές της μηχανικής, πράγμα που σημαίνει ότι ένα άτομο μπορεί ακόμη και να αρχίσει να καταλαβαίνει πώς μπορεί να παίξει ρόλο στην περιβαλλοντική μηχανική, μέσω της παρεχόμενης στο σχολείο εκπαίδευσης.

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση παρέχει στα άτομα τη συνείδηση που απαιτείται για τη δημιουργία οργανισμών, την κατανόηση ασκήσεων των ΜΚΟ, τη δημιουργία συμμετοχικών μεθοδολογιών στον αστικό σχεδιασμό και την εγγύηση μελλοντικών αγορών για οικολογικές επιχειρήσεις. Όλα αυτά δεν είναι μόνο καλά για το περιβάλλον, αλλά θα συνεισφέρουν αποφασιστικά στην οικονομία, έτσι ώστε όλοι να επωφεληθούν από τις προσπάθειες όσων έρχονται σε επαφή με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Η τελευταία διδάσκεται σε σχολεία, κοινότητες και κέντρα όπως πάρκα, ζωολογικούς κήπους και μουσεία.

Χαρακτηριστικά της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΕΕ)

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Environmental Education):

1. Είναι μια διαδικασία μάθησης που διευρύνει την πληροφόρηση και τη συνείδηση των ατόμων σχετικά με τον τομέα της φύσης και τις σχετικές δυσκολίες, δημιουργεί τις ζωτικές ικανότητες και δεξιότητες για την αντιμετώπιση των δυσκολιών, ενσταλάζει αυτοπεποίθηση και επιμέλεια και καλλιεργεί συμπεριφορά, εμπνεύσεις και ευθύνες για να καταλήξουν τα άτομα αυτά σε συνετές επιλογές κάνοντας αξιόπιστες κινήσεις στον τομέα με τον οποίο εργάζονται.

2. Είναι ένα διεπιστημονικό πεδίο που ενσωματώνει πεδία όπως η βιολογία, η οικολογία, η επιστήμη της γης, η γεωγραφία, η επιστήμη της ατμόσφαιρας και τα μαθηματικά, επειδή η κατανόηση του τρόπου λειτουργίας του περιβάλλοντος και της διατήρησης του απαιτεί γνώσεις και δεξιότητες από πολλούς κλάδους.

3. Περιλαμβάνει όλες τις προσπάθειες για την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τη γνώση του περιβάλλοντος και των περιβαλλοντικών προκλήσεων μέσω έντυπου υλικού, μέσων ενημέρωσης, φυλλαδίων, δελτίων, βίντεο ή άλλων τεχνικών μέσων.

4. Οδηγεί σε υπεύθυνες ατομικές και ομαδικές ενέργειες.

5. Παρέχει πληροφορίες για συγκεκριμένες περιβαλλοντικές ανησυχίες ή προβλήματα στο ευρύ κοινό.

6. Λειτουργεί για να βοηθήσει να σκεφτεί κανείς κριτικά, ώστε να μην περιορίζονται οι προσπάθειές του από την άγνοια.

7. Εμπλέκει τους μαθητές σε διαφορετικές τεχνικές συλλογής δεδομένων που τους βοηθούν να συζητήσουν, να αναλύσουν, να προβλέψουν και να ερμηνεύσουν δεδομένα σχετικά με περιβαλλοντικά ζητήματα.

8. Επικεντρώνεται στη μελέτη, προωθεί δεξιότητες σκέψης υψηλότερου επιπέδου και σχετίζεται με την καθημερινή ζωή του μαθητή.

9. Επιτρέπει στους ανθρώπους να συζητούν περίπλοκα περιβαλλοντικά προβλήματα που δεν έχουν απλές απαντήσεις.

10. Είναι μια διαδικασία κατά την οποία τα άτομα αποκτούν πληροφορίες σχετικά με την περιβαλλοντική συνείδηση και αποκτούν γνώσεις, δεξιότητες, αξίες, εμπειρίες και αποφασιστικότητα, που μπορούν να τους βοηθήσουν να λύσουν διάφορα περιβαλλοντικά προβλήματα.

11. Είναι ένα ολιστικό μάθημα και η ανάπτυξη ενός μαθητή μπορεί να διασφαλιστεί καλύτερα εάν του δοθεί αρκετό περιθώριο ώστε να εφαρμόσει τις αρχές που διδάχθηκε στην πραγματική ζωή.

12. Είναι ένα θέμα που περιλαμβάνει μια δια βίου διαδικασία. Δεδομένου ότι το περιβάλλον εξελίσσεται διαρκώς μέρα με τη μέρα ή χρόνο με το χρόνο, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση πρέπει επίσης να βελτιώνεται και να αναπτύσσεται για να διατηρήσει τον ρυθμό, ώστε τελικά να βοηθήσει το περιβάλλον..

13. Όπως υποδηλώνει το όνομά της, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση δεν είναι απλώς μια θεωρητική πτυχή. Είναι μια εκπαίδευση στο σύνολό της. Στην ουσία, με την κυριολεκτική έννοια, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση είναι μια ολιστική προσέγγιση της εκπαίδευσης.

14. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση είναι μια διεπιστημονική προσέγγιση. Περιλαμβάνει και ενσωματώνει όλα τα πιθανά ρεύματα για να κάνει τη βοήθεια του περιβάλλοντος μια συνολική διαδικασία.

15. Η ομορφιά της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι ότι λαμβάνει υπόψη όλες τις πτυχές του περιβάλλοντος. Από το κοινωνικό, το πολιτικό, το οικονομικό, το αισθητικό, το πνευματικό, καθώς και το ηθικό. Καμία περιβαλλοντική πτυχή δεν είναι πολύ μικρή για να ληφθεί υπόψη. Εξοικονομεί και προστατεύει το περιβάλλον όπως και όταν απαιτείται.

16. Ένα από τα μεγαλύτερα χαρακτηριστικά της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι η προσαρμοστικότητά της. Καθώς το περιβάλλον αλλάζει, ορισμένες αρχές αυτού του θέματος θα μπορούσαν να προσαρμοστούν και να εξελιχθούν για να υποστηρίξουν την αλλαγή. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση είναι και θα είναι πάντα εκεί για το περιβάλλον.

17. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Environmental Education) έχει πολλές διαστάσεις. Μπορεί να θεωρηθεί στο παρελθόν, στο παρόν, καθώς και στο μέλλον.

Μπορεί να είναι τόσο τοπική όσο και παγκόσμια. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση δεν έχει γεωγραφικά όρια που να την περιορίζουν.

18. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση είναι ένα μάθημα που ενθαρρύνει μια υγιή σχέση μεταξύ των ανθρώπων και όλων των άλλων στοιχείων της φύσης. Λειτουργεί με την πεποίθηση ότι η ανάπτυξη μιας οργανικής σχέσης μεταξύ των ανθρώπων και όλων των άλλων φυσικών στοιχείων είναι απαραίτητη για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης ενός βιώσιμου περιβάλλοντος.

19. Η περιβαλλοντική ηθική βρίσκεται πάντα στην πρώτη γραμμή αυτού του θέματος. Αυτό είναι ένα θέμα που δίνει προτεραιότητα στην ηθική αντιμετώπιση όλων των φυσικών στοιχείων, όσο μικρά κι αν είναι.

20. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή όλων. Μόνο με τη συμμετοχή όλων θα μπορέσουμε να εξυπηρετήσουμε καλύτερα το περιβάλλον.

Με το να είναι παθιασμένοι με τη διατήρηση του κόσμου γύρω τους ασφαλή, οι άνθρωποι θα είναι πιο πιθανό να εφαρμόσουν τη συγκεκριμένη εκπαίδευσή τους σε αυτό που κάνουν και θα εργαστούν για να φροντίσουν τον κόσμο γύρω τους ενώ χτίζουν την εταιρεία ή τον οργανισμό τους.

Η περιβαλλοντική διδασκαλία αναβαθμίζει τη βασική ανάλυση, την κριτική σκέψη και τις επιτακτικές ικανότητες λήψης αποφάσεων και καθοδηγεί τους ανθρώπους να σταθμίσουν τις διαφορετικές πλευρές ενός περιβαλλοντικού ζητήματος προκειμένου να καταλήξουν σε σοφές και ικανές επιλογές. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση δεν υποστηρίζει μια συγκεκριμένη προοπτική ή σχέδιο. Αντίθετα, επιτρέπει οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί να κάνουν τις επιλογές τους.

Εν ολίγοις, βοηθά να δει κανείς την οποιαδήποτε κατάσταση στην οποία βρίσκεται για να μπορέσει να λάβει μια απόφαση που είναι επωφελής για το περιβάλλον. Έχοντας ένα υπόβαθρο στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, και με την προστασία του περιβάλλοντος ως προϋπόθεση, όποιο σχέδιο και αν επιλεγεί από το άτομο θα είναι βιώσιμο και θετικό για το περιβάλλον.

Συνιστώσες Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Υπάρχουν πολλά διαφορετικά μέρη που συνθέτουν την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Environmental Education). Οι πιο κοινές συνιστώσες της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

Επίγνωση και ενσυνειδητότητα: Ενσυνειδητότητα και ικανότητα επιρροής στον χλοοτάπητα της φύσης και στις περιβαλλοντικές δυσκολίες που μπορεί να ανακύψουν κατά την ενηλικίωση και την ένταξη στην αγορά εργασίας.

Γνώση και Μάθηση: Μάθηση και κατανόηση της φύσης και των περιβαλλοντικών δυσκολιών που κρατούν τους ανθρώπους πίσω ή/και προκαλούν τον κόσμο να αλλάξει με αρνητικούς τρόπους.

Στάσεις: Διάθεση συμπάθειας προς τον τομέα της φύσης και έμπνευση για ενίσχυση ή διατήρηση της περιβαλλοντικής ποιότητας, η οποία θα μετουσιωθεί σε σχέδια τα οποία τα άτομα θα εφαρμόσουν στον εν γένει βίο τους.

Δεξιότητες: Ικανότητες αναγνώρισης και βοήθειας στην επίλυση περιβαλλοντικών δυσκολιών με πρακτικό τρόπο που ταιριάζει με τις τρέχουσες τάσεις και τεχνολογίες που υπάρχουν σήμερα.

Συμμετοχή: Επένδυση σε προγράμματα και έργα που συμβάλλουν στη μείωση των επιπτώσεων των περιβαλλοντικών δυσκολιών, διασφαλίζοντας έτσι ότι τα χρήματα που επενδύονται θα βοηθήσουν το περιβάλλον αντί να το βλάψουν.

Προώθηση πράσινων εγκαταστάσεων: Το να καθίστανται δηλαδή οι πράσινες πρωτοβουλίες δημοφιλείς και επίσης να παρέχεται η απαιτούμενη υποδομή για να βοηθήσουμε στην ανάπτυξη πολλών περιβαλλοντικών πτυχών. Η προώθηση πράσινων εγκαταστάσεων όπως μια αυτοβιώσιμη κουζίνα ή ακόμα και ένα αυτοσυντηρούμενο σχολείο θα μπορούσε να προωθηθεί για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης του κοινού καθώς και για να βοηθήσει στην προώθηση καλύτερων περιβαλλοντικών σχέσεων.

Έτσι, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση είναι στην πραγματικότητα ένα απίστευτα σημαντικό μέρος της λειτουργίας μιας επιχείρησης, μιας εταιρείας ή ενός οργανισμού. Χωρίς αυτό το ζωτικό στοιχείο, οι εταιρείες θα λειτουργούσαν πολύ πιο απερίσκεπτα, αλόγιστα ή ασύδοτα με τους φυσικούς πόρους ή/και τη γη που χρησιμοποιούν για να προχωρήσουν την εταιρεία τους.

Εξουσιοδοτεί ένα άτομο, μια κοινότητα, έναν οργανισμό να ενισχύσει τις δεξιότητές του στη λήψη αποφάσεων σταθμίζοντας τις διάφορες πλευρές ενός ζητήματος και όχι υποστηρίζοντας μια συγκεκριμένη άποψη ή δράση. Με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι το προσωπικό θα προσέχει περισσότερο το περιβάλλον γύρω του και ότι θα είναι πιο συνετό όταν πρόκειται να κάνει σχέδια που είναι πιο φιλικά και ωφέλιμα προς το περιβάλλον (CEF, 2022).

1.1.1 Διαστάσεις και αρχές της Π.Ε.

Στο πλαίσιο της Τυπικής Εκπαίδευσης (Standard Education), υπάρχουν τρεις κύριες πτυχές της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Παπαδημητρίου, 1998):

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Εκπαίδευση γύρω από το Περιβάλλον: Αφορά στην απόκτηση γνώσεων που σχετίζονται με το περιβάλλον και τα περιβαλλοντικά ζητήματα και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την απόκτηση γνώσης. Στα πλαίσια αυτά, το περιβάλλον είναι ένα θέμα μάθησης για τους σπουδαστές και τους μαθητές.

Εκπαίδευση μέσα στο περιβάλλον: Η εκπαίδευση που προέρχεται από και βρίσκεται μέσα στο περιβάλλον είναι απαραίτητη για την προώθηση της δημιουργικότητας και της καινοτομίας. Το περιβάλλον μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως τρόπος μάθησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων και ικανοτήτων και ως πηγή μάθησης. Η γνώση αποκτάται από το περιβάλλον μέσω της άμεσης εμπειρίας και κατασκευάζεται μέσα από δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα εντός του ίδιου του περιβάλλοντος, σε άμεση επαφή με πράγματα και φαινόμενα. Το περιβάλλον εδώ θεωρείται ως εργαλείο μάθησης, καθώς και ως πεδίο στο οποίο μπορούμε να πειραματιστούμε.

Εκπαίδευση για το περιβάλλον: Το σχολείο δίνει έμφαση στο κοινωνικό και πολιτικό βάθος, ενώ τονίζει την έννοια του πολίτη και την ευθύνη που φέρει για την ποιότητα του περιβάλλοντος και την ποιότητα ζωής. Αυτή η πολιτική ενθαρρύνει τη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων και τη δράση σε κοινωνικό επίπεδο με στόχο την πρόληψη και την επίλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων και τη διαχείριση των φυσικών πόρων. Το περιβάλλον άλλωστε είναι ο σκοπός.

Οι παραπάνω τρεις διαστάσεις αλληλοσυμπληρώνονται δυναμικά, δρουν συνδυαστικά και ενισχύουν τη σύγχρονη αντίληψη της ΠΕ. Δηλαδή εκπαίδευση που οδηγεί στην αντιμετώπιση περιβαλλοντικών προβλημάτων και στη δημιουργία των απαραίτητων συνθηκών για την αποτροπή παρόμοιων φαινομένων στο μέλλον και

γενικά ή στον επαναπροσδιορισμό της σχέσης του ανθρώπου με τη φύση (Ε.Ο.Ε, 2022).

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση ανταποκρίνεται με ανθρώπινη διάσταση και κοινωνική αντίληψη στο κοινωνικό αίτημα για την αντιμετώπιση της οικολογικής κρίσης και προσανατολίζεται στη διερεύνηση και την προσπάθεια επίλυσής της. Η επίλυση περιβαλλοντικών-οικολογικών προβλημάτων δεν μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την εφαρμογή εξειδικευμένων γνώσεων σε συγκεκριμένα προβλήματα. Για να είναι αποτελεσματική αυτή η διαδικασία, πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη παράλληλα με την ανθρώπινη και κοινωνική διάσταση και προοπτική. Είναι σημαντικό να μελετήσουμε τους σχετικούς ιστορικούς, πολιτικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς, πολιτιστικούς και άλλους παράγοντες του περιβάλλοντος, γιατί όπως όλοι γνωρίζουμε, τα περιβαλλοντικά προβλήματα δεν προκαλούνται μόνο από φυσικές καταστροφές, αλλά οφείλονται σε παράγοντες εκτός του ελέγχου μας (Κούσουλας, χ.χ).

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση βασίζεται σε μια διεπιστημονική προσέγγιση που ενσωματώνει την κοινωνική και οικολογική γνώση. Προτείνει το Διαθεματικό και Πολυθεματικό μοντέλο ένταξής του στο εκπαιδευτικό μας σύστημα. Η Φυσική Αγωγή ανταποκρίνεται ξεκάθαρα και πλήρως στις οικολογικές, εκπαιδευτικές και παιδαγωγικές προοπτικές του μέλλοντος και είναι ένα βήμα που οδηγεί στο κατώφλι του κόσμου των συναισθημάτων, του ελεύθερου πνεύματος, της δημιουργικότητας, της φαντασίας και ιδιαίτερα της επικοινωνίας. Ο τομέας της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης δίνει έμφαση στη μελέτη των περιβαλλοντικών προβλημάτων σε διάφορα επίπεδα ανάλυσης. Στόχος είναι να βρεθούν λύσεις σε αυτά τα προβλήματα και να ληφθούν προληπτικά μέτρα για την αποφυγή δημιουργίας νέων

περιβαλλοντικών προβλημάτων στο μέλλον. Σύμφωνα με το διεπιστημονικό μοντέλο, στα εν πολλοίς ανεξάρτητα προγράμματα της Π.Ε., τόσο κατά τον σχεδιασμό τους όσο και κατά την υλοποίησή τους, οι επαγγελματίες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους διάφορους κλάδους που εμπλέκονται (Κούσουλας, χ.χ)

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στον συναισθηματικό τομέα έχει τη δυνατότητα να αλλάξει τις στάσεις, τις αξίες και τις δεσμεύσεις των ανθρώπων για την οικοδόμηση μιας βιώσιμης κοινωνίας. Προτείνει έναν εξαιρετικό τρόπο αντιμετώπισης των συναισθημάτων, στην αναζήτηση και ανανέωση αξιών και συμπεριφορών και στην αλλαγή συμπεριφοράς. Μερικοί άνθρωποι μπορεί να πιστεύουν ότι ο ρόλος των δασκάλων και η συμβολή τους στην ανάπτυξη του συναισθηματικού πεδίου των μαθητών τους είναι πάντα εύκολος, αλλά αυτό δεν συμβαίνει πάντα. Πρέπει να κατανοήσουν και να αποσαφηνίσουν την ύπαρξη διαφορετικών προσωπικών αξιών, γεγονός που καθιστά δύσκολη την εξαγωγή αντικειμενικών και διαχρονικών συμπερασμάτων. Αν και η γνώση και η μελέτη του περιβάλλοντος και η αντιμετώπιση περιβαλλοντικών προβλημάτων περιλαμβάνονται στους πρωταρχικούς στόχους του Σχολείου Εκπαίδευσης, ο κύριος στόχος του είναι να παρέχει στους σημερινούς φοιτητές και μελλοντικούς πολίτες μια υπεύθυνη περιβάλλοννοτική επίγνωση (Κούσουλας, χ.χ).

1.2. «Αειφόρος ανάπτυξη» και «Αειφορία» εννοιολογικές οριοθετήσεις

Στο πλαίσιο της επιστημονικής συζήτησης με θέμα την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Environmental Education), χρησιμοποιείται εκτενώς ο όρος «Αειφορία» και «Αειφόρος Ανάπτυξη». (Εδώ θα γίνει σύνδεση με την προηγούμενη ενότητα και πώς καταλήγουμε εδώ, τότε εμφανίστηκε επιστημονικά – βιβλιογραφικά ο όρος «Αειφόρος Ανάπτυξη» και τι ορισμοί έχουν αποδοθεί, καταλήγουμε σε αυτόν που

υιοθετούμε και θα αναφέρουμε ότι για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας θα χρησιμοποιούμε ταυτόσημα τον όρο «Αειφορία»...)

1.2.1. Αρχές και Χαρακτηριστικά της Εκπαίδευσης για την «Αειφορία»

Η οικονομική ανάπτυξη στον σύγχρονο κόσμο έχει οδηγήσει σε πολλά οφέλη πολλούς ανθρώπους, όπως η επέκταση των ορίων ηλικίας, περισσότερες επιλογές των καταναλωτών και συχνά επέκταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των πολιτικών ελευθεριών. Αυτά τα πλεονεκτήματα δεν είναι ασήμαντα, αλλά κατανέμονται άνισα μεταξύ των πληθυσμών στη Γη συνοδευόμενα από ένα πλήθος κόστους - περιβαλλοντικής υποβάθμισης, οικονομικής αστάθειας, κοινωνικής απομόνωσης, απώλειας πολιτιστικής ταυτότητας και ψυχολογικής ανασφάλειας. Υπάρχουν πολλοί τρόποι με τους οποίους οι άνθρωποι μπορούν να επιβιώσουν, με τους περισσότερους να είναι περιβαλλοντικά, οικονομικά, κοινωνικά, πολιτιστικά και προσωπικά μη βιώσιμοι.

Η έκθεση του ΟΗΕ για την ανθρώπινη ανάπτυξη λέει ότι τα χάσματα μεταξύ των ανθρώπων μεγαλώνουν σε παγκόσμια κλίμακα. Το ένα τέταρτο του παγκόσμιου πληθυσμού αντιπροσωπεύει το 86% της παγκόσμιας κατανάλωσης και ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι έχουν μείνει έξω από την πρόσφατη αύξηση της κατανάλωσης.

Ο ρυθμός κατανάλωσης έχει τριπλασιαστεί τις δύο τελευταίες δεκαετίες και κατά δύο φορές τις τελευταίες δέκα. Οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ξοδεύουν περίπου 37 δισεκατομμύρια δολάρια ετησίως σε τρόφιμα, αρώματα και καλλυντικά.

Το χρηματικό ποσό που θα διατεθεί για την παροχή βασικής εκπαίδευσης, νερού και αποχέτευσης, βασικής κάλυψης υγείας και διατροφής σε όλους όσους στερούνται αυτήν τη στιγμή θα είναι 9 δισεκατομμύρια δολάρια. Οι 225 πλουσιότεροι

άνθρωποι στον κόσμο έχουν συνολική περιουσία έως και 1 τρισεκατομμύριο δολάρια, όσο είναι το ετήσιο εισόδημά τους. Αυτό ισοδυναμεί με το 47% του πλούτου των ανθρώπων στα κατώτερα κοινωνικά στρώματα. Αυτό το 47% περιλαμβάνει περίπου 2,5 δισεκατομμύρια άτομα.

Η «Έκθεση Ζωντανού Πλανήτη» που δημοσιεύτηκε από το Παγκόσμιο Ταμείο Άγριας Ζωής υποστηρίζει ότι οι άνθρωποι βλάπτουν το περιβάλλον από το 30% των φυσικών πόρων του κόσμου από το 1970. Η πίεση για κατανάλωση περισσότερων προϊόντων έχει διπλασιαστεί τα τελευταία 25 χρόνια ως αποτέλεσμα της δημιουργίας άφθονων προϊόντων από τη βιομηχανία. Οι μισοί από τους προσβάσιμους υδάτινους πόρους που έχουν χρησιμοποιηθεί για την παροχή καθαρού νερού για τους ανθρώπους έχουν εξαντληθεί, περίπου διπλάσια από ό,τι χρησιμοποιήθηκε το 1960. Σύμφωνα με την ίδια, η κατανάλωση θαλάσσιων ψαριών έχει αυξηθεί πάνω από δύο φορές τα τελευταία εξήντα χρόνια. Η ποσότητα ξύλου και χαρτιού που καταναλώνουμε έχει αυξηθεί κατά 2/3 και οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα έχουν διπλασιαστεί. Η ποσότητα φυτικού υλικού που χρησιμοποιεί η ανθρωπότητα κάθε χρόνο κυμαίνεται από 25% έως 50% αυτού που καλλιεργείται στον πλανήτη και 10% αυτού που παράγεται στο θαλάσσιο περιβάλλον.

Ο κύριος λόγος είναι ότι η πλειονότητα των οικονομικών συστημάτων στον κόσμο που καταναλώνουν πόρους και υπηρεσίες από το βιοφυσικό περιβάλλον δεν λειτουργούν με βάση τα συμφέροντα των ανθρώπων ή του περιβάλλοντος. Δεν λειτουργούν για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες όλων των ανθρώπων στον πλανήτη, ούτε για να προστατεύσουν το βιοφυσικό περιβάλλον στο οποίο βασίζονται.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, η εκπαίδευση για την Αειφορία επεκτείνεται στην Περιβαλλοντική και Επενδυτική Εκπαίδευση. Υποστηρίζεται από θεμελιώδεις

περιβαλλοντικές, κοινωνικές και εκπαιδευτικές θεωρίες. Η διαδικασία δράσης βασίζεται σε τεχνολογίες και κοινωνικούς οργανισμούς προκειμένου να δημιουργηθεί ένα πιο βιώσιμο μέλλον. Οι δάσκαλοι και οι μαθητές πρέπει να ενεργούν με τρόπο που να καλλιεργούν τη βιωσιμότητα και να συμβάλλουν σε μια παγκόσμια εκπαίδευση ως πολίτες. Είναι σαφές ότι μια μορφή εκπαίδευσης που να είναι προσβάσιμη σε μαθητές από ποικίλα υπόβαθρα θα είναι απαραίτητη προκειμένου να αντιμετωπιστεί η δυσάρεστη κατάσταση στην οποία βρίσκεται ήδη το περιβάλλον και να προσφερθούν λύσεις για ένα πιο βιώσιμο μέλλον.

Οι δάσκαλοι και οι μαθητές ενθαρρύνονται να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους συμμετέχοντας σε τοπικές ή απομακρυσμένες (διαδικτυακές) κοινότητες που προσπαθούν να ζήσουν βιώσιμα και να κάνουν τα σχολεία και τα κολεγιακά τους μοντέλα και πρότυπα βιώσιμης διαβίωσης προτεραιότητα. Οι νέοι στις ΗΠΑ συνήθως ενδιαφέρονται περισσότερο για νέες καταναλωτικές πολιτικές και κοινωνική ταυτότητα παρά για πιο παραδοσιακές ιδέες παραγωγικότητας και τάξης. Η εκπαίδευση για την Αειφορία χρησιμοποιεί κοινωνικές παιδαγωγικές μεθόδους που αποδομούν τα μηνύματα, τα σύμβολα και τις επωνυμίες που χρησιμοποιούν οι άνθρωποι για να προσδιορίσουν τον εαυτό τους και να επιτύχουν την αυτοπραγμάτωση (Klein, 2000).

Εκπαίδευση για την Αειφορία

Γνώση

- Των βιο-φυσικών συστημάτων, των δυνατοτήτων και των ορίων τους.

- Των τεχνολογιών που χρησιμοποιούν οι κοινωνίες για την εκμετάλλευση αυτών των βιο-φυσικών συστημάτων και του περιβάλλοντος που δημιουργείται κατά τη διαδικασία.
- Των οικονομικών συστημάτων που διαμορφώνουν τις επενδύσεις σε κατάλληλες ή ακατάλληλες τεχνολογίες και προσδιορίζουν τα κόστη και τα πλεονεκτήματα της χρήσης των βιοφυσικών συστημάτων από την κοινωνία.
- Των πολιτικών συστημάτων (της οικονομικής, πολιτικής, κοινωνικής και ιδιωτικής σφαίρας των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων) τα οποία περικλείουν τα ενδιαφέροντα, την ισχύ και τις στρατηγικές διαφορετικών ομάδων:
- Των πολιτιστικών συστημάτων (τεχνολογίες, αντιλήψεις και αξίες) που διαμορφώνουν και διαμορφώνονται από αυτές τις διαφορετικές σφαίρες της ανθρώπινης δραστηριότητας και βοηθούν ή παρακωλύουν τους ανθρώπους από το να κατανοήσουν την περιβαλλοντική δυσχέρεια της οποίας και οι ίδιοι αποτελούν μέρος.
- Των νέων μορφών τεχνολογίας, οικονομίας, πολιτικής, κοινωνίας και πολιτισμού που θα επιτρέψουν στις κοινωνίες να ζουν με τρόπους που είναι οικολογικοί, οικονομικοί, κοινωνικοί, πολιτικοί και αξιόπιστοι να γίνονται όλο και πιο διαθέσιμες και αξιόπιστες.

Οι εναλλακτικές ικανότητες αναφέρονται σε οποιεσδήποτε τεχνικές και μεθόδους που χρησιμοποιούνται από κοινωνικά και πολιτικά κινήματα για να βελτιώσουν την ικανότητά τους να επικοινωνούν, να αριθμούν, να μελετούν και να λύνουν προσωπικά και κοινωνικά προβλήματα.

Αυτές οι ικανότητες μπορεί να είναι πολύ σημαντικές για τη διασφάλιση της επιτυχίας αυτών των ομάδων. Οι δεξιότητες που απαιτούνται για μια πιο βιώσιμη ζωή

περιλαμβάνουν τεχνολογικές, οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές και ψυχολογικές δεξιότητες

Στάσεις και αξίες

- Δέσμευση στην άοκνη και ανιδιοτελή προσπάθεια βελτίωσης του επιπέδου ζωής των ανθρώπων και των υπολοίπων έμβιων όντων που φιλοξενεί ο πλανήτης.
- Δέσμευση στα ανθρώπινα δικαιώματα, την κοινωνική δικαιοσύνη και την καίριας σημασίας συμμετοχική δημοκρατία, η οποία επιτρέπει στις αρχές της Αειφορίας να διέπουν την κοινωνία.
- Δέσμευση στην ανοχή, τον ορθολογισμό και τον ανοιχτό σε νέες ιδέες νου.
- Δέσμευση στην εργασία με άλλους, με στόχο τη δημιουργία ενός πιο βιώσιμου μέλλοντος. (Huckle, 2010)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: «ΑΕΙΦΟΡΙΑ» ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ

Στο παρόν κεφάλαιο πρόκειται να παρουσιαστεί η έννοια «Αειφόρο Σχολείο» (Green School), καθώς συνδέεται άμεσα με την έρευνα που πρόκειται να πραγματοποιηθεί. Το Αειφόρο Σχολείο συνδέεται άμεσα με την έννοια της βιωσιμότητας, την προστασία του περιβάλλοντος και την καλλιέργεια αξιών και στάσεων στους μαθητές, που στοχεύουν σε ένα καλύτερο, βιώσιμο μέλλον.

2.1. Το Αειφόρο σχολείο

Ένα βιώσιμο σχολείο (Sustainable School) είναι ένα χαρούμενο, ήρεμο, ασφαλές, προοδευτικό, δημοκρατικό, χωρίς αποκλεισμούς σχολείο, ένα σχολείο για να απολαμβάνουν οι μαθητές και να αναπτύσσουν την κριτική τους σκέψη, τα ταλέντα και τις ικανότητες τους. Είναι ένα σχολείο που σου επιτρέπει να εξελιχθείς και σου δίνει χρόνο να αναλογιστείς.

Δεν έχει σημασία η απόδοσή τους στο μάθημα, καθώς το σχολείο δείχνει αγάπη για όλα τα παιδιά και αποτελεί ένα σχολείο εργατών της ζωής και χαράς. Το «Αειφόρο Σχολείο» είναι ένα πολύ πιθανό μέλλον, μια εφικτή ουτοπία. Στόχος του «Αειφόρου Σχολείου» είναι να ενσωματώσει τις αρχές της βιωσιμότητας σε όλες τις πτυχές της σχολικής ζωής, από τη διοίκηση έως τη διδασκαλία και τη μάθηση έως τις σχέσεις με το σχολείο και την κοινότητα (Ιπέκη, 2017).

Το Βιώσιμο Σχολείο (Sustainable School) απέρριψε οριστικά και αμετάκλητα τον δασκαλοκεντρισμό. Η μέθοδος συνεργατικής (cooperative) μάθησης είναι κατάλληλη για το σχολείο της Βιώσιμης Ανάπτυξης, εμπλουτισμένη με άλλες ενεργές μορφές μάθησης, όπως το παιχνίδι ρόλων, τον καταγισμό ιδεών, τον εννοιολογικό χάρτη, το ηθικό δίλημμα, την ταξινόμηση, τη δραματοποίηση, την ιστοριογραφία κ.λπ.

Η ενεργός συμμετοχή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία, ο ρόλος των εκπαιδευτικών ως συντονιστών και υποστηρικτών της διαδικασίας ανακάλυψης και δημιουργίας νέας γνώσης από τους ίδιους τους μαθητές και η εισαγωγή τεχνολογίας αποτελούν αποτελεσματικές μεθόδους που υιοθετούνται. Οι κορυφαίες καινοτομίες στη μαθησιακή διαδικασία είναι πτυχές ορισμένων βιώσιμων σχολείων. Ως διδακτική προσέγγιση, υιοθετείται η Μέθοδος Επίλυσης Προβλήματος και η προσέγγιση Μάθησης με βάση το μαθησιακό πρόβλημα.

Το πρόγραμμα σπουδών πρέπει να σχεδιαστεί ώστε να λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο των θεμάτων βιωσιμότητας σε όλες τις πτυχές της ζωής. Αυτά τα θέματα περιλαμβάνουν:

- Την προστασία του περιβάλλοντος
- Την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού και του ανθρώπου γενικά

- Τα δικαιώματα των ζώων
- Την κατανόηση και αναγνώριση άλλων ανθρώπινων πολιτισμών
- Την πρόληψη της προστασίας των ανθρώπων και των ζωντανών οργανισμών
- Την εκπαίδευση της ειρήνης και της ειρηνικής συνύπαρξης
- Το διάλογο μεταξύ των θρησκειών
- Την πρόληψη κάθε μορφής βίας
- Την εξάλειψη της φτώχειας
- Την ισότητα εντός και μεταξύ των χωρών

Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να ενημερώνονται για την κατάρτιση και την εκπαίδευσή τους μέσω των εργαστηρίων και της αυτομάθησης, καθώς και ο διευθυντής τους και όλοι όσοι εμπλέκονται στη σχολική ζωή. Το πρόγραμμα σπουδών ή οι κανόνες που ρυθμίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές αλληλεπιδρούν μεταξύ τους σε ένα σχολείο, είναι κάτι που συνήθως ακολουθεί η διδακτική διαδικασία.

Το καλό σχολικό κλίμα βασίζεται στην άρρηκτη σχέση μεταξύ των μαθητών στο σχολείο και αποτελεί το στοιχείο που καθιστά το σχολείο να είναι παραγωγικό. Έτσι, η εικόνα του σχολείου γίνεται ελκυστική για τους γονείς. Ενώπιον τρίτων, οι δάσκαλοι αισθάνονται άνετα μεταξύ τους, με τη διεύθυνση του σχολείου και τους μαθητές. Οι πτυχές του καλού σχολικού κλίματος είναι προαιρετικές σχολικές δραστηριότητες που παράγουν προϊόντα που μειώνουν ή εξαλείφουν την ανάγκη για τιμωρία, μειώνουν τις περιπτώσεις βανδαλισμών. Στόχους αποτελούν: η μείωση της βίας εντός και εκτός σχολείων, η συμμετοχή εκπαιδευτικών σε εκπαιδευτικές επισκέψεις και πολυήμερες εκδρομές, η αύξηση των φιλοδοξιών, η αύξηση του

αριθμού των ατόμων που δανείζονται βιβλία από τη σχολική βιβλιοθήκη, η βελτίωση της σχολικής υγιεινής, η βελτίωση των παρεχόμενων προϊόντων στο κυλικείο του σχολείου.

Ο κοινωνικός και οργανωτικός τομέας αφορά κυρίως τη δημοκρατία στα σχολεία και περιλαμβάνει, τη σχολική ηγεσία, τις σχέσεις του σχολείου με την τοπική κοινωνία-Τοπική Αυτοδιοίκηση, με τους γονείς, με τον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων κ.λπ.. Η ηγεσία του σχολείου πρέπει πάντα να σχεδιάζει και να εφαρμόζει πολιτικές και πρακτικές που συνάδουν με τη βιωσιμότητα και τις αξίες του σχολείου, με έμφαση στην αλληλεγγύη και τη δημοκρατία.

Το δημοκρατικό-ανθρωπιστικό-διανεμητικό στυλ ηγεσίας είναι ο καταλληλότερος τρόπος για τη διατήρηση ενός βιώσιμου σχολείου. Ο διευθυντής του σχολείου υιοθετεί μια δημοκρατική και συμμετοχική διαδικασία λήψης αποφάσεων. Οι αποφάσεις λαμβάνονται μέσω συζήτησης, και μέσω δημοκρατικών διαδικασιών. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται με συλλογικό τρόπο γίνονται σεβαστές από όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας. Η ηγεσία θα πρέπει να δημιουργήσει μια ατμόσφαιρα συνεργασίας ώστε ολόκληρο το σχολείο να μπορεί να αναπτύξει τα δικά του Σχολικά Σχέδια Δράσης και να υλοποιήσει τα σχέδια που τίθενται (Καλαϊτζίδης, 2013).

Τα μαθητικά συμβούλια του σχολείου συνεδριάζουν συνήθως τακτικά για να συζητήσουν σημαντικά θέματα. Τα δημοτικά σχολεία δεν έχουν μαθητικές κοινότητες, αλλά το Αειφόρο Σχολείο δίνει τη δυνατότητα σε όλα τα παιδιά να συμμετέχουν με τους εκπροσώπους τους σε συζητήσεις που τα αφορούν. Αυτό γίνεται επίσης μέσω νόμου. Άλλωστε, οι συνθήκες οχυρώματος και εισαγωγής των μαθητικών κοινοτήτων και δημοτικού σχολείου είναι πιθανώς ώριμες. Ο διευθυντής και οι δάσκαλοι έχουν ευθύνη να καινοτομήσουν σε αυτόν τον τομέα.

Οι γονείς συμμετέχουν στη σχολική ζωή, υποστηρίζουν το σχολείο με διάφορους τρόπους, αλλά δεν προσπαθούν να αναλάβουν τη διοίκηση του σχολείου ή να παρεμβαίνουν στις λειτουργίες του. Υπάρχει στενή συνεργασία με τη σχολική κοινότητα, τις οικογένειες των μαθητών και τους κοινωνικούς εταίρους-υποστηρικτές. Η τοπική αυτοδιοίκηση είναι υπεύθυνη για τη διανομή της ετήσιας επιχορήγησης στα σχολεία και υποστηρίζει επίσης μια ποικιλία σχολικών προγραμμάτων. Αυτές οι ενέργειες, όπως η χρήση σχολικών προγραμμάτων για την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση του κοινού, συμβάλλουν στη βελτίωση του σχολείου.

Είναι γνωστό ότι περίπου το 35-40% της ενέργειας στη χώρα μας χρησιμοποιείται από κτίρια. Τα σχολεία είναι ακριβά στη θέρμανση, γιατί συνήθως χτίζονται χωρίς αρχές οικολογικής κατασκευής και βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής. Αυτό σημαίνει ότι χρησιμοποιούν πολύ πετρέλαιο ή φυσικό αέριο, ηλεκτρική ενέργεια, νερό, χαρτί και παράγουν πολλά απόβλητα. Η ποσότητα χαρτιού που χρησιμοποιείται σε κάθε σχολείο κάθε χρόνο είναι αρκετά μεγάλη. Αυτό περιλαμβάνει πράγματα όπως προσχέδια διαγωνισμών, δοκιμασίες λεπτών, εξετάσεις, σημειωματάρια μαθητών, βοηθήματα, σημειώσεις καθηγητών κ.λπ. Ένα πολύ μικρό ποσοστό αυτού του χαρτιού καταλήγει στην ανακύκλωση, με αποτέλεσμα την περιττή σπατάλη των φυσικών πόρων και ιδιαίτερα των δέντρων.

Τα σχολεία είναι οργανισμοί που παράγουν πολλά απόβλητα (χαρτί) που είναι χρήσιμα, ενώ χρησιμοποιούν αρκετή ηλεκτρική ενέργεια, πετρέλαιο ή φυσικό αέριο, που συμβάλλει στην επιδείνωση του φαινομένου του θερμοκηπίου. Εκτός από τη συμβολή στην αύξηση των αερίων του θερμοκηπίου, τα σχολεία καταναλώνουν επίσης πολλά καύσιμα όταν τα παιδιά μεταφέρονται από και προς το σχολείο με τα αυτοκίνητα των γονιών τους. Ένας τρόπος για να μειωθούν οι εκπομπές αερίων του

θερμοκηπίου, ενώ παράλληλα να βελτιωθεί το μαθησιακό κλίμα στα σχολεία είναι η συνεργασία για τη μείωση της σπατάλης και της υπερκατανάλωσης νερού και πόρων, η μείωση της χρήσης δακτυλικών αποτυπωμάτων και η συμμετοχή όλων στη διαδικασία.

Η διεύθυνση του σχολείου, οι δάσκαλοι, οι μαθητές, οι γονείς και η ευρύτερη σχολική κοινότητα εργάζονται όλοι μαζί για την επίτευξη του βιώσιμου σχολικού στόχου για τη δημιουργία υπεύθυνων πολιτών και τη μείωση της σπατάλης πόρων.

Αειφόρο σχολείο σημαίνει ότι το σχολείο μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί και να αναπτύσσεται στο μέλλον χωρίς να βλάπτει το περιβάλλον. Είναι ένα αυτάρκες, φιλικό, αυτοκατευθυνόμενο, δημοκρατικό και άκρως φιλικό προς το περιβάλλον σχολείο που μπορεί να επιτύχει:

- Μείωση του οικολογικού αποτυπώματος
- Μείωση στην κατανάλωση ενέργειας (εξοικονόμηση πόρων και χρημάτων)
- Μείωση στην κατανάλωση χαρτιού (εξοικονόμηση πόρων και χρημάτων)
- Μείωση στην κατανάλωση νερού (εξοικονόμηση πόρων και χρημάτων)
- Βελτίωση της λειτουργίας του ως εκπαιδευτικού οργανισμού
- Βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης με την υιοθέτηση μαθητοκεντρικών μεθόδων και τεχνικών διδασκαλίας
- Βελτίωση του επαγγελματικού επιπέδου των εκπαιδευτικών μέσω της ενδοσχολικής συνεργασίας και επιμόρφωσης.
- Ενδυνάμωση των σχέσεων του σχολείου με την τοπική κοινωνία και τους θεσμοθετημένους φορείς της κοινωνίας
- Μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας στα σχολεία σχετικά με την μείωση του οικολογικού αποτυπώματος.

- Βελτίωση της λειτουργικότητας των σχολικών κτηρίων μέσω αλληλεπίδρασης με την τοπική κοινωνία και της υιοθέτησης φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών.
- Βελτίωση της εικόνας και της αυτοεικόνας των ελληνικών σχολείων.
- Συμβολή των σχολείων στην επίτευξη του εθνικού στόχου, της οικο-ανάπτυξης.
- «Δημιουργία» ευαισθητοποιημένων, ενημερωμένων, δραστήριων, πληροφορημένων, υπεύθυνων και ενεργών μαθητών-πολιτών. (aeiforum, 2022)

2.1.1. Οι πυλώνες της «Αειφορίας» στο Σχολείο

Λαμβάνοντας υπόψιν το εννοιολογικό πλαίσιο της Αειφορίας, αναφορικά με την εκπαίδευση, το ζήτημα της Βιώσιμης Ανάπτυξης περιστρέφεται γύρω από οκτώ πυλώνες.

Αρχικά ο πρώτος πυλώνας αφορά στη δημοκρατία και την συμμετοχή στο σχολικό περιβάλλον. Υπό αυτή την έννοια το Αειφόρο Σχολείο συνιστά ένα πρότυπο κοινωνικής αποδοχής που θα δίνει τη δυνατότητα σε όλους τους εμπλεκόμενους δηλαδή τα παιδιά και τους εκπαιδευτικούς να λαμβάνουν μέρος με ισότιμο τρόπο στα δρώμενα της σχολικής ζωής. Με αυτό τον τρόπο θα δοθεί στο σχολείο η δυνατότητα να λειτουργεί ως ένα μέρος στο οποίο θα έχει καλλιεργηθεί ο σεβασμός για τα ανθρώπινα δικαιώματα αλλά και τα άτομα διαφορετικών πολιτισμών. Μέσα σε ένα τέτοιο σχολείο όπου υπάρχει χρόνος να καλλιεργηθεί η κατανόηση, η αγάπη, ο αναστοχασμός για το σύνολο των παιδιών που φοιτούν σε αυτό, ανεξάρτητα από το πώς αποδίδουν στα μαθήματα, δίνονται δυνατότητες δημιουργικής έκφρασης και δράσης για αλλαγή μέσα από τις οποίες στόχος είναι και η αλλαγή του κλίματος στο

σχολικό περιβάλλον. Κατά συνέπεια, αυτού του είδους το σχολείο μπορεί να συνεισφέρει με αποτελεσματικό τρόπο στο να ενταχθούν όλοι οι μαθητές και να αντιμετωπιστεί η σχολική διαρροή και η σχολική βία. Την ίδια στιγμή όταν οι μαθητές λαμβάνουν μέρος σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων, δράσεις σχεδιασμού και εκτέλεσης αυτών των δράσεων που έχουν σχεδιαστεί, το Αειφόρο Σχολείο αποτελεί ένα εξιδανικευμένο περιβάλλον στο οποίο καλλιεργείται η πολιτειότητα και αναπτύσσονται οι ενεργοί πολίτες (Ιπέκη, 2017).

Ο δεύτερος πυλώνας αφορά στην βελτίωση της μαθησιακής διδασκαλίας. Ειδικότερα, το Αειφόρο Σχολείο που συνιστά ένα εξελισσόμενο ίδρυμα για τη μάθηση δημιουργεί ένα πλαίσιο καλλιέργειας της βιωματικής παιδαγωγικής και ενεργητικής μάθησης. Σε ένα τέτοιου είδους πλαίσιο οι μαθητές δεν είναι δυνατόν να είναι παθητικοί αλλά να εργάζονται βασιζόμενοι στη διερεύνηση και να παράγουν μαθησιακά έργα. Με αυτό τον τρόπο τα μαθήματα γίνονται ενδιαφέροντα και οι τάξεις ζωντανεύουν καθώς επικρατεί η δημιουργική διάθεση. Συστηματικά στο σχολείο γίνεται διερεύνηση ζητημάτων που έχουν σχέση με την Βιώσιμη Ανάπτυξη. Αυτό το είδος σχολείου έχει δεσμευτεί στον προσανατολισμό στη μάθηση για το μέλλον προσκαλώντας τόσο τους εκπαιδευτικούς όσο και τους μαθητές να ενστερνιστούν μία κουλτούρα πολυπλοκότητας, αξιοποιώντας με τον τρόπο αυτό την κριτική τους σκέψη ώστε να αποσαφηνίζονται οι αξίες. Επιπλέον, στόχος είναι η αξία της μάθησης, η συμμετοχή και ανάληψη δράσης, αναθεωρώντας όλα τα αντικείμενα - μαθήματα για την παιδαγωγική που θα ακολουθηθεί στα πλαίσια της εκπαίδευσης για την Αειφορία. Η υφιστάμενη προσέγγιση παρέχει ενθάρρυνση να ενσωματωθεί η Αειφορία στην κανονικότητα του σχολείου όχι ως ένα επιπρόσθετο βάρος για τους εκπαιδευτικούς και τον διευθυντή της σχολικής μονάδας, αλλά ως μία δυνατότητα να βελτιωθεί η υφιστάμενη διδασκαλία και εκμάθηση και να παρασχεθεί η καινοτομία αναφορικά με

τη χρήση της σε όλο το εύρος του σχολείου. Η εκπαίδευση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη συνεπάγεται την συμμετοχή ολόκληρου του σχολείου ως μία διαδικασία ερευνητικής δράσης όπου υπάρχει η αποδοχή ότι η σχολική ανάπτυξη δεν είναι μόνο σύνθετη αλλά και απρόβλεπτη.

Σύμφωνα με τον τρίτο πυλώνα μέσα από το Αειφόρο Σχολείο προάγεται ο πολιτισμός και οι τέχνες.

Ο τέταρτος πυλώνας αφορά στη Βιώσιμη Ανάπτυξη του κτιρίου και του περιβάλλοντα χώρου του σχολείου. Με αυτό συνεπάγεται ότι το αειφορικό κτίριο θα πρέπει να στηρίζει με λειτουργικό τρόπο την εκπαιδευτική διαδικασία να ωθεί τη συμμετοχική και ενεργή εκμάθηση και να συνδέει το σχολείο με την κοινότητα εξασφαλίζοντας την ίδια στιγμή την καλή υγεία και άνεση όσων το χρησιμοποιούν. Ταυτόχρονα θα πρέπει να μειώνει τις ενεργειακές ανάγκες που προκύπτουν χωρίς να διαταράσσει το μικροκλίμα της περιοχής που στεγάζεται, επιδεικνύοντας σεβασμό στην τοπική ρυμοτομία. Ο περιβάλλοντας χώρος του σχολείου θα πρέπει να έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να παρέχει διευκόλυνση στους μαθητές να επικοινωνούν ανάμεσά τους και να έρχονται σε επαφή τόσο με το Φυσικό κόσμο όσο και με την βιοποικιλότητα.

Περαιτέρω, ο πέμπτος πυλώνας σχετίζεται με την πολιτική που θα πρέπει να εφαρμόζεται ώστε να εξοικονομείται ενέργεια αλλά και με τις μετακινήσεις από και προς το σχολείο με την αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την προτροπή να αλλαχθούν οι συνήθειες που τηρούνται από τους μαθητές αναφορικά με τις μετακινήσεις.

Ο επόμενος πυλώνας σχετίζεται με τον ορθολογισμό αναφορικά με τη διαχείριση των φυσικών πόρων Με άλλα λόγια του νερού, των υλικών και των

απορριμμάτων, στοχεύοντας να ελαττωθεί η κατανάλωση τους και με αυτό τον τρόπο να μειωθεί το οικολογικό αποτύπωμα του σχολείου.

Ο έβδομος και προτελευταίος πυλώνας αφορά στην προαγωγή της υγείας στο σχολικό περιβάλλον. Από την άποψη της ψυχικής υγείας και της ψυχικής ανθεκτικότητας αλλά και της υγείας του σώματος τόσο των μαθητών όσο και των εκπαιδευτικών.

Τέλος, ο όγδοος πυλώνας εκτείνεται από την τοπική στην πλανητική κλίμακα. Είναι εξέχουσας σημασίας το κάθε σχολείο το οποίο θέλει να οδεύει προς την βιώσιμη ανάπτυξη να προβαίνει στο σχεδιασμό της τοπικής του ατζέντας. Συνδέοντας το σχολείο με σημαντικά πολιτιστικά και περιβαλλοντικά ζητήματα της περιοχής που στεγάζεται αλλά και που ζουν οι μαθητές, του δίνει τη δυνατότητα εμπλουτισμού της εκπαιδευτικής διαδικασίας και σύνδεσης με την τοπική κοινωνία, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα δράσεων τοπικού ενδιαφέροντος που όμως επεκτείνεται σε ζητήματα πλανητικής κλίμακας όπως είναι η ισάξια κατανομή των πόρων, η φτώχεια, η ειρήνη, η Δημοκρατία, η διαφάνεια, η υπερθέρμανση του πλανήτη κτλ.

Το Αειφόρο Ελληνικό Σχολείο θα πρέπει να διαδραματίζει ρόλο καταλύτη αναφορικά με την μετάβαση του σχολείου από την ατομικότητα προς το σύνολο, από την στείρα αποστήθιση στην καλλιέργεια της κριτικής και δημιουργικής σκέψης, από την μονόπλευρη αναλυτική σκέψη στην πολύπλοκη και πιο σύνθετη σκέψη και από την ατομική προσπάθεια στη συλλογική και δε θα αποτελεί απλά μία εκτέλεση των εγκυκλίων που αποστέλλονται από το υπουργείο αλλά μεριμνώντας τη χάραξη δικής του στρατηγικής αλλαγής. Για αυτό το λόγο είναι σημαντικό να παράγεται το εκπαιδευτικό υλικό, να οργανώνονται ημερίδες, σεμινάρια και επιμορφωτικά

προγράμματα τα οποία θα έχουν ως στόχο να ενισχύεται η αλληλεπίδραση του σχολικού προγράμματος (Καλαϊτζίδης, 2013).

Η εκπαίδευση αναγνωρίστηκε ως βασικό στοιχείο για τη δημιουργία ευαισθητοποίησης και την καλλιέργεια της κατανόησης σχετικά με ζητήματα που κυριαρχούν στη Γη κατά την πρώτη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη στο Ρίο ντε Τζανέιρο της Βραζιλίας το 1992.

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ

Καθώς προσβλέπουμε στην εκπλήρωση των φιλόδοξων Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ έως το 2030, το σχέδιο δράσης για τους ανθρώπους, τον πλανήτη και την ευημερία δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς να αναγνωρίσουμε τη σημαντική σύνδεση μεταξύ της εκπαιδευτικής ανάπτυξης και ενός βιώσιμου μαθησιακού περιβάλλοντος. Τα παραπάνω συνδέονται άρρηκτα με την ικανότητα μετατροπής της βασικής γνώσης σε συνειδητή δράση, ώστε οι μαθητές να μπορούν να γίνουν καταλύτες για τη μελλοντική εξέλιξη.

Γι' αυτό τα Βιώσιμα Σχολεία είναι σημαντικά. Πρέπει να δώσουμε στους μαθητές το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, τη φυσική θέση και την οργανωτική κουλτούρα για να ενθαρρύνουμε την ανάπτυξη περιβαλλοντικά συνειδητοποιημένων παγκόσμιων πολιτών. Οι μαθητές περνούν το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας τους σε ένα σχολικό κτίριο κατά τα πιο κρίσιμα αναπτυξιακά τους χρόνια. Σε αυτή την εποχή κομβικής ανάπτυξης, τα σχολεία πρέπει να είναι χώρος δημιουργικής σκέψης, πηγή έμπνευσης και αφετηρία για την ανάπτυξη της αίσθησης συνειδητοποίησης και ευθύνης. Το ταξίδι προς αυτόν τον στόχο ξεκινά με την εκπαίδευση των μαθητών σε ένα υγιές και βιώσιμο περιβάλλον. (Greening America's Schools, 2006)

Τα Αειφόρα Σχολεία (Green Schools) δημιουργούν ένα περιβάλλον όπου δάσκαλοι και καθηγητές μπορούν να καλλιεργήσουν μια θετική και προοδευτική σχολική κουλτούρα. Οι δάσκαλοι έχουν περισσότερες ευκαιρίες να επινοήσουν μοναδικές ευκαιρίες μάθησης και οι μαθητές επωφελούνται μέσω της αυξημένης συμμετοχής και της παραγωγικότητας και των βελτιωμένων δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων και κριτικής σκέψης.

Τα Αειφόρα Σχολεία είναι το εργαλείο διδασκαλίας που συνδυάζει την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και τη συμμετοχή της κοινότητας. Αυτές οι συνεργατικές δραστηριότητες εμπνέουν όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας, η οποία δημιουργεί μια κουλτούρα συνεχούς μάθησης, ανάπτυξης και εξέλιξης. (Greening America's Schools, 2006)

2.2. «Αειφορία» και Ωρολόγιο πρόγραμμα: Καινοτομίες και Αλλαγές

Σύμφωνα με τον οδηγό σπουδών για τα Δημοτικά σχολεία, «Περιβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη» (Π.Ε.Α.Α.) έχουν εισήχθη σημαντικές καινοτομίες με στόχο την περιβαλλοντική επιμόρφωση των μαθητών. Ο οδηγός Δραστηριοτήτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης αποτελεί συνέχεια του Οδηγού Διεπιστημονικής Ανάπτυξης και απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς και μαθητές του Δημοτικού Σχολείου. Αυτό το βιβλίο έχει ένα γενικό θεωρητικό μέρος και ένα ειδικό μέρος με συγκεκριμένα παραδείγματα για το πώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να το χρησιμοποιήσουν για να διευκολύνουν την εργασία τους.

Σκοπός των νέων κατευθυντήριων γραμμών είναι να εξηγήσουν πώς θα εφαρμοστεί το Πρόγραμμα, με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο, ακολουθώντας τις προτεινόμενες προσεγγίσεις μάθησης, μεθόδους και διδακτικές πρακτικές σύμφωνα

με τις αρχές από το Νέο Σχολείο. Ένας στόχος του Οδηγού για την Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών ήταν να βοηθήσει τους δασκάλους να εμπνεύσουν τους μαθητές τους να επιτύχουν τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, αφιερώνοντας τις ώρες διδασκαλίας τους σε αυτούς τους στόχους.

Τα σύγχρονα σχολεία είναι ανοιχτά σε όλους τους μαθητές, από την αρχή. Η σχολική ηλικία έως το λύκειο, θα διαμορφωθεί σταδιακά με βάση τη νέα περιβαλλοντική κουλτούρα για την κατασκευή και την καλλιέργεια της γνώσης, δεξιοτήτων, αξιών, στάσεων και συμπεριφορών που υποστηρίζουν τη λογική.

Η διαχείριση των φυσικών πόρων συμβάλλει σε μια κοινωνία που βασίζεται στη Βιώσιμη Ανάπτυξη και την προσωπική ευημερία. Δεδομένου ότι υπάρχει ανάγκη, το νέο ΠΣ είναι απαραίτητο. Η οργάνωση βασίζεται στον περιβαλλοντικό γραμματισμό, ο οποίος είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με άλλες μορφές αλφαριθμητισμού.

Όλες αυτές οι βυθίσεις λειτουργούν προς αυτή την κατεύθυνση. Με έννοιες και φαινόμενα, αρχές και αξίες που σχετίζονται με ζητήματα και περιβαλλοντικά προβλήματα, το σύγχρονο σχολείο προωθεί ένα μοντέλο βιώσιμης, διεπιστημονικής, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Επιμέρους στόχοι ανά τάξη Δημοτικού

Α΄ τάξη Δημοτικού

- ✓ Να διαχειρίζονται με κατάλληλο και βιώσιμο τρόπο τα απορρίμματα στο άμεσο περιβάλλον και να διαμορφώσουν με την πάροδο των ετών, μία υπεύθυνη καταναλωτική συμπεριφορά.
- ✓ Να διερευνήσουν σε ένα πρώτο και αρχικό επίπεδο το τοπικό οικοσύστημα και να βρεθούν σε θέση να προτείνουν εφικτές λύσεις που θα συμβάλλουν στην προστασία του.

- ✓ Να κατανοήσουν σε βάθος τη χρησιμότητα του νερού και να αναλάβουν απλές δράσεις με στόχο την εξοικονόμησή του.
- ✓ Να ανακαλύψουν και να εκτιμήσουν όσο αυτό είναι δυνατόν τα βασικά στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου στον οποίο ζουν.
- ✓ Να υιοθετήσουν τρόπους μετακίνησης οι οποίοι θα είναι φιλικοί προς το περιβάλλον, ανάλογα σε κάθε περίπτωση με τις συνθήκες της περιοχής τους.

Β΄ τάξη Δημοτικού

- ✓ Να κατανοούν τα βασικά στοιχεία της βιοποικιλότητας.
- ✓ Να ευαισθητοποιηθούν σε σχέση με την ακαταλληλότητα ή επικινδυνότητα ουσιών και αντικειμένων τα οποία χρησιμοποιούν με τα οποία έρχονται σε επαφή στο σχολείο ή στο σπίτι αλλά και με τρόπους προφύλαξής τους από αυτά.
- ✓ Να έρθουν σε επαφή με απλούς τρόπους αερισμού, φωτισμού και κλιματισμού του σχολικού χώρου τους, τον ρόλο και τη σημασία των στοιχείων αυτών για το περιβάλλον στο πλαίσιο του αειφόρου σχολείου.
- ✓ Να μάθουν να ξεχωρίζουν τις πραγματικές ανάγκες από τις επιθυμίες τους, τον ρόλο της διαφήμισης, τις συνέπειες τής υπερκατανάλωσης καθώς και την ανάγκη υιοθέτησης στάσεων και συμπεριφορών φιλικών προς το περιβάλλον.
- ✓ Να ενημερωθούν σε σχέση με βασικά θέματα που αφορούν την αξία, τα οφέλη, τις απειλές και τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα δάση.
- ✓ Να ευαισθητοποιηθούν σε σχέση με τη διαφορετικότητα, την αποδοχή του διαφορετικού και τη συνεργασία.

Γ΄ τάξη Δημοτικού

- ✓ Να έρθουν σε επαφή με τους ελεύθερους χώρους για ψυχαγωγία και άθληση στο σχολείο και στη γειτονιά, ούτως ώστε να εκτιμήσουν την ακαταλληλότητά τους

και να φροντίζουν για την καθαριότητα και την προστασία τους από τη ρύπανση και μόλυνση κάθε είδους.

- ✓ Να ευαισθητοποιηθούν για την επιλογή ειδών ένδυσης και υπόδησης τα οποία δεν προκαλούν προβλήματα στο περιβάλλον και την υγεία τους.
- ✓ Να διερευνήσουν σημαντικές διαστάσεις των προβλημάτων τα οποία συντελούν στην υποβάθμιση της γεωποικιλότητας αλλά και της βιοποικιλότητας.
- ✓ Να ευαισθητοποιηθούν όσον αφορά την ανάγκη εξοικονόμησης της ηλεκτρικής ενέργειας στο σχολείο, το σπίτι και από τα παιχνίδια τους.
- ✓ Να συνδέσουν τις ανθρώπινες δραστηριότητες με την παραβίαση του δικαιώματός τους να ζουν σε καθαρό και υγιές περιβάλλον αλλά και να κατανοήσουν τις συνέπειες των πράξεών τους στην κατεύθυνση αυτή.
- ✓ Να ενημερωθούν σε σχέση με βασικά θέματα που αφορούν τα καταστροφικά αποτελέσματα των δασικών πυρκαγιών, τα μέτρα πρόληψης και την αποκατάσταση των καμένων εκτάσεων.

Δ΄ τάξη Δημοτικού

- ✓ Να εξετάσουν τα βασικά προβλήματα που αφορούν στο πόσιμο νερό, καθώς και την αειφόρο διαχείρισή του στο σχολείο και το σπίτι, αποτρέποντας έτσι τη σπατάλη νερού.
- ✓ Να ενημερωθούν για βασικά θέματα που αφορούν την ποιότητα του εδάφους και υπεδάφους, για τα κύρια αίτια που προκαλούν την ερημοποίηση ή τη διάβρωση περιοχών της πατρίδας μας καθώς και για τις πρακτικές αντιμετώπισής τους.
- ✓ Να ευαισθητοποιηθούν όσον αφορά ζητήματα εξοικονόμησης νερού και ενέργειας στο σχολείο και στο σπίτι.

- ✓ Να εκτιμήσουν και να γνωρίσουν τα κυρίαρχα χαρακτηριστικά της ελληνικής βλάστησης και να αναγνωρίσουν τον σημαντικό ρόλο των θάμνων στο ελληνικό περιβάλλον.
- ✓ Να εξετάσουν και να κατανοήσουν τους βασικούς κινδύνους των ελληνικών δασών και να συμμετέχουν σε πρακτικές προστασίας τους.
- ✓ Να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα που αφορούν την πολιτισμική κληρονομιά του τόπου τους και να συμμετέχουν στην προστασία και την ανάδειξη της κληρονομιάς αυτής.
- ✓ Να ενημερωθούν για θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης των σεισμών αλλά και της ελαχιστοποίησης των συνεπειών τους με τη διεξαγωγή άσκησης προσομοίωσης του σεισμού στο σχολείο.

Ε΄ τάξη Δημοτικού

- ✓ Να μπορούν να εντοπίζουν και να διερευνούν ανθρώπινες δραστηριότητες οι οποίες σχετίζονται με τη ρύπανση και τη μόλυνση του νερού της περιοχής τους.
- ✓ Να γνωρίζουν τις βασικές χρήσεις γης στον τόπο τους και να εκτιμούν την αξία του εδάφους και του υπεδάφους της περιοχής τους.
- ✓ Να αναφέρουν προστατευόμενες περιοχές της χώρας όπου ζουν μας και να αναγνωρίζουν την ανάγκη διατήρησής τους για την προστασία της βιοποικιλότητας.
- ✓ Να είναι σε θέση να συσχετίσουν τις μεταφορές με την παραγωγή ατμοσφαιρικών ρύπων, τη μείωση των ορυκτών καυσίμων και την κλιματική αλλαγή και να αρχίσουν στο βαθμό που μπορούν να υιοθετούν φιλικούς προς το περιβάλλον τρόπους μετακίνησης.
- ✓ Να συνδέουν τα δικαιώματα με τις υποχρεώσεις τους απέναντι στους άλλους και να υιοθετούν την αρχή της ισότητας φύλων και φυλών.

- ✓ Να γνωρίζουν τρόπους αντιμετώπισης των πλημμυρών και να εκτιμούν την αξία της πρόληψης για την αποτροπή τους και περιορισμού των συνεπειών τους.

ΣΤ΄ τάξη Δημοτικού

- ✓ Να είναι σε θέση να προτείνουν λύσεις για την αναβάθμιση των κοινόχρηστων χώρων στο τοπικό περιβάλλον που τους περικλείει.
- ✓ Να δραστηριοποιηθούν με στόχο την μείωση του οικολογικού αποτυπώματός τους.
- ✓ Να μπορούν να διατυπώνουν συγκεκριμένες λύσεις και να αναλαμβάνουν δράσεις για τη μείωση της έντασης του Φαινομένου του Θερμοκηπίου.
- ✓ Να ευαισθητοποιηθούν σε σχέση με την ανάγκη ειρηνικής επίλυσης των διαφορών μεταξύ των λαών.
- ✓ Να ενημερωθούν όσον αφορά τα αίτια των τεχνολογικών καταστροφών, συνέπειές τους και τα ανάλογα μέτρα προστασίας (Περιβάλλον και εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη: Οδηγός Δημοτικού, 2022)

2.3. «Αειφορία» στα ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ του Δημοτικού Σχολείου

Σύμφωνα με το Ν. 1892/90 και τις αντίστοιχες Εγκυκλίους, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση αποτελεί σημαντικό μέρος των σχολικών προγραμμάτων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Σκοπός της εκπαίδευσης είναι να ευαισθητοποιήσει τους μαθητές για την ανθρώπινη σχέση με το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, συγκεκριμένα να εντοπίσουν προβλήματα και να εργαστούν για την αντιμετώπισή τους. Η εκπαιδευτική διαδικασία βοηθά στην αποσαφήνιση των εννοιών, στην αναγνώριση αξιών, στην ανάπτυξη ψυχοκινητικών δεξιοτήτων και στην ανάπτυξη στάσεων που είναι απαραίτητες για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με ζητήματα ποιότητας του περιβάλλοντος στο άτομο και όχι μόνο. Η έννοια του

περιβάλλοντος στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση εξετάζεται από μια ολιστική προοπτική, συμπεριλαμβανομένου τόσο του φυσικού όσο και του κοινωνικού περιβάλλοντος.

Κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων/δραστηριοτήτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, είναι σημαντικό να ακολουθηθεί μια διεπιστημονική προσέγγιση του θέματος/προβλήματος. Η έμφαση δίνεται στην ενεργό συμμετοχή των μαθητών στη συζήτηση και την έρευνα. Οι απόψεις, η έρευνα και η κριτική επεξεργασία χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη ιδεών και στη συνέχεια αυτές οι ιδέες γίνονται πράξη. Ο περιβαλλοντικός προσανατολισμός είναι η εστίαση στην πρόληψη και επίλυση περιβαλλοντικών θεμάτων ή προβλημάτων. Το επίκεντρο αυτής της πολιτικής είναι στη βιώσιμη διαχείριση και ανάπτυξη του περιβάλλοντος. Το επίκεντρο της προσοχής είναι η παρούσα και η μελλοντική κατάσταση του περιβάλλοντος. Η τοπική δράση είναι απαραίτητη για την επίτευξη μακροπρόθεσμων στόχων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Μέσα σε όλα αυτά θα πρέπει να συνυπολογίσουμε και τα εξής:

- Η ικανότητα ορθολογικής χρήσης των φυσικών πόρων και η σωστή χρήση της τεχνολογίας.
- Η εξασφάλιση ίσης πρόσβασης στις γνώσεις, τις δεξιότητες, τις αξίες και τις συμπεριφορές που απαιτούνται για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Η προώθηση της συνεργασίας, η καλλιέργεια αξιών και η δημιουργία νέων μοντέλων, στάσεων και συμπεριφορών είναι ουσιαστικής σημασίας για να βοηθηθούν οι άνθρωποι.

Η αξιολόγηση ενός προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι απαραίτητη προκειμένου να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητά του και να

διασφαλιστεί ότι θα συνεχίσει να είναι αποτελεσματικό. Οι άξονες και τα κριτήρια αξιολόγησης βασίζονται στους στόχους που τέθηκαν στην αρχή και στο πόσο καλά επιτυγχάνονται. Άξονες αξιολόγησης μπορεί να είναι η ανάπτυξη ψυχοκινητικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων, η ποιότητα της εργασίας και η παρουσίαση ενός προγράμματος.

2.3.1. «Αειφορία» και «Περιβαλλοντική ανάπτυξη» στα ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ της Αγγλικής Γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο

Στα ΑΠΣ και ΔΕΠΠΣ της Αγγλικής Γλώσσας στο Δημοτικό σχολείο, αναφέρονται αρκετές θεματικές και προτεινόμενες ενέργειες, οι οποίες συνάδουν με τις αρχές της Αειφόρου Εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρονται οι θεματικές: health - υγεία, diet - διατροφή, exercise - άθληση, nature - φύση, city/countryside - σύγκριση εξοχής και πόλης, environment - περιβάλλον και φροντίδα για τη διατήρηση του. Για παράδειγμα, στο ΑΠΣ για την Αγγλική Γλώσσα για τους μαθητές Δημοτικού, προτείνονται οι ακόλουθες δραστηριότητες:

«Περιγραφή φυτών ή ζώων και παρουσίαση του φυσικού περιβάλλοντός τους καθώς και των παραγόντων ανάπτυξής τους. Κατασκευή πίνακα ή αφίσας με αυτά τα είδη ή με ένα από αυτά, χρησιμοποιώντας διάφορες λογικές κατηγοριοποίησης (Σύνδεση με το μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος, της Γεωγραφίας και της Εικαστικής Αγωγής).»

«Μελέτη και συζήτηση για την προστασία του άλσους ή του πάρκου της γειτονιάς τους και καθορισμός των υποχρεώσεών τους σε σχέση με αυτούς τους χώρους, οι οποίες θα αποτυπωθούν σε πινακίδες ή φυλλάδια (Σύνδεση με τη Μελέτη Περιβάλλοντος και την Ελληνική Γλώσσα).»

«Οργάνωση συζήτησης με θέμα «Αυτοκίνητο ή ποδήλατο στην πόλη».

Οργάνωση συζήτησης ανάμεσα σε δύο ομάδες εργασίας, οι οποίες συλλέγουν πληροφορίες για περιπτώσεις πόλεων όπου ο πληθυσμός χρησιμοποιεί περισσότερο το ποδήλατο. Βρίσκουν επιχειρήματα, φτιάχνουν στατιστικούς πίνακες ή γραπτά κείμενα, κρατούν σημειώσεις, ορίζουν ομιλητές και οργανώνουν τη συζήτηση στην Αγγλική Γλώσσα. Στα πλαίσια της διαθεματικής δραστηριότητας, οι μαθητές ασκούνται ειδικότερα: - στην ορθογραφία και στο λεξιλόγιο - στις συντακτικές δομές, συμφωνία κατά γένος, αριθμό και πρόσωπο - στη συγγραφή, επεξεργασία, επιμέλεια και διόρθωση κειμένων με τη χρήση βοηθημάτων - στον τονισμό, επιτονισμό και στην προσωδία μμέσα από ασκήσεις ανάγνωσης, δραματοποίησης ή άλλες θεατρικές ασκήσεις - στο σχεδιασμό και υλοποίηση καθοδηγούμενων ή ελεύθερων ομαδικών εργασιών - στους κανόνες του διαλόγου. (Σύνδεση με πολλά μαθήματα, όπως Κυκλοφοριακή Αγωγή, Ελληνικά, Επιστήμη και Γεωγραφία).»

Πίνακας 1. Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών ξένων γλωσσών/Δημοτικό

Δραστηριότητα	Στόχευση	Μάθημα
«Περιγραφή φυτών ή ζώων και παρουσίαση του φυσικού περιβάλλοντός τους καθώς και των παραγόντων ανάπτυξής τους. Κατασκευή πίνακα ή αφίσας με αυτά τα είδη ή με ένα από αυτά, χρησιμοποιώντας διάφορες λογικές κατηγοριοποίησης	Περιβάλλον Φύση Ζωα	(Σύνδεση με τη Μελέτη Περιβάλλοντος και την Ελληνική Γλώσσα)
Μελέτη και συζήτηση για την προστασία του άλσους ή του πάρκου της γειτονιάς τους και καθορισμός υποχρεώσεών τους σε σχέση με αυτούς τους χώρους, οι οποίες θα αποτυπωθούν σε πινακίδες ή φυλλάδια	Φύση Δάσος Βιωσιμότητα	(Σύνδεση με τη Μελέτη Περιβάλλοντος και την Ελληνική Γλώσσα)
Οργάνωση συζήτησης με θέμα «Αυτοκίνητο ή ποδήλατο στην πόλη	Περιβάλλον Ρύπανση	(Σύνδεση με τη Μελέτη Περιβάλλοντος και την Ελληνική Γλώσσα)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: «ΑΕΙΦΟΡΙΑ» ΚΑΙ «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» ΣΤΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

3.1. ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ, ΟΡΙΣΜΟΣ

Ως σχολικά εγχειρίδια ορίζονται τα βιβλία που χρησιμοποιούνται από τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς και έχουν συγγραφεί με αποκλειστικό στόχο τη στήριξη της διδασκαλίας των μαθημάτων του Αναλυτικού Προγράμματος. Τα διδακτικά εγχειρίδια αποτελούν υποκατηγορία των σχολικών εγχειριδίων και δεν πρόκειται για τίποτα περισσότερο από τα βιβλία χρήση των οποίων κάνουν οι μαθητές προκειμένου να μελετούν στο σπίτι ή στο σχολείο για τη μελέτη ή τις εξετάσεις τους. Τα σχολικά βιβλία πρέπει να πληρούν πολλές από τις απαιτήσεις εκπαιδευτικού

υλικού που προορίζεται για προγράμματα αυτό-ρύθμιζόμενης μάθησης προκειμένου να εγκριθούν (βλ. και Rowntree 1997).

Η πιο σημαντική από αυτές τις προδιαγραφές είναι ότι ο τρόπος οργάνωσης τους διασφαλίζει ότι η μαθημένη γνώση αναφέρεται με διαδοχικό και προοδευτικό τρόπο στη σχολική της μορφή.

Τα εγχειρίδια παίζουν σημαντικό ρόλο στο να βοηθήσουν τους δασκάλους να διδάξουν αποτελεσματικά, με τη μορφή διδασκαλίας, κατά τη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας και στη διαμόρφωση των στάσεων, των αξιών και της ιδεολογίας των μαθητών.

Για τη μελέτη των διδακτικών εγχειριδίων έχουν χρησιμοποιηθεί διαφορετικές μέθοδοι, με έμφαση κυρίως σε μία λειτουργία. Ωστόσο, σπάνια επιχειρείται να μελετηθούν και οι τέσσερις συναρτήσεις μαζί. Οι κύριες μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση κειμένων είναι η ερμηνευτική μέθοδος, η ποσοτική ανάλυση περιεχομένου, η ποιοτική ανάλυση περιεχομένου, η κριτική ανάλυση λόγου και η ανάλυση του κειμένου ως πολυτροπικού μέσου. (βλ. Μπονίδης 2004· Johnsen 1993:139) (βλ. Venezky 1992· Johnsen 1993:327-28· Οι Johanne et al. 2002:68).

3.1.1 Αειφορία» και «Περιβαλλοντική Ανάπτυξη» στα Σχολικά Εγχειρίδια του Δημοτικού Σχολείου

Οι μαθητές του Δημοτικού Σχολείου έρχονται συχνά σε επαφή με θεματικές που αφορούν τη φύση και το περιβάλλον μέσω των σχολικών εγχειριδίων. Αφενός, οι μαθητές διδάσκονται το μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος το οποίο τους εξοικειώνει με θεματικές που συνάδουν με τον τομέα της Αειφόρου Ανάπτυξης. Αφετέρου, τόσο στα μαθήματα της γλώσσας όσο και στα μαθήματα των ξένων γλωσσών αλλά και των Θρησκευτικών, προβάλλονται θέματα που σχετίζονται με την

Αειφορία, με το περιβάλλον, με την προστασία του περιβάλλοντος, με πρακτικές τις οποίες οι μαθητές πρέπει να υιοθετήσουν για ένα καλύτερο μέλλον, με τη φροντίδα των ζώων, την ανακύκλωση και φυσικά τον περιορισμό της ρύπανσης και των καταστροφικών συνηθειών του ανθρώπινου γένους (Οδηγός Σπουδών για την Περιβαλλοντική Ανάπτυξη).

3.1.2 «Αειφορία» και «Περιβαλλοντική ανάπτυξη» στα σχολικά εγχειρίδια της Αγγλικής Γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο

Στην ακόλουθη έρευνα πρόκειται να διερευνηθεί το ζήτημα της Αειφορίας και της περιβαλλοντικής ανάπτυξης στα σχολικά εγχειρίδια της Αγγλικής Γλώσσας στο Δημοτικό. Πρόκειται για ένα θέμα, το οποίο δεν έχει διερευνηθεί εκτενώς. Ωστόσο όπως προκύπτει από την ανάγνωση των σχολικών εγχειριδίων οι θεματικές που άπτονται του ζητήματος της Αειφόρου Ανάπτυξης και της Περιβαλλοντικής Ανάπτυξης είναι αρκετά συχνές και επαναλαμβανόμενες. Φυσικά πρέπει να διευκρινιστεί ότι πολλές φορές οι εκπαιδευτικοί εστιάζουν περισσότερο σε ζητήματα που αφορούν την γλώσσα, την γραμματική, την καλλιέργεια της γλωσσομάθειας, την μετάφραση και γενικότερα στοιχεία που αφορούν το αντικείμενο της διδασκαλίας του μαθήματος παραλείποντας την καλλιέργεια της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης η οποία προβάλλεται από τον οδηγό σπουδών για τις τάξεις του Δημοτικού με θέμα την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Κεφάλαιο Τέταρτο: «Αειφορία» και «Περιβαλλοντική Ανάπτυξη» στα σχολικά εγχειρίδια της Γ', Δ', Ε', Στ' Αγγλικής Γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο: ερευνητική προσέγγιση

Σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι η παρουσίαση του σχεδιασμού και της μεθοδολογίας της παρούσας έρευνας. Ειδικότερα, παρουσιάζονται η αναγκαιότητα και η προβληματική που οδήγησε στη διεξαγωγή της, ο σκοπός, οι επιμέρους στόχοι της, τα ερευνητικά ερωτήματα που ανακύπτουν, οι λόγοι επιλογής της μεθόδου της, το δείγμα της έρευνας, ο χρόνος διεξαγωγής της, η περιγραφή του δείγματος και η ανάλυση των δεδομένων.

4.1. Η Μεθοδολογία της Έρευνας

Για την παρούσα έρευνα, πρόκειται να αξιοποιηθεί η μέθοδος της ανάλυσης περιεχομένου. Η ανάλυση περιεχομένου είναι ένα ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό των θεμάτων και των εννοιών που υπάρχουν σε ένα δεδομένο κομμάτι δεδομένων. Χρησιμοποιώντας την ανάλυση περιεχομένου, οι ερευνητές μπορούν να ποσοτικοποιήσουν και να αναλύσουν την ύπαρξη, το νόημα και τις σχέσεις αυτών των συγκεκριμένων λέξεων, θεμάτων ή εννοιών. Για παράδειγμα, οι ερευνητές μπορούν να αξιολογήσουν τη γλώσσα που χρησιμοποιείται σε άρθρα ειδήσεων για να αναζητήσουν μεροληψία ή προκατάληψη. Οι ερευνητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν το κείμενο για να βγάλουν συμπεράσματα σχετικά με τον συγγραφέα, το κοινό και το πολιτιστικό πλαίσιο

Οι πηγές δεδομένων μπορούν να προέρχονται από συνεντεύξεις, ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, σημειώσεις επιτόπιας έρευνας, συνομιλίες ή σχεδόν οποιαδήποτε μορφή επικοινωνίας. Μια ενιαία μελέτη μπορεί να αναλύσει διαφορετικές μορφές κειμένου στην ανάλυσή της. Για να πραγματοποιηθεί ανάλυση περιεχομένου σε κείμενο, το κείμενο πρέπει να αναλυθεί σε συγκεκριμένες κατηγορίες κώδικα

(κώδικες). Μόλις το κείμενο κατηγοριοποιηθεί σε κωδικούς, αυτοί οι κωδικοί μπορούν να αναλυθούν περαιτέρω σε "κατηγορίες κωδικών" για να παρέχουν μια πιο λεπτομερή επισκόπηση των δεδομένων. Τρεις διαφορετικοί ορισμοί της ανάλυσης περιεχομένου παρέχονται παρακάτω.

Ορισμός 1: «Οποιαδήποτε τεχνική για την εξαγωγή συμπερασμάτων με συστηματικό και αντικειμενικό προσδιορισμό των ειδικών χαρακτηριστικών των μηνυμάτων». (από Holsti, 1968)

Ορισμός 2: «Μια ερμηνευτική και νατουραλιστική προσέγγιση. Είναι ένας αφηγηματικός τρόπος και βασίζεται λιγότερο στα πειραματικά στοιχεία που συνήθως συνδέονται με την επιστημονική έρευνα (αξιοπιστία, εγκυρότητα και γενίκευση) (από Ethnography, Observational Research, and Narrative Inquiry, 1994-2012).

Ορισμός 3: «Ερευνητική τεχνική για την αντικειμενική, συστηματική και ποσοτική περιγραφή του προφανούς περιεχομένου της επικοινωνίας». (από Berelson, 1952)

Υπάρχουν δύο γενικοί τύποι ανάλυσης περιεχομένου: η εννοιολογική ανάλυση και η σχεσιακή ανάλυση. Η εννοιολογική ανάλυση καθορίζει την ύπαρξη και τη συχνότητα των εννοιών σε ένα κείμενο. Η σχεσιακή ανάλυση αναπτύσσει περαιτέρω την εννοιολογική ανάλυση εξετάζοντας τις σχέσεις μεταξύ των εννοιών σε ένα κείμενο. Κάθε τύπος ανάλυσης μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικά αποτελέσματα, συμπεράσματα, ερμηνείες και έννοιες.

Συνήθως οι άνθρωποι σκέφτονται την εννοιολογική ανάλυση όταν σκέφτονται την ανάλυση περιεχομένου. Στην εννοιολογική ανάλυση, μια έννοια επιλέγεται για εξέταση και η ανάλυση περιλαμβάνει ποσοτικοποίηση και καταμέτρηση της παρουσίας της.

Ο κύριος στόχος είναι να εξεταστεί η εμφάνιση επιλεγμένων όρων στα δεδομένα. Οι όροι μπορεί να είναι σαφείς ή σιωπηροί. Οι σαφείς όροι είναι εύκολο να εντοπιστούν. Η κωδικοποίηση σιωπηρών όρων είναι πιο περίπλοκη και συνήθως περιλαμβάνει τη χρήση ενός λεξικού ή μεταφραστικών κανόνων με βάση τα συμφραζόμενα ή και των δύο.

Η σχεσιακή ανάλυση ξεκινά όπως η εννοιολογική ανάλυση, όπου μια έννοια επιλέγεται για εξέταση. Ωστόσο, η ανάλυση περιλαμβάνει τη διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ των εννοιών. Οι μεμονωμένες έννοιες θεωρούνται ότι δεν έχουν εγγενές νόημα και μάλλον το νόημα είναι προϊόν των σχέσεων μεταξύ των εννοιών.

Για να ξεκινήσει μια σχεσιακή ανάλυση περιεχομένου, θα πρέπει πρώτα να προσδιοριστεί ένα ερευνητικό ερώτημα και να επιλεγθεί ένα δείγμα ή δείγματα για ανάλυση. Το ερευνητικό ερώτημα πρέπει να εστιάζεται, ώστε οι τύποι εννοιών να μην είναι ανοιχτοί σε ερμηνεία και να μπορούν να συνοψιστούν. Στη συνέχεια, επιλέγεται κείμενο για ανάλυση.

Υπάρχουν τρεις υποκατηγορίες σχεσιακής ανάλυσης:

Εξαγωγή επιρροής: μια συναισθηματική αξιολόγηση των εννοιών που εκφράζονται σε ένα κείμενο. Μια πρόκληση σε αυτή τη μέθοδο είναι ότι τα συναισθήματα μπορεί να ποικίλλουν ανάλογα με το χρόνο, τους πληθυσμούς και τον χώρο. Ωστόσο, θα μπορούσε να είναι αποτελεσματικό στην αποτύπωση της συναισθηματικής και ψυχολογικής κατάστασης του ομιλητή ή του συγγραφέα του κειμένου.

Ανάλυση εγγύτητας: αξιολόγηση της συνύπαρξης ρητών εννοιών στο κείμενο. Το κείμενο ορίζεται ως μια σειρά λέξεων που ονομάζεται "παράθυρο" που σαρώνεται για τη συνύπαρξη εννοιών. Το αποτέλεσμα είναι η δημιουργία μιας «εννοιολογικής

μήτρας», ή μιας ομάδας αλληλένδετων εννοιών που συνυπάρχουν που θα υποδηλώνουν ένα συνολικό νόημα.

Γνωστική χαρτογράφηση: μια τεχνική οπτικοποίησης είτε για την εξαγωγή επιρροής είτε για την ανάλυση εγγύτητας. Η γνωστική χαρτογράφηση επιχειρεί να δημιουργήσει ένα μοντέλο της συνολικής σημασίας του κειμένου, όπως ένας γραφικός χάρτης που αναπαριστά τις σχέσεις μεταξύ των εννοιών.

Λόγω της ανθρώπινης φύσης των ερευνητών, τα σφάλματα κωδικοποίησης δεν μπορούν ποτέ να εξαλειφθούν, αλλά μόνο να ελαχιστοποιηθούν. Γενικά, το 80% είναι ένα αποδεκτό περιθώριο αξιοπιστίας. Τρία κριτήρια περιλαμβάνουν την αξιοπιστία μιας ανάλυσης περιεχομένου:

Σταθερότητα: η τάση των κωδικοποιητών να επανακωδικοποιούν με συνέπεια τα ίδια δεδομένα με τον ίδιο τρόπο για μια χρονική περίοδο.

Αναπαραγωγιμότητα: τάση για μια ομάδα κωδικοποιητών να ταξινομεί τη συμμετοχή σε κατηγορίες με τον ίδιο τρόπο.

Ακρίβεια: βαθμός στον οποίο η ταξινόμηση του κειμένου αντιστοιχεί σε ένα πρότυπο ή κανόνα στατιστικά.

Εγκυρότητα: Τρία κριτήρια περιλαμβάνουν την εγκυρότητα μιας ανάλυσης περιεχομένου:

Εγγύτητα κατηγοριών: αυτό μπορεί να επιτευχθεί χρησιμοποιώντας πολλαπλούς ταξινομητές για να καταλήξουμε σε έναν συμφωνημένο ορισμό κάθε συγκεκριμένης κατηγορίας. Χρησιμοποιώντας πολλαπλούς ταξινομητές, μια κατηγορία έννοιας που μπορεί να είναι ρητή μεταβλητή μπορεί να διευρυνθεί ώστε να περιλαμβάνει συνώνυμα ή σιωπηρές μεταβλητές.

Συμπεράσματα: Ποιο επίπεδο επίπτωσης είναι επιτρεπτό; Τα συμπεράσματα ακολουθούν σωστά τα δεδομένα; Τα αποτελέσματα εξηγούνται από άλλα φαινόμενα; Αυτό γίνεται ιδιαίτερα κρίσιμο όταν χρησιμοποιείται λογισμικό υπολογιστή για ανάλυση και διάκριση μεταξύ συνωνύμων. Το λογισμικό μπορεί να λάβει μια ακριβή μέτρηση της εμφάνισης και της συχνότητας μίας λέξης, αλλά δεν μπορεί να παράγει μια ακριβή καταγραφή της σημασίας που είναι εγγενής σε κάθε συγκεκριμένη χρήση. Αυτό το πρόβλημα θα μπορούσε να απορρίψει τα αποτελέσματα κάποιου και να κάνει οποιοδήποτε συμπέρασμα άκυρο.

Γενικευσιμότητα των αποτελεσμάτων σε μια θεωρία: εξαρτάται από τους σαφείς ορισμούς των κατηγοριών εννοιών, τον τρόπο με τον οποίο καθορίζονται και πόσο αξιόπιστοι είναι στη μέτρηση της ιδέας που επιδιώκει να μετρήσει. Η γενίκευση παραλληλίζεται με την αξιοπιστία καθώς μεγάλο μέρος της εξαρτάται από τα τρία κριτήρια αξιοπιστίας.

Πλεονεκτήματα της Ανάλυσης Περιεχομένου

- Εξετάζει άμεσα την επικοινωνία χρησιμοποιώντας κείμενο
- Επιτρέπει τόσο ποιοτική όσο και ποσοτική ανάλυση
- Παρέχει πολύτιμες ιστορικές και πολιτιστικές γνώσεις με την πάροδο του χρόνου
- Επιτρέπει την εγγύτητα στα δεδομένα
- Η κωδικοποιημένη μορφή του κειμένου μπορεί να αναλυθεί στατιστικά
- Απεριόριστα μέσα ανάλυσης των αλληλεπιδράσεων
- Παρέχει μια εικόνα για πολύπλοκα μοντέλα ανθρώπινης σκέψης και χρήσης γλώσσας
- Όταν γίνεται καλά, θεωρείται μια σχετικά «ακριβής» μέθοδος έρευνας

- Η ανάλυση περιεχομένου είναι μια εύκολα κατανοητή και φθηνή μέθοδος έρευνας
- Ένα πιο ισχυρό εργαλείο όταν συνδυάζεται με άλλες μεθόδους έρευνας όπως συνεντεύξεις, παρατήρηση και χρήση αρχειακών αρχείων. Είναι πολύ χρήσιμο για την ανάλυση ιστορικού υλικού, ειδικά για την τεκμηρίωση των τάσεων στο χρόνο.

Μειονεκτήματα της Ανάλυσης Περιεχομένου

- Μπορεί να είναι εξαιρετικά χρονοβόρα
- Υπόκειται σε αυξημένο σφάλμα, ιδιαίτερα όταν χρησιμοποιείται σχεσιακή ανάλυση για την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ερμηνείας
- Συχνά στερείται θεωρητικής βάσης ή προσπαθεί υπερβολικά φιλελεύθερα να συναγάγει ουσιαστικά συμπεράσματα σχετικά με τις σχέσεις και τις επιπτώσεις που υπονοούνται σε μια μελέτη
- Είναι εγγενώς αναγωγική, ιδιαίτερα όταν έχουμε να κάνουμε με πολύπλοκα κείμενα
- Τείνει πολύ συχνά να αποτελείται απλώς από μετρήσεις λέξεων
- Συχνά αγνοεί το πλαίσιο που παρήγαγε το κείμενο, καθώς και την κατάσταση μετά την παραγωγή του κειμένου
- Μπορεί να είναι δύσκολο να αυτοματοποιηθεί ή να υπολογιστεί
- (Public Health, 2022) (Kariianinen, 2014)

4.2. Αναγκαιότητα της Έρευνας

Η παρούσα έρευνα εξετάζει ένα σημαντικό ζήτημα γύρω από το θέμα της Αειφόρου Εκπαίδευσης στην Ελλάδα, το οποίο μέχρι σήμερα δεν έχει διερευνηθεί

εκτενώς. Η οικονομική ανάπτυξη στον σύγχρονο κόσμο έχει οδηγήσει σε πολλά οφέλη πολλούς ανθρώπους, καθώς έχει επιτρέψει σε μία μερίδα του πληθυσμού να εξασφαλίζει πολύ περισσότερες ανάγκες από τις ανάγκες της επιβίωσης και έχει αυξήσει σημαντικά το προσδόκιμο και την ποιότητα ζωής. Αυτά τα πλεονεκτήματα δεν είναι ασήμαντα, αλλά κατανέμονται άνισα μεταξύ των πληθυσμών στη Γη και επιφέρουν δυσάρεστες για τον άνθρωπο και το περιβάλλον συνέπειες, όπως η περιβαλλοντική υποβάθμιση, η οικονομική αστάθεια, η κοινωνική απομόνωση, η απώλεια πολιτιστικής ταυτότητας και ψυχολογική ανασφάλεια.

Σύμφωνα με τον ΟΗΕ, τα χάσματα μεταξύ των ανθρώπων μεγαλώνουν σε παγκόσμια κλίμακα. Το ένα τέταρτο του παγκόσμιου πληθυσμού αντιπροσωπεύει το 86% της παγκόσμιας κατανάλωσης και ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι έχουν μείνει έξω από την πρόσφατη αύξηση της κατανάλωσης.

Οι άνθρωποι καταναλώνουν διαρκώς περισσότερο και ρυπαίνουν το περιβάλλον ανεπανόρθωτα, απειλώντας τη φύση, τα ζώα και το ίδιο το ανθρώπινο είδος. Δυστυχώς, αν ο άνθρωπος συνεχίσει να κινείται σε αυτούς τους ρυθμούς, οι αρνητικές συνέπειες σύντομα θα είναι μη αναστρέψιμες.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, η εκπαίδευση για την Αειφορία επεκτείνεται στην Περιβαλλοντική και Επενδυτική Εκπαίδευση. Η πρόταση αυτή λαμβάνει υποστήριξη από θεμελιώδεις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και εκπαιδευτικές θεωρίες. Η Αειφόρος Εκπαίδευση αποτελεί μία τεράστια αναγκαιότητα για τη σύγχρονη κοινωνία και ίσως τον μόνο τρόπο να διασφαλιστεί το μέλλον του ανθρώπινου είδους (Klein, 2000).

Συνεπώς, η έρευνα γύρω από ζητήματα που αφορούν στην Αειφόρο Εκπαίδευση είναι επίκαιρη και αναγκαία, καθώς καταλήγει σε προτάσεις που με την αξιοποίησή τους, μπορούν να βοηθήσουν στη συγκεκριμένη κατεύθυνση.

4.3. Σκοπός, στόχοι και ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας αποτελεί η μελέτη και η παρουσίαση του περιεχομένου των σχολικών εγχειριδίων για την αγγλική γλώσσα το οποίο αφορά θέματα που εντάσσονται στο πεδίο της Αειφόρου Εκπαίδευσης. Επιπλέον, πρόκειται να προταθεί ένα ενδεικτικό σχέδιο διδασκαλίας, το οποίο θα παρουσιάζει έναν προτεινόμενο τρόπο ενίσχυσης του στοιχείου της «Αειφόρου Εκπαίδευσης» κατά τη διδασκαλία της Αγγλικής Γλώσσας σε μαθητές της Δ΄ τάξης του Δημοτικού.

Οι επιμέρους στόχοι της έρευνας είναι οι ακόλουθοι:

- 1) Ανάδειξη των θεματικών των σχολικών εγχειριδίων που σχετίζονται με την Αειφορία
- 2) Εξέταση των οδηγών σπουδών/ΑΠΣ και ΔΕΠΣ για τις τάξεις Γ΄ Δ΄ Ε΄ και ΣΤ΄ του δημοτικού σχολείου
- 3) Πρόταση τρόπων ενίσχυσης του στοιχείου της Αειφορίας στην τυπική εκπαίδευση και συγκεκριμένα στο δημοτικό σχολείο.

Τα ερευνητικά ερωτήματα που θα απαντηθούν μέσα από την έρευνα ορίζονται ως εξής:

- A. Εντοπίζονται στοιχεία που συνάδουν με τις αρχές της Αειφόρου Εκπαίδευσης στα σχολικά εγχειρίδια της Αγγλικής Γλώσσας για τους μαθητές Γ΄ Δ΄ Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού;
- B. Ποιες θεματικές που προάγουν την έννοια της Αειφορίας εντοπίζονται στα σχολικά εγχειρίδια της Αγγλικής Γλώσσας για τους μαθητές Γ΄ Δ΄ Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού;

C. Πώς θα μπορούσε η προβολή του στοιχείου της Αειφορίας να ενισχυθεί στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Αγγλικής Γλώσσας σε μαθητές Δημοτικού;

4.4. Διεξαγωγή της έρευνας - Επεξεργασία και ανάλυση των ερευνητικών δεδομένων

Για την ολοκλήρωση της παρούσας έρευνας, εξετάστηκαν τα ακόλουθα κεφάλαια από τα σχολικά εγχειρίδια για την Αγγλική Γλώσσα στις τάξεις Γ, Δ, Ε και ΣΤ του Δημοτικού:

MAGIC BOOK 2 Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

UNIT 4 DIET

UNIT 5 ΣΕΛΙΔΑ 74 A BRIGHT WORLD

UNIT 9 PLANET RECYCLON

UNIT 10 THE MAGIC ISLAND

ΑΓΓΛΙΚΑ Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

UNIT 3 THIS IS WHERE I LIVE, MY COUNTRY, MY CITY

UNIT 4 WEATHER AROUND THE WORLD

UNIT 6 ANIMALS

UNIT 8 AROUND THE CITY

UNIT 9 AT THE SUPERMARKET

ΑΓΓΛΙΚΑ Ε' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

UNIT 3 THE PLACE WE LIVE IN

UNIT 4 ΣΕΛΙΔΑ 51 DOLPHIN THERAPY

UNIT 5 READY FOR ACTION

UNIT 6 ΣΕΛΙΔΑ 76 LIVING IN THE CITY OR IN THE COUNTRYSIDE?

UNIT 9 ΣΕΛΙΔΕΣ 110-111 SHE HAS HELPED SAVE GORILLAS

UNIT 10 ΣΕΛΙΔΑ 128 THE FOOD PYRAMID ΣΕΛΙΔΑ 140

ΣΕΛΙΔΑ 142-143 THE RECYCLING GAME

ΑΓΓΛΙΚΑ ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

UNIT 9 EARTH DAY EVERYDAY

ΣΕΛΙΔΑ 123 DIET HABITS

Πίνακας 2.

Σύνολο Ενοτήτων	40
Ενότητες που σχετίζονται με την Αειφορία	16
Ποσοστό	40%

Μέσα από την ανάγνωση των σχολικών εγχειριδίων για την Αγγλική Γλώσσα στις τάξεις Γ' Δ' Ε' και ΣΤ' Δημοτικού αναδείχθηκαν οι παραπάνω ενότητες, ως σχετικές με θεματικές που προβάλλουν τη φροντίδα για το περιβάλλον και την βιωσιμότητα. Παρακάτω, πρόκειται να παρουσιαστούν οι θεματικές ενότητες, οι

οποίες προέκυψαν από την έρευνα. Τα εγχειρίδια της Αγγλικής Γλώσσας, περιλαμβάνουν τις θεματικές: (ανακύκλωση, διάσωση και φροντίδα των ζώων, διατροφή και υγεία, φροντίδα της φύσης, ζωή στην εξοχή).

Πρόκειται για θεματικές, οι οποίες συνδέονται άμεσα με την έννοια της Αειφορίας αλλά και με τους παράλληλους στόχους, οι οποίοι τίθενται από των οδηγό σπουδών για το περιβάλλον που απευθύνεται στους μαθητές αυτής της ηλικίας.

Μέσα από τη διδασκαλία των αγγλικών, οι μαθητές μαθαίνουν να σέβονται το περιβάλλον, να αγαπούν τα ζώα, να φροντίζουν για τη φύση και για τον τόπο τους, να αναγνωρίζουν τα οφέλη της διαμονής στην εξοχή για τον άνθρωπο αλλά και να σέβονται τους συνανθρώπους τους.

Αρχικά, μέσα από την μελέτη των εγχειριδίων, προκύπτει η επαναλαμβανόμενη ανά τάξη αναφορά στις συγκεκριμένες θεματικές που αναφέρονται, ενώ σε κάθε τάξη και καθώς το επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών ανεβαίνει, η εμβάθυνση είναι μεγαλύτερη. Παρακάτω, πρόκειται να παρουσιαστούν με τη μορφή πίνακα, οι θεματικές που αφορούν την Αειφορία και εντοπίζονται στα σχολικά εγχειρίδια ανά τάξη:

Πίνακας 3. Θεματικές που προάγουν την αειφόρο εκπαίδευση των μαθητών

Τάξη	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ
- Θεματικές				
Περιβάλλον	☒	☒	☒	☒
Διατροφή	☒	☒	☒	☒

Ζώα υπό εξαφάνιση		☒	☒	
Φροντίδα ζώων		☒	☒	
Ανακύκλωση	☒		☒	
Πόλη και Εξοχή	☒	☒	☒	☒
Εναλλακτικές, βιώσιμες πρακτικές	☒	☒	☒	☒

Εξετάζοντας το περιεχόμενο των διδακτικών βιβλίων σε σχέση με τους στόχους που προβάλλονται στα ΑΠΣ και στον Οδηγό σπουδών, προκύπτει ότι τα συγκεκριμένα εγχειρίδια παρέχουν άριστο υλικό, το οποίο συνάδει με τους στόχους που έχουν τεθεί και μένει να αξιοποιηθεί από τους εκπαιδευτικούς.

Πιο συγκεκριμένα, εξετάζοντας τη Γ' τάξη του Δημοτικού, διαπιστώνεται ότι από τον Οδηγό σπουδών τίθενται οι ακόλουθοι στόχοι:

Γ' τάξη Δημοτικού

✓ Να έρθουν σε επαφή με τους ελεύθερους χώρους για ψυχαγωγία και άθληση στο σχολείο και στη γειτονιά, ούτως ώστε να εκτιμήσουν την καταλληλότητά τους και να φροντίζουν για την καθαριότητα και την προστασία τους από τη ρύπανση και μόλυνση κάθε είδους.

- ✓ Να ευαισθητοποιηθούν για την επιλογή ειδών ένδυσης και υπόδησης τα οποία δεν προκαλούν προβλήματα στο περιβάλλον και την υγεία τους.
- ✓ Να διερευνήσουν σημαντικές διαστάσεις των προβλημάτων τα οποία συντελούν στην υποβάθμιση της γεωποικιλότητας αλλά και της βιοποικιλότητας.
- ✓ Να ευαισθητοποιηθούν όσον αφορά την ανάγκη εξοικονόμησης της ηλεκτρικής ενέργειας στο σχολείο, το σπίτι και από τα παιχνίδια τους.
- ✓ Να συνδέσουν τις ανθρώπινες δραστηριότητες με την παραβίαση του δικαιώματός τους να ζουν σε καθαρό και υγιές περιβάλλον αλλά και να κατανοήσουν τις συνέπειες των πράξεών τους στην κατεύθυνση αυτή.
- ✓ Να ενημερωθούν σε σχέση με βασικά θέματα που αφορούν τα καταστροφικά αποτελέσματα των δασικών πυρκαγιών, τα μέτρα πρόληψης και την αποκατάσταση των καμένων εκτάσεων.

Όπως προκύπτει, το υλικό που παρέχεται για τη διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας στους μαθητές, επιτρέπει στον εκπαιδευτικό να θέσει τους παραπάνω στόχους ως κυρίαρχους στόχους κατά τη διδακτική ώρα.

Αντίστοιχα, εξετάζοντας τους στόχους που ο οδηγός σπουδών θέτει για την Δ' τάξη του Δημοτικού, διαπιστώνεται και πάλι ότι οι στόχοι που τίθενται καλύπτονται σε έναν μεγάλο βαθμό από τις θεματικές του σχολικού εγχειριδίου, ενώ τα κείμενα και οι θεματικές που προβάλλονται μπορούν να αποτελέσουν έναυσμα για περισσότερη ανάλυση ή για την ανάδειξη επιπλέον θεματικών

Δ' τάξη Δημοτικού

- ✓ Να εξετάσουν τα βασικά προβλήματα που αφορούν στο πόσιμο νερό καθώς και την αειφόρο διαχείρισή του στο σχολείο και το σπίτι, αποτρέποντας έτσι τη σπατάλη νερού.

- ✓ Να ενημερωθούν για βασικά θέματα που αφορούν την ποιότητα του εδάφους και υπεδάφους, για τα κύρια αίτια που προκαλούν την ερημοποίηση ή τη διάβρωση περιοχών της πατρίδας μας καθώς και για τις πρακτικές αντιμετώπισής τους.
- ✓ Να ευαισθητοποιηθούν όσον αφορά ζητήματα εξοικονόμησης νερού και ενέργειας στο σχολείο και στο σπίτι.
- ✓ Να εκτιμήσουν και να γνωρίσουν τα κυρίαρχα χαρακτηριστικά της ελληνικής βλάστησης και να αναγνωρίσουν τον σημαντικό ρόλο των θάμνων στο ελληνικό περιβάλλον.
- ✓ Να εξετάσουν και να κατανοήσουν τους βασικούς κινδύνους των ελληνικών δασών και να συμμετέχουν σε πρακτικές προστασίας τους.
- ✓ Να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα που αφορούν την πολιτισμική κληρονομιά του τόπου τους και να συμμετέχουν στην προστασία και την ανάδειξη της κληρονομιάς αυτής.
- ✓ Να ενημερωθούν για θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης των σεισμών αλλά και της ελαχιστοποίησης των συνεπειών τους με τη διεξαγωγή άσκησης προσομοίωσης του σεισμού στο σχολείο.

Αντίστοιχοι στόχοι, οι οποίοι συνομιλούν με τις θεματικές που προβάλλονται από τα σχολικά εγχειρίδια του Δημοτικού, εντοπίζονται και για την Ε' και τη ΣΤ' Τάξη:

Ε' τάξη Δημοτικού

- ✓ Να μπορούν να εντοπίζουν και να διερευνούν ανθρώπινες δραστηριότητες οι οποίες σχετίζονται με τη ρύπανση και τη μόλυνση του νερού της περιοχής τους.
- ✓ Να γνωρίζουν τις βασικές χρήσεις γης στον τόπο τους και να εκτιμούν την αξία του εδάφους και του υπεδάφους της περιοχής τους.

- ✓ Να αναφέρουν προστατευόμενες περιοχές της χώρας όπου ζουν μας και να αναγνωρίζουν την ανάγκη διατήρησής τους για την προστασία της βιοποικιλότητας.
- ✓ Να είναι σε θέση να συσχετίσουν τις μεταφορές με την παραγωγή ατμοσφαιρικών ρύπων, τη μείωση των ορυκτών καυσίμων και την κλιματική αλλαγή και να αρχίσουν στο βαθμό που μπορούν να υιοθετούν φιλικούς προς το περιβάλλον τρόπους μετακίνησης.
- ✓ Να συνδέουν τα δικαιώματα με τις υποχρεώσεις τους απέναντι στους άλλους και να υιοθετούν την αρχή της ισότητας φύλων και φυλών.
- ✓ Να γνωρίζουν τρόπους αντιμετώπισης των πλημμυρών και να εκτιμούν την αξία της πρόληψης για την αποτροπή τους και περιορισμού των συνεπειών

ΣΤ΄ τάξη Δημοτικού

- ✓ Να είναι σε θέση να προτείνουν λύσεις για την αναβάθμιση των κοινόχρηστων χώρων στο τοπικό περιβάλλον που τους περικλείει.
- ✓ Να δραστηριοποιηθούν με στόχο την μείωση του οικολογικού αποτυπώματός τους.
- ✓ Να μπορούν να διατυπώνουν συγκεκριμένες λύσεις και να αναλαμβάνουν δράσεις για τη μείωση της έντασης του Φαινομένου του Θερμοκηπίου.
- ✓ Να ευαισθητοποιηθούν σε σχέση με την ανάγκη ειρηνικής επίλυσης των διαφορών μεταξύ των λαών.
- ✓ Να ενημερωθούν όσον αφορά τα αίτια των τεχνολογικών καταστροφών, συνέπειές τους και τα ανάλογα μέτρα προστασίας

(Περιβάλλον και εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη: Οδηγός Δημοτικού, 2022)

Είναι σημαντικό να σημειωθεί, ότι το σχολικό εγχειρίδιο για την ΣΤ΄ τάξη του Δημοτικού, περιλαμβάνει λιγότερες ενότητες που συνάδουν με τους παραπάνω

στόχους, συνεπώς, ο εκπαιδευτικός πρέπει να αντλήσει επιπλέον υλικό από άλλες πηγές και να φροντίσει να εμπλέξει τους μαθητές σε δραστηριότητες στη συγκεκριμένη κατεύθυνση.

Όπως προκύπτει από την ανάγνωση των σχολικών βιβλίων των τάξεων Γ' Δ' Ε' ΣΤ', ο σχεδιασμός των σχολικών εγχειριδίων για την αγγλική γλώσσα επιτρέπει στον εκπαιδευτικό να αναπτύξει θεματικές που άπτονται της Αειφορίας και προσφέρει ευκαιρίες και αφορμές ώστε να αναπτυχθούν δράσεις στην παρούσα κατεύθυνση.

Παρακάτω, πρόκειται να αναλυθούν εκτενώς οι θεματικές οι οποίες παρουσιάζονται σε κάθε βιβλίο από όσα ελήφθησαν υπ' όψιν στην παρούσα έρευνα.

Η πρώτη θεματική η οποία θα παρουσιαστεί είναι η θεματική που αφορά τα ζώα την φροντίδα για τη διάσωση των ειδών υπό εξαφάνιση. Το θέμα των ζώων επανέρχεται στα βιβλία που προσφέρονται για την διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας στο δημοτικό, αποτελώντας ταυτόχρονα ένα θέμα το οποίο Περιλαμβάνει βασικό λεξιλόγιο της Αγγλικής Γλώσσας και το οποίο είναι ιδιαίτερα οικείο και ενδιαφέρον για τα παιδιά της παιδικής ηλικίας. Φυσικά, η φροντίδα των ζώων αποτελεί ταυτόχρονα μέρος της φροντίδας του περιβάλλοντος και εντάσσεται στις θεματικές που αφορούν την αειφόρο εκπαίδευση.

Ένα είδος υπό εξαφάνιση είναι ένα ζώο ή φυτό που θεωρείται ότι κινδυνεύει να εξαφανιστεί. Ένα είδος μπορεί να καταγραφεί ως απειλούμενο σε πολιτειακό, ομοσπονδιακό και διεθνές επίπεδο. Σε ομοσπονδιακό επίπεδο, η διαχείριση του καταλόγου των απειλούμενων ειδών γίνεται βάσει του νόμου για τα απειλούμενα είδη.

Ο νόμος για τα απειλούμενα είδη (ESA) θεσπίστηκε από το Κογκρέσο το 1973. Σύμφωνα με τον ESA, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση έχει την ευθύνη να προστατεύει τα απειλούμενα είδη (είδη που είναι πιθανό να εξαφανιστούν σε όλο ή σε μεγάλο

μέρος της εμβέλειάς τους), τα απειλούμενα είδη (είδη που είναι πιθανό να τεθούν υπό εξαφάνιση στο εγγύς μέλλον) και κρίσιμο ενδιαίτημα (περιοχές ζωτικής σημασίας για την επιβίωση απειλούμενων ή απειλούμενων ειδών).

Ο νόμος για τα απειλούμενα είδη έχει καταλόγους προστατευόμενων ειδών φυτών και ζώων τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Όταν ένα είδος τυγχάνει προστασίας από την ESA, λέγεται ότι είναι είδος "καταγεγραμμένο".

Ο νόμος για τα απειλούμενα είδη είναι πολύ σημαντικός γιατί σώζει τα ιθαγενή ψάρια, φυτά και άλλα άγρια ζώα από την εξαφάνιση. Μόλις φύγουν, έχουν φύγει για πάντα, και δεν υπάρχει επιστροφή. Η απώλεια ακόμη και ενός είδους μπορεί να έχει καταστροφικές επιπτώσεις στο υπόλοιπο οικοσύστημα, επειδή οι επιπτώσεις θα γίνουν αισθητές σε όλη την τροφική αλυσίδα. Από την παροχή θεραπειών σε θανατηφόρες ασθένειες έως τη διατήρηση των φυσικών οικοσυστημάτων και τη βελτίωση της συνολικής ποιότητας ζωής, τα οφέλη από τη διατήρηση των απειλούμενων και απειλούμενων ειδών είναι ανεκτίμητα.

Όταν η Υπηρεσία Ψαριών και Άγριας Ζωής ή η Εθνική Υπηρεσία Θαλάσσιας Αλιείας ερευνά την υγεία ενός είδους, εξετάζουν τα επιστημονικά δεδομένα που συλλέγονται από τοπικούς, κρατικούς και εθνικούς επιστήμονες. Προκειμένου να καταγραφεί ως υποψήφιο, ένα είδος πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις για το καθεστώς προστασίας βάσει του νόμου περί απειλούμενων ειδών. Το εάν ένα είδος καταγράφεται ως απειλούμενο ή απειλούμενο εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένου του επείγοντος χαρακτήρα και του κατά πόσον υπάρχουν επαρκή μέτρα προστασίας με άλλα μέσα (NEF, 2022).

Σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν παραπάνω αλλά και με όσα κοινοποιούνται από μη κυβερνητικές οργανώσεις αλλά και από την σύγχρονη νομοθεσία και την

ευρωπαϊκή νομοθεσία, το θέμα της της διάσωσης των ειδών υπό εξαφάνιση αποτελεί ένα από τα πολύ κρίσιμα ζητήματα τα οποία ο άνθρωπος πρέπει να αντιμετωπίσει. Φυσικά, η ευαισθητοποίηση για ανάλογα ζητήματα πρέπει να ξεκινά από τα πρώτα χρόνια του βίου και από το πρώτο στάδιο της κοινωνικοποίησης του ανθρώπου, το οποίο αποτελεί το σχολείο. Συνεπώς, όπως είναι φυσικό, η θεματική αυτή όχι μόνο εντάσσεται στα πλαίσια της αειφόρου ανάπτυξης και της αειφόρου εκπαίδευσης αλλά αποτελεί θεμέλιο της μελλοντικής κοινωνικής αλλαγής.

Μία ακόμη σημαντική θεματική, η οποία αναφέρθηκε και παραπάνω και επανέρχεται στα βιβλία που προσφέρονται για την διδασκαλία της αγγλικής στις τελευταίες τέσσερις τάξεις του δημοτικού αποτελεί η ανακύκλωση. Η ανακύκλωση είναι μία πρακτική η οποία είναι απολύτως απαραίτητη για την διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος από την μόλυνση αλλά και από καταστροφικά φαινόμενα όπως η καταστροφή των δασών.

Οφέλη από την Ανακύκλωση

- ✓ Μειώνει την ποσότητα των απορριμμάτων που αποστέλλονται σε χώρους υγειονομικής ταφής και αποτεφρωτήρες
- ✓ Εξοικονομεί φυσικούς πόρους όπως ξυλεία, νερό και ορυκτά
- ✓ Αυξάνει την οικονομική ασφάλεια αξιοποιώντας μια εγχώρια πηγή υλικών
- ✓ Αποτρέπει τη ρύπανση μειώνοντας την ανάγκη συλλογής νέων πρώτων υλών
- ✓ Εξοικονομεί ενέργεια
- ✓ Υποστηρίζει την παραγωγή και εξοικονομεί πολύτιμους πόρους
- ✓ Βοηθά στη δημιουργία θέσεων εργασίας στις βιομηχανίες ανακύκλωσης και μεταποίησης

Βήματα για την ανακύκλωση υλικών

Η ανακύκλωση περιλαμβάνει τα τρία παρακάτω βήματα, τα οποία δημιουργούν έναν συνεχή βρόχο, που αντιπροσωπεύεται από το γνωστό σύμβολο ανακύκλωσης.

Βήμα 1: Συλλογή και Επεξεργασία

Υπάρχουν διάφορες μέθοδοι συλλογής ανακυκλώσιμων, όπως η συλλογή στο πεζοδρόμιο, τα κέντρα παράδοσης και τα προγράμματα κατάθεσης ή επιστροφής χρημάτων.

Μετά τη συλλογή, τα ανακυκλώσιμα αποστέλλονται σε μια εγκατάσταση ανάκτησης για διαλογή, καθαρισμό και επεξεργασία σε υλικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή. Τα ανακυκλώσιμα αγοράζονται και πωλούνται όπως ακριβώς θα γίνονταν οι πρώτες ύλες και οι τιμές ανεβαίνουν και μειώνονται ανάλογα με την προσφορά και τη ζήτηση στις Ηνωμένες Πολιτείες και στον κόσμο.

Βήμα 2: Κατασκευή

Όλο και περισσότερα από τα σημερινά προϊόντα κατασκευάζονται με ανακυκλωμένο περιεχόμενο. Τα κοινά είδη οικιακής χρήσης που περιέχουν ανακυκλωμένα υλικά περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

Εφημερίδες και χαρτοπετσέτες

Δοχεία αναψυκτικών από αλουμίνιο, πλαστικό και γυαλί

Χαλύβδινα κουτιά

Πλαστικά μπουκάλια απορρυπαντικού πλυντηρίου

Τα ανακυκλωμένα υλικά χρησιμοποιούνται επίσης με νέους τρόπους, όπως το ανακτημένο γυαλί στην ασφαλτο για την ασφαλτόστρωση δρόμων ή το ανακυκλωμένο πλαστικό σε χαλιά και παγκάκια πάρκων.

Βήμα 3: Αγορά νέων προϊόντων από ανακυκλωμένα υλικά

Ο κύκλος της ανακύκλωσης κλείνει αγοράζοντας νέα προϊόντα από ανακυκλωμένα υλικά. Υπάρχουν χιλιάδες προϊόντα που περιέχουν ανακυκλωμένο περιεχόμενο.

(EPA, 2022)

Επιπλέον, στις θεματικές που εντοπίστηκαν στα εγχειρίδια για την Αγγλική Γλώσσα του Δημοτικού Σχολείου και που αφορούν στην Αειφορία εντοπίζεται και η διατροφή, η οποία θωρακίζει τόσο το σώμα όσο και το περιβάλλον. Είναι επιστημονικά αναγνωρισμένο και ερευνητικά τεκμηριωμένο ότι τα σύγχρονα, επεξεργασμένα τρόφιμα όχι μόνο βλάπτουν την υγεία του ανθρώπου, αλλά βλάπτουν και το ίδιο το περιβάλλον. Επιπλέον η υπερβολική κατανάλωση κρέατος και ζωικών παραγωγών έχει ολέθριες συνέπειες για την ανθρώπινη υγεία αλλά και για την κτηνοτροφία καθώς και τις συνθήκες διαβίωσης των ζώων.

Δεδομένου ότι οι διατροφικές συνήθειες του ανθρώπου διαμορφώνονται ήδη στα πρώτα χρόνια του βίου του είναι σημαντικό σε όλα τα μαθήματα του σχολείου να γίνεται αναφορά στην διατροφή καθώς και να εφαρμόζονται πρακτικές όπως η αλλαγή σας πολύ τα γεύματα με βάση σωστά διατροφικά πρότυπα. Υιοθετώντας σωστά διατροφικά πρότυπα, τα παιδιά όχι μόνο στέρεες βάσεις για την υγεία τους, αλλά ταυτόχρονα βοηθούν σημαντικά του περιβάλλον και περιορίζουν το αποτύπωμα που αφήνουν σε αυτό. Η μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, όπως παρουσιάστηκε παραπάνω, αποτελεί έναν από τους στόχους που τίθενται για τους μαθητές της έκτης δημοτικού στον οδηγό σπουδών για την περιβαλλοντική ανάπτυξη.

Άλλες θεματικές, οι οποίες αναφέρθηκαν παραπάνω αφορούν στην πόλη και την εξοχή αλλά και γενικότερα τη ζωή στη φύση και την γνώση του τόπου στον οποίο

το παιδί μεγαλώνει. Σε μία περίοδο αστικοποίησης και αστυφιλίας, κατά την οποία τα περισσότερα παιδιά αστικά περιβάλλοντα, είναι σημαντικό σχολικά εγχειρίδια να προβάλλουν τα θετικά στοιχεία της ζωής στην εξοχή και να ωθούν τους μαθητές να ζήσουν στο μέλλον με αυτό τον τρόπο. Είναι γεγονός ότι η ζωή στην πόλη αποτελεί έναν τεράστιο κίνδυνο για το περιβάλλον ενώ οι συνέπειες του σημαντικότερου βαθμού αστικοποίησης έχουν οδηγήσει στην εξαφάνιση πολλών ειδών ζώων αλλά και την μείωση των αποθεμάτων της φύσης και φυσικά την ρύπανση του περιβάλλοντος από το καυσαέριο και όχι μόνο.

Είναι πολύ σημαντικό οι μαθητές να γνωρίζουν τους κινδύνους της περιβαλλοντικής καταστροφής για τους ίδιους και να υιοθετήσουν αρχές που συνάδουν με την Αειφορία καθώς μόνο έτσι υπάρχουν ελπίδες για μία στροφή που θα επιτρέψει την βιωσιμότητα του πλανήτη.

Προκειμένου να γίνουν περισσότερο αντιληπτές και κατανοητές οι προαναφερθείσες θεματικές, σε σχέση με τα σχολικά εγχειρίδια των Αγγλικών του Δημοτικού, επισυνάπτονται τα παρακάτω:

HEALTHY DIET – ΥΓΙΕΙΝΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Η έννοια της υγιεινής-ανθυγιεινής διατροφής και της άσκησης αναφέρονται και στις τέσσερις Τάξεις του Δημοτικού που αναλύονται στην παρούσα εργασία.

Ειδικότερα:

Γ' Τάξη

Έννοιες-λεξιλόγιο

Healthy-unhealthy, eat, drink, full tummy, empty tummy, bread, ham, cheese, yoghurt, salami, munch, crunch, lunch, bacon, eggs, chips, lick the lips, chocolate, lollipops, sweets, cookies, goodies, fat, thin, yummy, vegetables, fruit, right kind of food, eating right, have a bite, yuk, tasty, cherries, berries, plums, nuts, honey, lettuce, hungry.

- Οι μαθητές μιλάνε για τις διατροφικές τους συνήθειες:

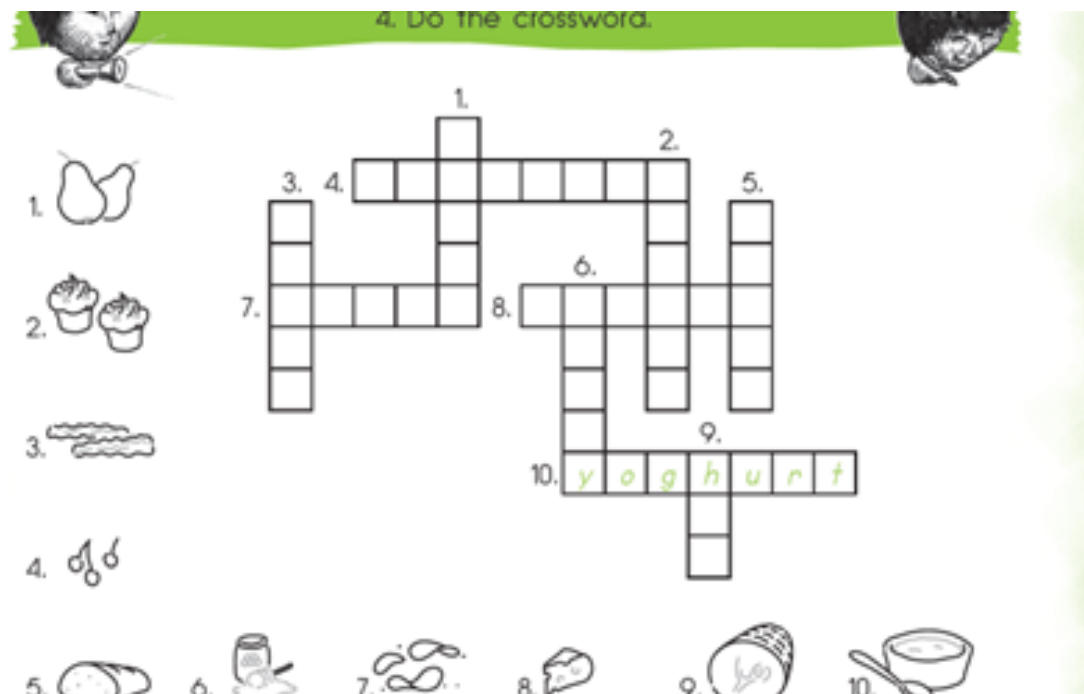
On Monday, I have cheese with bread.

On Tuesday, I eat eggs...

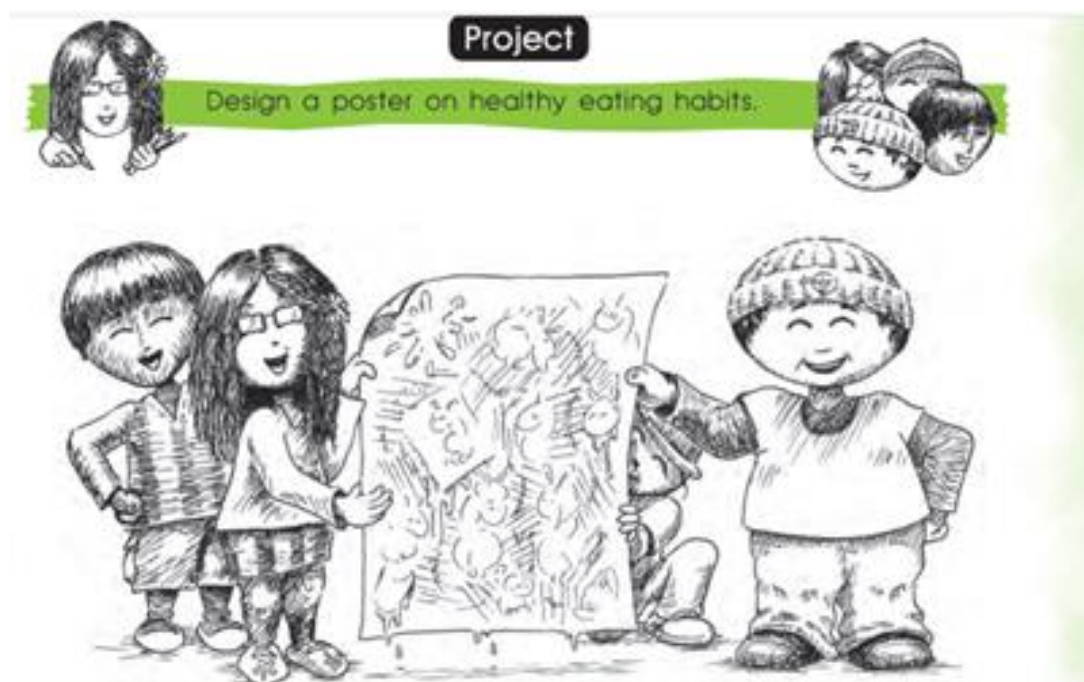
What about you?



Εικόνα 1



Εικόνα 2.



Εικόνα 3.

Δ' Τάξη

Έννοιες-λεξιλόγιο

Healthy, unhealthy diet, different kinds of food, food quantity, cooking instructions, healthy-unhealthy eating habits, sandwiches, supermarket, lemonade, crisps, peanuts, sausages, biscuits, paper cups, paper plates, bread, butter, ham, cheese, eggs, shopping, fruit, cornflakes, cola, fast food, milk, popcorn, salad, sweets, yoghurt.

- Οι μαθητές μιλάνε για τις διατροφικές τους συνήθειες:

It's good to eat or drink

It's not good to eat or drink

- Οι μαθητές αναφέρονται στις ποσότητες τροφών-φαγητών:

How much lemonade is there in the glass?

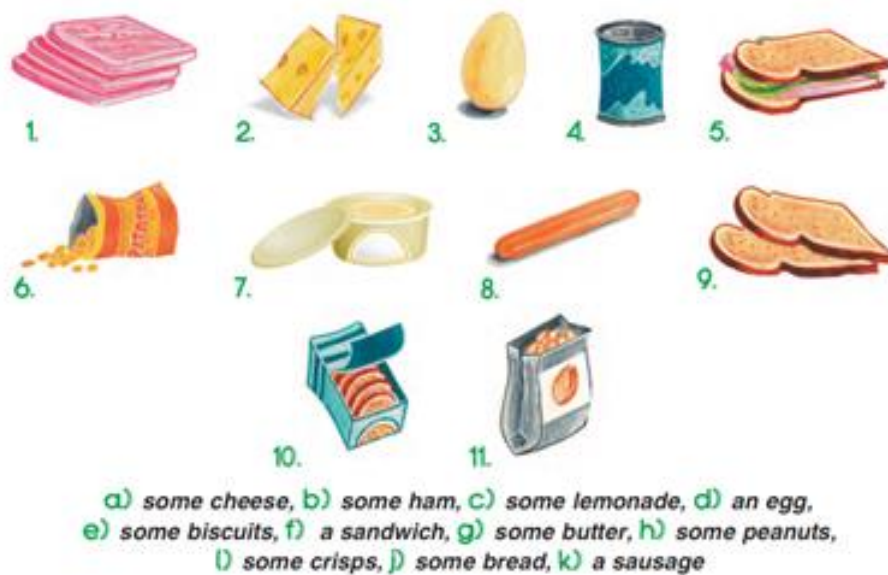
How many biscuits are there in the packet?

I want some biscuits

I need some butter

- Οι μαθητές εξοικειώνονται με τις συνταγές, τα υλικά τους και τις έννοιες που σχετίζονται με μια συνταγή:

Slice, boil, spread, add, mix, grate, drain, beat, peel, pour, potato salad, cut, parsley, mayonnaise, oil, lemon, bowl, recipe, ingredients, salty, sweet.



Εικόνα 4.

		It's good to eat or drink...	It's not good to eat or drink...
bread with butter and marmalade			
cola			
cornflakes			
crisps			
eggs			
fast food			
fruit			
milk			
pop corn			

Εικόνα 5.

Look at the photos and put the phrases in the correct order. Put numbers in the boxes.
Learn how to make a **potato salad**.



INGREDIENTS

- ✓ two potatoes
- ✓ three eggs
- ✓ some parsley
- ✓ some oil
- ✓ some lemon

POTATO SALAD

- ☐ Cut the parsley
- ☐ Mix some mayonnaise with some oil and some lemon in a bowl
- ☐ Boil the potatoes
- ☐ Boil the eggs
- ☐ Slice the eggs
- ☐ Mix all the ingredients in a bowl
- ☐ Peel and cut the potatoes

Εικόνα 6.

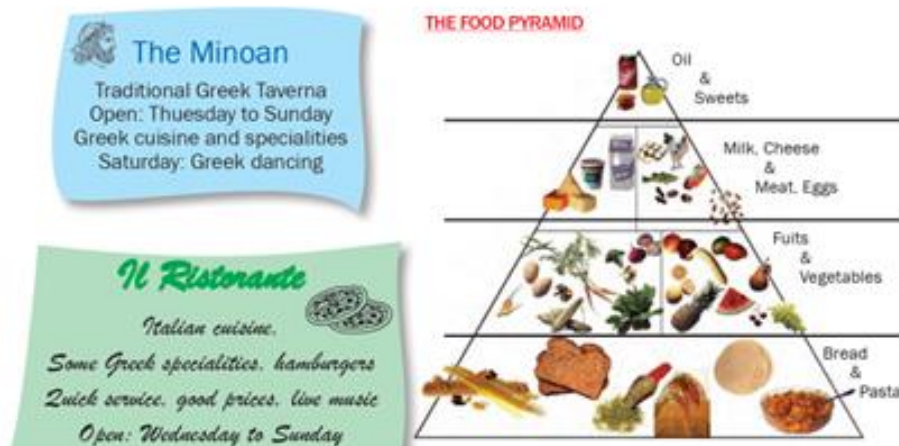
Ε' Τάξη

Έννοιες-λεξιλόγιο

Food pyramid, oil, sweets, milk, cheese, meat, eggs, fruit, vegetables, bread, pasta

- Οι μαθητές λαμβάνουν μια γενική ιδέα αναφορικά με τη διατροφική πυραμίδα και καλούνται μέσω μιας άσκησης να αποφασίσουν να επιλέξουν το εστιατόριο που κατά τη γνώμη τους προσφέρει ένα υγιεινό γεύμα.

It is Friday evening and the children want to find a nice restaurant for dinner. Look at the following and decide which is the best choice for a healthy meal. Discuss together with your classmates.



Εικόνα 7.



Εικόνα 8.

ΣΤ' Τάξη

Έννοιες-λεξιλόγιο

Dietary habits, green and other vegetables, fruit (fresh or fruit-juice), milk and dairy products, meat (veal, pork, lamb, etc.), poultry, fish (fresh or frozen), bread and pasta (spaghetti, pizza, etc.), dried seeds and fruit, soft drinks (still and carbonated)

- Οι μαθητές μιλάνε για τις διατροφικές τους συνήθειες σε καθημερινές ή σε εβδομαδιαία βάση είτε ατομικά ή ομαδικά και παράλληλα ανακαλείται στη μνήμη τους η Μεσογειακή διατροφική Πυραμίδα που διδάχθηκαν κατά το

περσινό διδακτικό έτος. Βασιζόμενοι στα παραπάνω καλούνται να συμπληρώσουν ένα διάγραμμα με τις ιδέες τους για την υγιεινή διατροφή.



2. Dietary habits

Fill in the table below about your dietary habits. Then, in groups, discuss your answers and suggest ways to improve your diets.

FOOD	Every day	...times a week
Green and other vegetables		
Fruit (fresh or fruit-juice)		
Milk and dairy products		
Meat (veal, pork, lamb, etc.)		
Poultry		
Fish (fresh or frozen)		
Bread and pasta (spaghetti, pizza, etc.)		
Dried seeds and fruit		
Soft drinks (still and carbonated)		
...		

Εικόνα 9.

3. How can you stay healthy?

Study the Mediterranean Diet Pyramid (you can find it on the internet or in your science book) and complete the diagram with your ideas on healthy diet.



Εικόνα 10.

ENVIRONMENT – LIFE IN THE CITY OR IN THE COUNTRYSIDE - PLACES

Η έννοια του περιβάλλοντος, του τρόπου ζωής στην εξοχή ή στην πόλη, των διαφόρων τόπων αναφέρονται και στις τέσσερις Τάξεις του Δημοτικού που αναλύονται στην παρούσα εργασία.

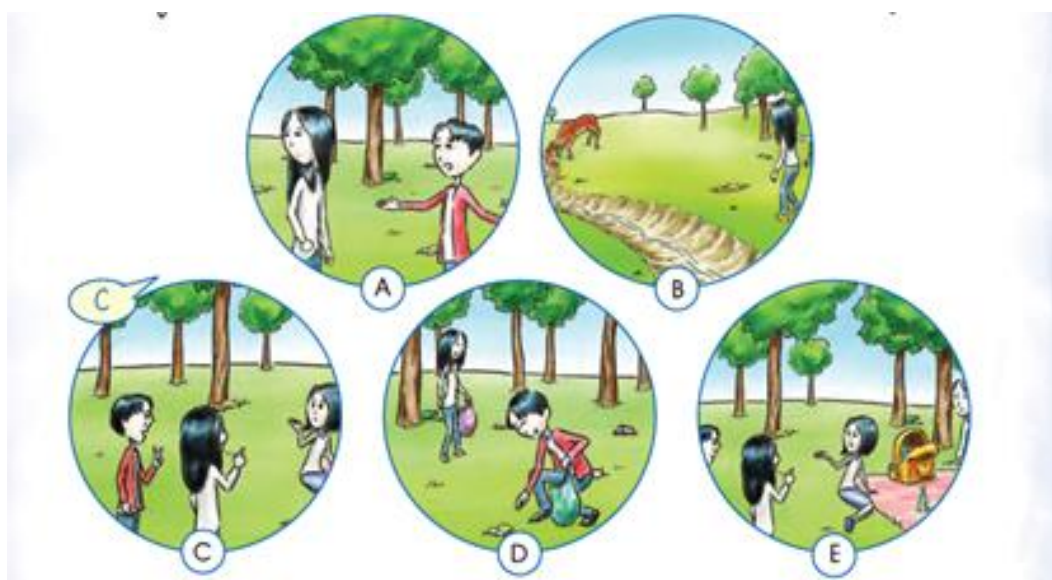
Ειδικότερα:

Γ' Τάξη

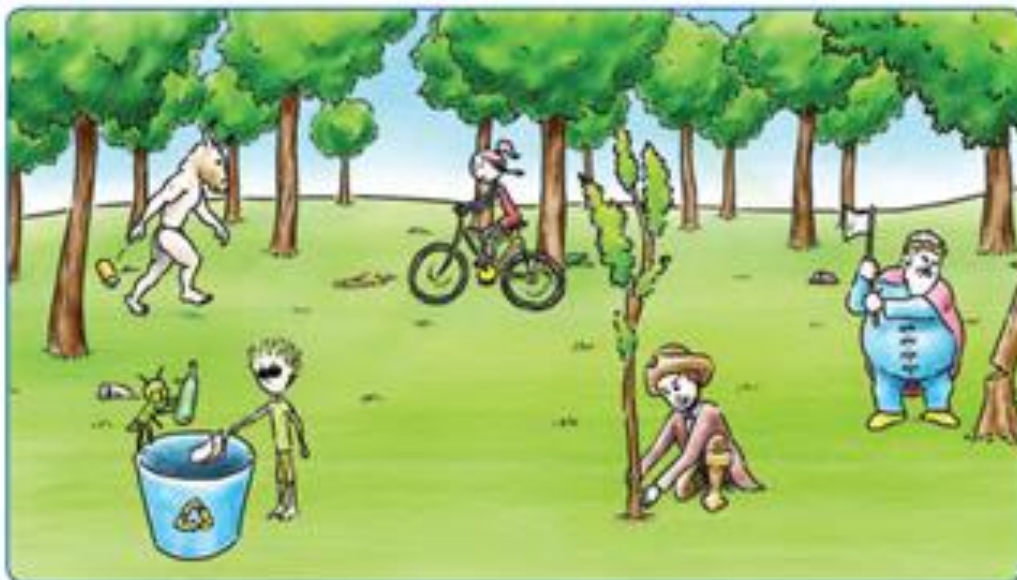
Έννοιες-λεξιλόγιο

Forest, walk, planet earth, water, clean, green, trees, home, river, deer, animals, thirsty, paper bags

- Οι μαθητές διδάσκονται έννοιες σχετικές με το περιβάλλον και εκφράζονται σχετικά με το τι θεωρούν φιλικό ή μη φιλικό προς αυτό



Εικόνα 11.



Εικόνα 12.



Εικόνα 13.

Δ' Τάξη

Έννοιες-λεξιλόγιο

Country, Europe, Greece, United Kingdom, North-West, England, Wales, Scotland, Northern Ireland, city, London, capital, mountains, rivers, trees, mountains, rivers, trees, beautiful beaches, sea, house, post office, theatre, museum, café, cinema, shopping centre, block of flats, sports centre, church, bank, supermarket, park, school, clean city, flowers, blocks of flats, gardens

- Οι μαθητές εξοικειώνονται με έννοιες που σχετίζονται με διαφορετικά μέρη, τη γειτονιά τους, την πόλη τους, πόλεις και χώρες εντός και εκτός Ελλάδας.

Επίσης διδάσκονται στο πως να σέβονται το περιβάλλον

Follow the paths

Don't drink water here

Don't litter

Don't feed the ducks

Don't play football

Don't pick the flowers

Keep off the grass



Εικόνα 14.

Let's talk about Greece

Crosscurricular Project

Work in groups. Look in books or atlases and find an area or a city/town in your favourite part of Greece. Draw or find a map of this area/city/town and look for information about it. Make a poster.

Here are some questions you can answer:

- Where is it? (Is it near the sea, near a lake or a river or on a mountain?)
- Is it in the southern/northern/eastern/western part of Greece?
- If it is a large area, which are the important cities/towns in it?
- Are there any mountains, lakes, rivers in this area?
- Which sights can you see there?
- What can you eat there? Are there any famous products of this area?
- Are there any festivals that you can go to?
- Are there any rare animals that live there?

Εικόνα 15.

Ε' Τάξη

Έννοιες-λεξιλόγιο

Favourite places, park, litter, grass, countryside, village, city, neighborhood, city centre, public transport, parking place, bank, Mediterranean Forests, European, African and Asian continents, biodiversity features, plants, animals, under threat, fires serious

problems, general threats, climate change, droughts and floodings, extensive building development, Atmospheric pollution, lumbering.

- Οι μαθητές εκφράζονται για τις προτιμήσεις τους, για το αν δηλαδή επιθυμούν να ζουν στην εξοχή ή στην πόλη:

I think that driving to work costs a lot of money.

I don't think that driving to work is a good idea. It is tiring!

It seems to me that walking to school is a very healthy habit.

In my opinion, going to work by bus is cheap and convenient.

Why don't you use public transport instead?

How about walking to school rather than taking the bus?

Let's all go to the city centre in the metro tomorrow!

I don't think it's a good idea she drives to work. And she has huge problems in finding a parking place every day!

It's better to take the bus - the traffic is so heavy!

Which is better?

The city or the village?

Do you enjoy living in the countryside?

Yes, because my owner lets

me go everywhere!

Διατυπώνουν τις απόψεις τους για το πώς πρέπει να μετακινούνται σε μια πόλη, για τη δενδροφύτευση, για το κυκλοφοριακό πρόβλημα κτλ.

Τέλος, διδάσκονται για τα μεσογειακά δάση και τις απειλές τους

Lesson 1 **THE PLACE WE LIVE IN**

A LEAD-IN

- Do you live in a city, a town or a village?
Do you like living there? Why?

Do you enjoy living in the countryside?

Yes, because my owner lets me go everywhere!

How do you get to the park?

I hop into the back of a car and my owner drives me there.

Which is better?
The city or the village?

The image shows a lesson plan for 'Lesson 1: THE PLACE WE LIVE IN'. It includes a 'LEAD-IN' section with a discussion prompt: 'Do you live in a city, a town or a village? Do you like living there? Why?'. Below this, there are cartoon illustrations of four dogs. Two dogs are talking about living in the countryside, with one saying 'Do you enjoy living in the countryside?' and the other replying 'Yes, because my owner lets me go everywhere!'. Another dog is asked 'How do you get to the park?' and replies 'I hop into the back of a car and my owner drives me there.'. To the right, there are two photographs: one of a busy city street and one of a village house. A speech bubble from the city photo asks 'Which is better? The city or the village?'.

Εικόνα 16.

WWF

Give us your opinions and Ideas about the following issues:

going to work by bus

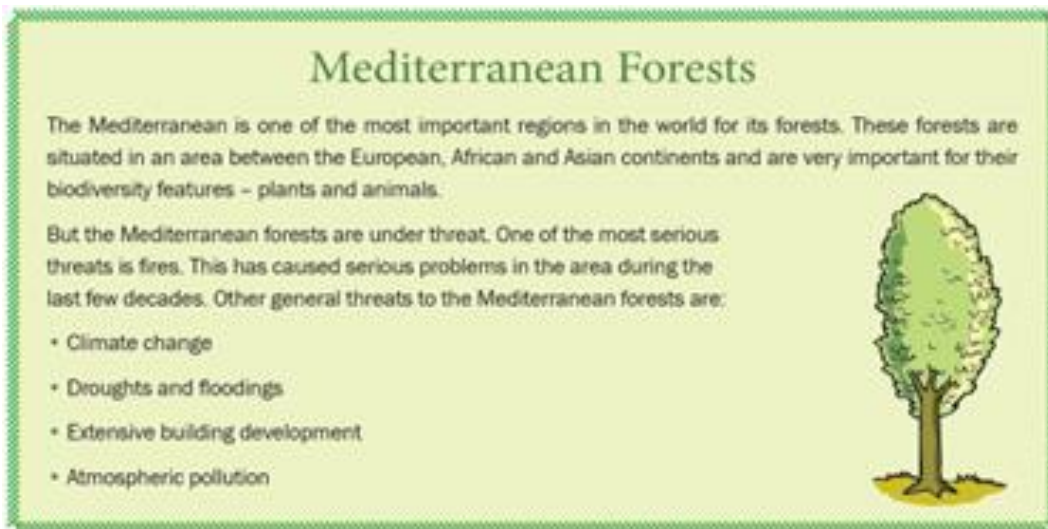
taking care of trees that are planted in front of your house or block of flats

crossing a street without looking

helping elderly people in your neighbourhood

The image is a WWF poster with a green background and white paw prints. It asks for opinions and ideas on four issues: 'going to work by bus' (with a photo of a red double-decker bus), 'taking care of trees that are planted in front of your house or block of flats' (with a photo of a person watering plants), 'crossing a street without looking' (with a photo of a person crossing a street in front of a yellow school bus), and 'helping elderly people in your neighbourhood' (with a photo of a person helping an elderly person). The WWF logo is in the top left corner.

Εικόνα 17.



Εικόνα 18.

ΣΤ' Τάξη

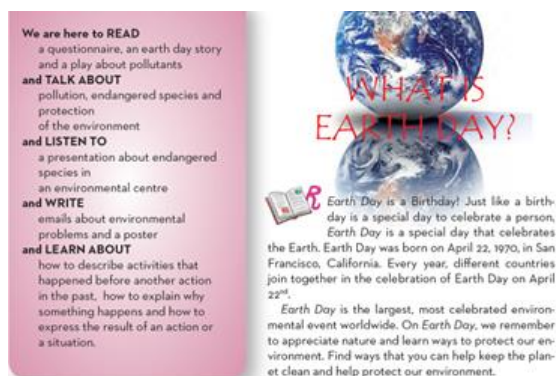
Έννοιες-λεξιλόγιο

Earth Day, environmental event worldwide, nature, protect, environment, planet, clean, pollution, industrial waste, dumping toxic, animals, become extinct

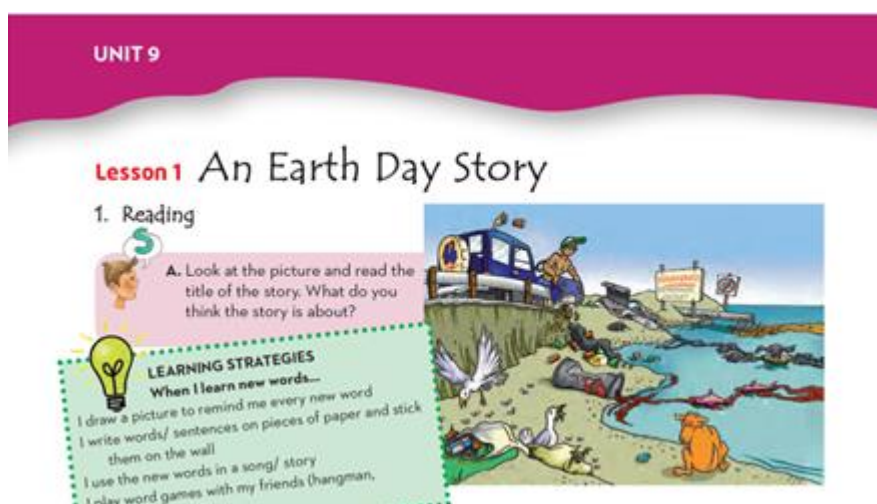
- Οι μαθητές διδάσκονται ένα κείμενο για την παγκόσμια ημέρα της Γης, για την οικολογική συνείδηση που πρέπει να έχουν και για το πως θα πρέπει να συμπεριφέρονται.

Προσωπικά θεωρώ ως κορυφαία την ιστορία του παιδιού στην παραλία που καταλήγει με το εξής δίδαγμα:

“So, what it means is that even though I can’t change everything, I can make a big difference by doing the little things that matter?”



Εικόνα 19.



Εικόνα 20.

ANIMALS

Η έννοια των ζώων και των ειδών υπό εξαφάνιση αναφέρονται και στις τέσσερις Τάξεις του Δημοτικού που αναλύονται στην παρούσα εργασία.

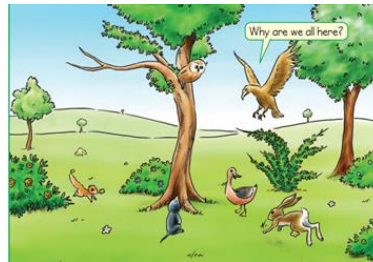
Ειδικότερα:

Γ' Τάξη

Έννοιες-λεξιλόγιο

Animal school, learn, climbing, running, swimming, flying, right kind of school, owl, eagle, hare, mole, squirrel. duck

Οι μαθητές διδάσκονται για τα ζώα, τις ικανότητες τους σε ένα υποθετικό σχολείο ζώων και με εξαιρετικό τρόπο «περνάει» στους μαθητές η έννοια της διαφορετικότητας με το παρακάτω μήνυμα: “Everybody can do something but together we can do everything!”



Εικόνα 21.



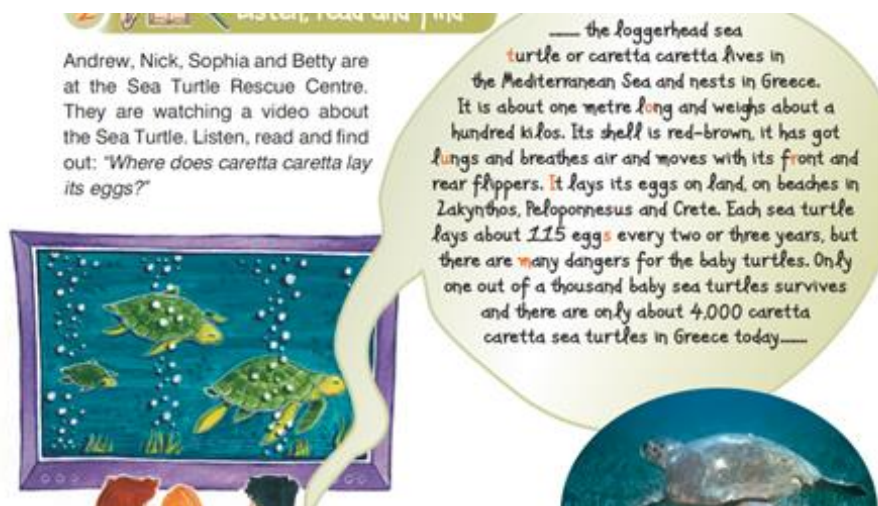
Εικόνα 22.

Δ' Τάξη

Έννοιες-λεξιλόγιο

Goldfish, dog, cat, bird, iguana, sheep, cow, duck, tortoise, loggerhead sea turtle or caretta caretta, Mediterranean Sea, nests, shell, lungs, breathes air, moves with its front and rear flippers, lays its eggs, land, beaches, Zakynthos, Peloponnesus and Crete, baby turtles, monachus monachus, giant panda, Sumatran tiger, brown bear, wolf, dolphin, wild goat.

Οι μαθητές διδάσκονται για τα κατοικίδια ζώα, τις συνήθειες τους, αλλά και για είδη ζώων που βρίσκονται υπό εξαφάνιση.



Εικόνα 23.

6 Let's play!

Which animal is it?

Play this game in pairs.

Student A: Think of one of the animals in the box, but don't tell your partner which one. He/she asks questions to find out.

Student B: Try to find which animal your partner is thinking of. Ask questions. Look at this example:

Student B: Does it live in the Mediterranean Sea?

Student A: No, it doesn't.

Student B: Does it live on mountains in Pindos and Rodopi?

Student A: Yes, it does.

Student B: So, it's the



Εικόνα 24.

3 New words!

These animals can be pets or live on farms. Match the pictures to the words:



- a) goldfish, b) dog, c) cat, d) bird, e) iguana,
f) sheep, g) cow, h) duck, i) tortoise

Εικόνα 25.

Lesson 3:

Animals in danger

Crosscurricular Project

Work in groups. Find information about endangered species in Greece and around the world from books, magazines or websites. Make a leaflet with information and organize an **"Environmental Day"** at school. Present your information to other pupils and hand out your leaflet. Choose an animal and surf these sites:

- www.wwf.gr, the website of World Wildlife Fund, an organization for the protection of wild life.
- www.archelon.gr, www.medasset.gr, www.euroturtle.org, the websites of Archelon, Medasset and Euroturtle, foundations for the protection of the sea turtle.



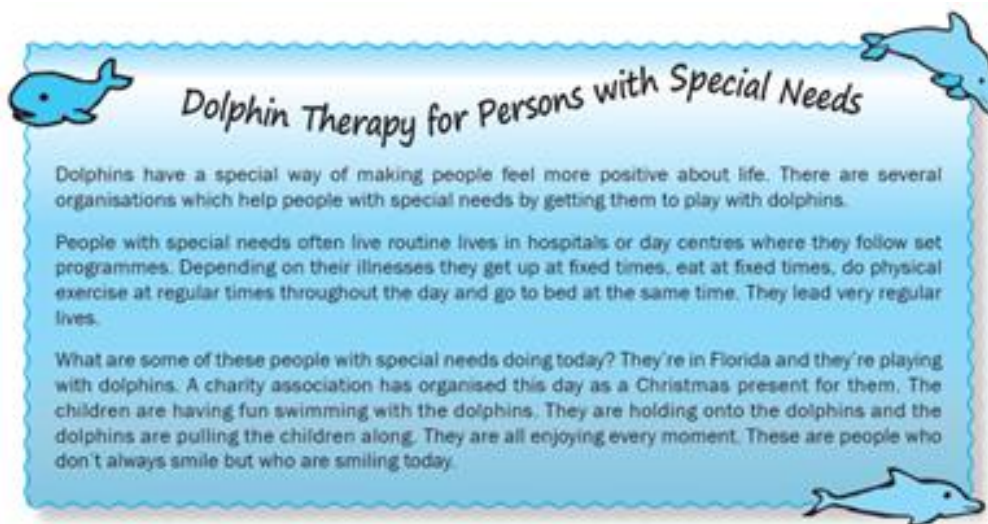
Εικόνα 26.

Ε' Τάξη

Έννοιες-λεξιλόγιο

Dolphin therapy, special needs, programs, positive feelings about life, hospitals, day centres, physical exercise, gorillas, National Geographic, Rwanda-Kongo Borders, protect, baby gorilla, poachers, forests, rangers, extinction, animal species

- Οι μαθητές διδάσκονται δύο κείμενα, ένα για τη θεραπεία που λαμβάνουν από τα δελφίνια άτομα με ειδικές ανάγκες και παράλληλα για τη διάσωση των γοριλών από τη Dian Fossey.



Εικόνα 27.

Dian Fossey became famous when her photo was on the front cover of the National Geographic magazine in January 1970. She was holding 2 baby gorillas. Dian was born in San Francisco, USA. After her university studies, she went to Africa where she decided to protect the mountain gorillas on the Rwanda-Congo border.

This is an article from an old newspaper from the 1970s. Dian Fossey tells a reporter a typical story about her work with gorillas.

"I am looking after this baby gorilla. Poachers* have killed 10 gorillas. There was the whole family group who was defending him. The poachers were only interested in the baby gorilla. They have received money to get young gorillas from the forests and sell them to zoos in Europe and America.

This is how it happens: European and American zoos contact forest rangers in Africa and ask them to find baby gorillas. The park rangers then contact poachers. Poachers then kill adult gorillas to steal their babies.

The poachers have looked after this baby gorilla very badly. They tied its hands and feet with metal wire. The wire has hurt its skin. It has also received very little food and no water.

I have spoken to the park ranger, I don't want this baby gorilla to leave Africa. It must go back to the forest. However, I know, because the zoo has paid the ranger, it will leave Africa and go to a zoo in America or Europe. The only thing I must do now is to make sure the baby gorilla is in good health before it leaves.

If we don't stop this traffic of baby gorillas, there won't be any gorillas left soon."

Dian Fossey continued her work with gorillas for many years and because of her work she has saved this animal species from extinction.

Εικόνα 28.

ΣΤ' Τάξη

Έννοιες-λεξιλόγιο

Μόλις μια μικρή ονομαστική αναφορά στα ζώα που βρίσκονται υπό εξαφάνιση γίνεται στο βιβλίο της ΣΤ Τάξης του Δημοτικού

Endangered species



Εικόνα 29.

RECYCLING

Η έννοια της ανακύκλωσης αναφέρεται στις Γ' και Ε' Τάξεις του Δημοτικού.

Ειδικότερα:

Γ' Τάξη

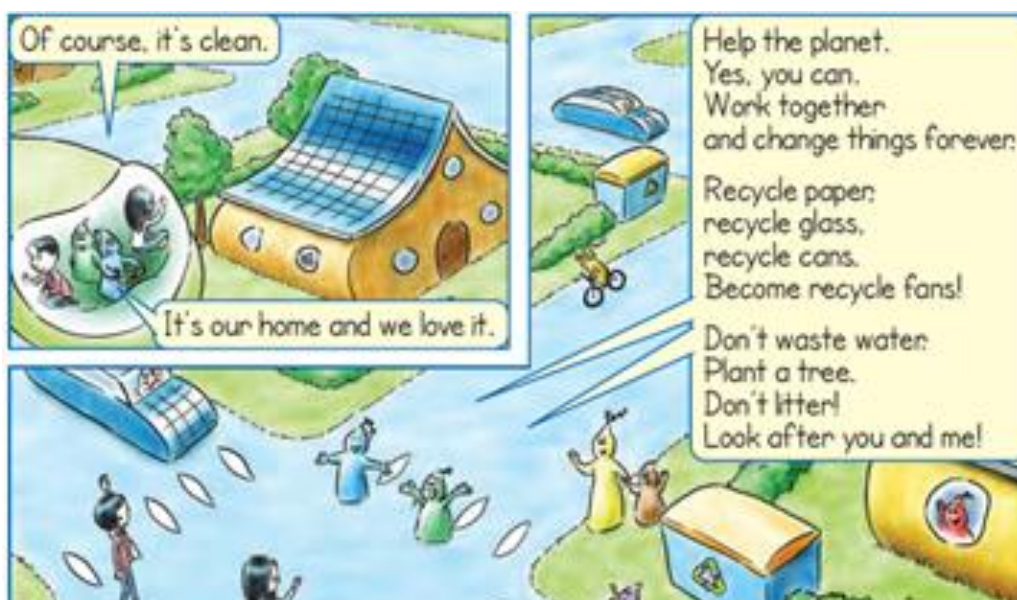
Έννοιες-λεξιλόγιο

Planet recyclon, can, paper, glass, recycle fans

- Οι μαθητές διδάσκονται για την έννοια της ανακύκλωσης ενώ «μεταφέρονται» στον πλανήτη Recyclon, ένα ιδανικό πλανήτη στον οποίο εφαρμόζεται η ανακύκλωση



Εικόνα 30.



Εικόνα 31.

Ε' Τάξη

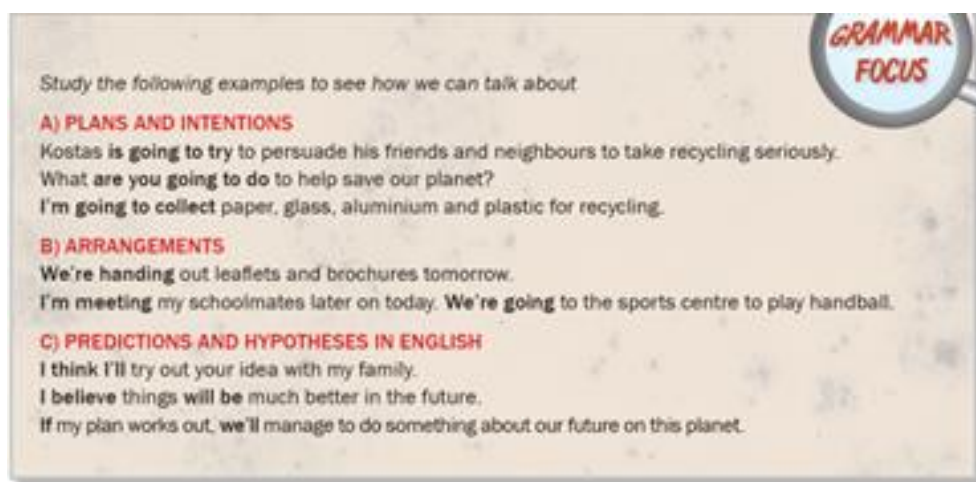
Έννοιες-λεξιλόγιο

Recycle, paper, glass, protect, planet, survive, environment, re-use, rechargeable batteries, environmentally friendly, aluminum, plastic, bins, reduce, disposal, pollution

- Οι μαθητές διδάσκονται για την ανακύκλωση σε μια μεγάλη ενότητα και μέσω μιας μεγάλης ποικιλίας εργασιών, κειμένων και δραστηριοτήτων.



Εικόνα 32.



Εικόνα 33.

Συμπερασματικά, μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι τα εγχειρίδια της ξένης γλώσσας και συγκεκριμένα των Αγγλικών αποτελούν ένα πεδίο που προβάλλει περισσότερο ίσως από κάθε άλλο μάθημα, ζητήματα που άπτονται της Αειφορίας.

Επιβάλλεται οι εκπαιδευτικοί να εκμεταλλευτούν την επαναλαμβανόμενη αναφορά σε περιβαλλοντικά ζητήματα, προσφέροντας και οι ίδιοι υλικό στην κατεύθυνση αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

5.1. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Σύμφωνα με την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στα σχολικά εγχειρίδια των τάξεων Γ' Δ' Ε' ΣΤ' Δημοτικού για την Αγγλική Γλώσσα, τα ερευνητικά ερωτήματα τα οποία τέθηκαν μπορούν να απαντηθούν ως ακολούθως:

Α) Εντοπίζονται στοιχεία που συνάδουν με τις αρχές της αειφόρου εκπαίδευσης στα σχολικά εγχειρίδια της αγγλικής γλώσσας για τους μαθητές Γ' Δ' Ε' και ΣΤ' Δημοτικού;

Η απάντηση στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα το οποίο τέθηκε είναι θετική. Πράγματι τόσο στα σχολικά εγχειρίδια, όσο και στα ΑΠΣ και ΔΕΠΠΣ για την διδασκαλία της Αγγλικής Γλώσσας, προβάλλονται θεματικές που αφορούν τους άξονες της Περιβαλλοντικής, Αειφόρου Εκπαίδευσης και τα οποία αποτελούν αφορμή για δραστηριότητες, στην κατεύθυνση αυτή.

Β) Ποιες θεματικές που προάγουν την έννοια της Αειφορίας εντοπίζονται στα σχολικά εγχειρίδια της Αγγλικής Γλώσσας για τους μαθητές των Γ' Δ' Ε' και ΣΤ' Τάξεων του Δημοτικού;

Οι θεματικές που εντοπίστηκαν κατά τη διεξαγωγή της έρευνας είναι οι ακόλουθες: φύση, περιβάλλον, ζώα, είδη υπό εξαφάνιση, υγεία, διατροφή, πόλη και εξοχή, ανακύκλωση. Οι συγκεκριμένες θεματικές επαναλαμβάνονται στις περισσότερες τάξεις, ενώ είναι αισθητά λιγότερες στο βιβλίο της ΣΤ' τάξης του Δημοτικού

Γ) Πως θα μπορούσε η προβολή του στοιχείου της Αειφορίας να ενισχυθεί στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Αγγλικής Γλώσσας σε μαθητές του Δημοτικού;

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση αποτελεί στόχο για τους σύγχρονους εκπαιδευτικούς, καθώς η ανάγκη για προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων είναι σημαντικότερη από ποτέ. Συνεπώς, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να θέτουν ως στόχους για την κάθε διδασκαλία τους και στόχους που σχετίζονται με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, εκτός από την εκμάθηση της γλώσσας, όπως:

- 1) Ευαισθητοποίηση μαθητών για το περιβάλλον
- 2) Καλλιέργεια δεξιοτήτων ανάπτυξης οικολογικής συμπεριφοράς
- 3) Μείωση αποτυπώματος
- 4) Φροντίδα για τα ζώα
- 5) Ενημέρωση για την καλή διατροφή.

5.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση είναι μια διαδικασία που επιτρέπει στα άτομα να εξερευνήσουν περιβαλλοντικά ζητήματα, να συμμετέχουν στην επίλυση προβλημάτων και να αναλάβουν δράση για τη βελτίωση του περιβάλλοντος. Ως αποτέλεσμα, τα άτομα αναπτύσσουν μια βαθύτερη κατανόηση των περιβαλλοντικών ζητημάτων και έχουν τις δεξιότητες να λαμβάνουν τεκμηριωμένες και υπεύθυνες αποφάσεις.

Τα συστατικά στοιχεία της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι:

- Ευαισθητοποίηση και ευαισθησία για το περιβάλλον και τις περιβαλλοντικές προκλήσεις

- Γνώση και κατανόηση του περιβάλλοντος και των περιβαλλοντικών προκλήσεων
- Στάσεις ανησυχίας για το περιβάλλον και κίνητρα για βελτίωση ή διατήρηση της περιβαλλοντικής ποιότητας
- Ικανότητες εντοπισμού και βοήθειας στην επίλυση περιβαλλοντικών προκλήσεων
- Συμμετοχή σε δραστηριότητες που οδηγούν στην επίλυση περιβαλλοντικών προκλήσεων

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση δεν υποστηρίζει μια συγκεκριμένη άποψη ή πορεία δράσης. Αντίθετα, διδάσκει στα άτομα πώς να σταθμίζουν διάφορες πλευρές ενός ζητήματος μέσω της κριτικής σκέψης και ενισχύει τις δικές τους δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων και λήψης αποφάσεων (EPA, 2022).

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην Ελλάδα, παρά το γεγονός ότι τα ΑΠΣ και τα ΔΕΠΠΣ, καθώς και τα σχολικά εγχειρίδια προβάλλουν τη συγκεκριμένη έννοια, δεν έχει ακόμη ολοκληρώσει τα απαραίτητα βήματα, ενώ απαραίτητες κρίνονται οι δράσεις του σχολείου και των εκπαιδευτικών, ώστε οι μαθητές να ευαισθητοποιηθούν σε περιβαλλοντικά ζητήματα.

5.3. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ – ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

Δεδομένου ότι τα σχολικά εγχειρίδια προβάλλουν θεματικές που επιτρέπουν την προσέγγιση θεμάτων που εντάσσονται στην περιβαλλοντική εκπαίδευση, είναι σημαντικό οι εκπαιδευτικοί να φροντίζουν ώστε να μην εστιάζουν μόνο στους γνωστικούς στόχους, αλλά ταυτόχρονα να καλλιεργούν στους μαθητές την ευαισθησία για περιβαλλοντικά θέματα, τα οποία κρίνονται πιο επίκαιρα από ποτέ. Στην

κατεύθυνση αυτή, πρόκειται να παρουσιαστούν παρακάτω ορισμένα διδακτικά σενάρια που συνδυάζουν τη διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας με την περιβαλλοντική εκπαίδευση .

ΣΕΝΑΡΙΟ Α

Διδακτικό πλαίσιο

Τάξη: Δ' Δημοτικού

Θεματική ενότητα: Animals in Danger

Διδακτικά μέσα: διδακτικό εγχειρίδιο (Σχολικό Εγχειρίδιο Αγγλικής Γλώσσας), power point με θέμα τις δράσεις της WWF στην αγγλική γλώσσα με εικόνες, προτζέκτορας, πίνακας, φυλλάδια με ασκήσεις

Διδακτικός χρόνος: 45 λεπτά

Διδακτικοί στόχοι

Στο τέλος του μαθήματος αναμένεται οι μαθητές:

1. Να έχουν κατακτήσει και εμπεδώσει το νέο λεξιλόγιο, το σχετικό με τα ζώα
2. Να είναι σε θέση να μιλήσουν για τα κατοικίδια/ αγαπημένα τους ζώα στην αγγλική - Παραγωγή προφορικού λόγου.
3. Να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα φροντίδας των ζώων και του περιβάλλοντος
4. Να μπορούν να γράψουν σύντομο κείμενο στην αγγλική γλώσσα με θέμα τα ζώα και το περιβάλλον-Παραγωγή γραπτού λόγου.

Πορεία διδασκαλίας - Δραστηριότητες

- Πρόκληση ενδιαφέροντος - Αφόρμηση: Η/Ο διδάσκουσα/ον δείχνει στα παιδιά στον προτζέκτορα εικόνες από project της WWF, τα ενημερώνει για τη

δράση της Μ.Κ.Ο για τη διάσωση των ζώων και τους ζητά να σημειώνουν στο τετράδιο της ονομασίες των ζώων στα αγγλικά

- Στη συνέχεια κάνει καθοδηγητικές ερωτήσεις στα παιδιά, όπως: Ποιο ζώο βλέπουμε στην εικόνα; Ποια εικόνα σας άρεσε περισσότερο; Στόχος είναι η εμπέδωση του νέου λεξιλογίου και η παραγωγή προφορικού λόγου.
- Ο/Η εκπαιδευτικός διαβάζει το κείμενο του σχολικού εγχειριδίου και το μεταφράζει ανά πρόταση στους μαθητές.
- Έπειτα τους ζητά να αναφέρουν όλοι εκ περιτροπής στην αγγλική γλώσσα ποιο είναι το αγαπημένο τους κατοικίδιο ζώο
- Οι νέες λέξεις αναγράφονται στον πίνακα και στα τετράδια των μαθητών. Συμπληρώνεται και εμπλουτίζεται έτσι το λεξιλόγιο που σχετίζεται με τα ζώα.
- Εμπέδωση – Ανακεφαλαίωση: Η/Ο καθηγήτρια/της παρουσιάζει στα παιδιά το δικό της κατοικίδιο ζώο. Ακολούθως, ζητά από τα παιδιά να κάνουν το ίδιο, δηλ. να παρουσιάσουν το δικό τους κατοικίδιο ή το κατοικίδιο κάποιου γνωστού τους προσώπου με το οποίο έχουν έρθει σε επαφή.
- Τέλος, η εκπαιδευτικός μοιράζει στα παιδιά δύο φυλλάδια με ασκήσεις για εμπέδωση. Στις ασκήσεις, ζητείται από τους μαθητές να γράψουν τις ονομασίες των ζώων κάτω από αντίστοιχες εικόνες και στη συνέχεια να γράψουν ένα κείμενο με θέμα «Η αγάπη μου για τα ζώα»

Αξιολόγηση

- Συντρέχουσα: Με την προφορική συμμετοχή των μαθητών και τις ασκήσεις στην τάξη.
- Τελική: Με την κατ' οίκον εργασία.

Εργασίες για το σπίτι

1. Να γράψετε στο τετράδιό σας λίγα λόγια με θέμα «Η αγάπη μου για τα ζώα.

(παραγωγή γραπτού λόγου)

2. Να ζωγραφίσετε το αγαπημένο σας σπάνιο ζώο (προαιρετική)

ΣΕΝΑΡΙΟ Β

Διδακτικό πλαίσιο

Τάξη: Γ' Δημοτικού

Θεματική ενότητα: Planet Recyclon

Διδακτικά μέσα: διδακτικό εγχειρίδιο (Σχολικό Εγχειρίδιο Αγγλικής Γλώσσας), power point με θέμα τις δράσεις την ανακύκλωση με εικόνες, προτζέκτορας, πίνακας, φυλλάδια με ασκήσεις, λεξικό ελληνικής-αγγλικής γλώσσας.

Διδακτικός χρόνος: 45 λεπτά

Διδακτικοί στόχοι

Στο τέλος του μαθήματος αναμένεται οι μαθητές:

1. Να έχουν κατακτήσει και εμπεδώσει το νέο λεξιλόγιο, το οποίο αφορά την ανακύκλωση και τη ρύπανση του περιβάλλοντος.
2. Να είναι σε θέση να προτείνουν προφορικά λύσεις για τη φροντίδα του περιβάλλοντος - Παραγωγή προφορικού λόγου.
3. Να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα περιβάλλοντος και να αντιληφθούν τη σημασία της ανακύκλωσης
4. Να μπορούν να γράψουν ένα σύντομο κείμενο στην αγγλική γλώσσα με θέμα την ανακύκλωση -Παραγωγή γραπτού λόγου.

Πορεία διδασκαλίας - Δραστηριότητες

- Πρόκληση ενδιαφέροντος - Αφόρμηση: Η/Ο διδάσκουσα/ον παρουσιάζει στους μαθητές εικόνες που δείχνουν τη διαδικασία της ανακύκλωσης από το σπίτι έως το εργοστάσιο.
- Στη συνέχεια κάνει καθοδηγητικές ερωτήσεις στα παιδιά, όπως: Έχετε χρησιμοποιήσει ανακυκλωμένα προϊόντα; Έχετε ποτέ πετάξει κάποιο σκουπίδι στον κάδο ανακύκλωσης; Στόχος είναι η εμπέδωση του νέου λεξιλογίου και η παραγωγή προφορικού λόγου.
 - Ο/Η εκπαιδευτικός στη συνέχεια ζητά από τους μαθητές να αναφέρουν ένα αντικείμενο που χρησιμοποιούν και μπορούν να αντικαταστήσουν με ένα αντίστοιχο αντικείμενο που θα αποτελεί προϊόν ανακύκλωσης.
- Οι νέες λέξεις αναγράφονται στον πίνακα και στα τετράδια των μαθητών. Συμπληρώνεται και εμπλουτίζεται έτσι το λεξιλόγιο που σχετίζεται με την ανακύκλωση.
- Εμπέδωση – Ανακεφαλαίωση: Η/Ο εκπαιδευτικός διαβάζει στους μαθητές το νέο λεξιλόγιο και τους ζητά να το επαναλαμβάνουν προφορικά ομαδικά, ούτως ώστε να εξοικειωθούν με την προφορά των λέξεων.
- Τέλος, μοιράζει στα παιδιά δύο φυλλάδια με ασκήσεις για εμπέδωση. Οι ασκήσεις περιλαμβάνουν αντιστοίχιση του νέου λεξιλογίου (π.χ. recycle bin, recycling, paper) με τις αντίστοιχες εικόνες και παραγωγή ενός σύντομου κειμένου με θέμα την ανακύκλωση.

Αξιολόγηση

- Συντρέχουσα: Με την προφορική συμμετοχή των μαθητών και τις ασκήσεις στην τάξη.

- Τελική: Με την κατ' οίκον εργασία.

Εργασίες για το σπίτι

1. Να γράψετε στο τετράδιό σας λίγα λόγια με θέμα «Γιατί να κάνω ανακύκλωση;» στην αγγλική γλώσσα (παραγωγή γραπτού λόγου)
2. Να γράψετε στα αγγλικά και τα ελληνικά 5 υλικά που μπορούμε να ανακυκλώσουμε με τη βοήθεια του λεξικού.

ΣΕΝΑΡΙΟ Γ΄

Διδακτικό πλαίσιο

Τάξη: Ε΄ Δημοτικού

Θεματική ενότητα: Food Pyramid

Διδακτικά μέσα: διδακτικό εγχειρίδιο (Σχολικό Εγχειρίδιο Αγγλικής Γλώσσας), πίνακας, φυλλάδια με ασκήσεις, λεξικό ελληνικής-αγγλικής γλώσσας.

Διδακτικός χρόνος: 45 λεπτά

Διδακτικοί στόχοι

Στο τέλος του μαθήματος αναμένεται οι μαθητές:

1. Να έχουν κατακτήσει και εμπεδώσει το νέο λεξιλόγιο, το οποίο αφορά το φαγητό και τις διατροφικές συνήθειες.
2. Να είναι σε θέση να περιγράψουν προφορικά τι τρώνε μέσα στην ημέρα
3. Να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα διατροφής και να αντιληφθούν τη σημασία της υγιεινής διατροφής για τον άνθρωπο και το περιβάλλον.
4. Να μπορούν να γράψουν ένα σύντομο κείμενο στην αγγλική γλώσσα με θέμα την υγιεινή διατροφή -Παραγωγή γραπτού λόγου.

Πορεία διδασκαλίας - Δραστηριότητες

- Πρόκληση ενδιαφέροντος - Αφόρμηση: Η/Ο διδάσκουσα/ον παρουσιάζει στους μαθητές την εικόνα του σχολικού εγχειριδίου που παρουσιάζει τη διατροφική πυραμίδα και τους εξηγεί τη σημασία της.

- Στη συνέχεια ζητά από τους μαθητές να αναγνωρίσουν τα τρόφιμα που απεικονίζονται και να αναφέρουν πόσες φορές ημερησίως ή εβδομαδιαίως τα καταναλώνουν. Οι άγνωστες λέξεις (νέο λεξιλόγιο για τα τρόφιμα) σημειώνονται στον πίνακα.

- Ο/Η εκπαιδευτικός στη συνέχεια ζητά από τους μαθητές να περιγράψουν προφορικά στην αγγλική γλώσσα ποιο διατροφικό μοντέλο προτείνει η πυραμίδα της διατροφής.

- Οι νέες λέξεις αναγράφονται στον πίνακα και στα τετράδια των μαθητών. Συμπληρώνεται και εμπλουτίζεται έτσι το λεξιλόγιο που σχετίζεται με την διατροφή.

- Εμπέδωση – Ανακεφαλαίωση: Η/Ο εκπαιδευτικός διαβάζει στους μαθητές το νέο λεξιλόγιο και τους ζητά να το επαναλαμβάνουν προφορικά ομαδικά, ούτως ώστε να εξοικειωθούν με την προφορά των λέξεων.

- Τέλος, μοιράζει στα παιδιά δύο φυλλάδια με ασκήσεις για εμπέδωση. Οι ασκήσεις περιλαμβάνουν τη συμπλήρωση των ονομάτων των τροφίμων στη διατροφική πυραμίδα και την παραγωγή κειμένου.

Αξιολόγηση

- Συντρέχουσα: Με την προφορική συμμετοχή των μαθητών και τις ασκήσεις στην τάξη.

- Τελική: Με την κατ' οίκον εργασία.

Εργασίες για το σπίτι

1. Να γράψετε στο τετράδιό σας λίγα λόγια με θέμα «Η ημερήσια διατροφή μου» στην αγγλική γλώσσα (παραγωγή γραπτού λόγου)

2. Ποιες είναι οι κύριες διατροφικές ομάδες και πως ονομάζονται στα αγγλικά;

ΣΕΝΑΡΙΟ Δ΄

Διδακτικό πλαίσιο

Τάξη: ΣΤ΄ Δημοτικού

Θεματική ενότητα: Earth Day Every Day

Διδακτικά μέσα: διδακτικό εγχειρίδιο (Σχολικό Εγχειρίδιο Αγγλικής Γλώσσας), πίνακας, φυλλάδια με ασκήσεις, λεξικό ελληνικής-αγγλικής γλώσσας.

Διδακτικός χρόνος: 45 λεπτά

Διδακτικοί στόχοι

Στο τέλος του μαθήματος αναμένεται οι μαθητές:

1. Να έχουν κατακτήσει και εμπεδώσει το νέο λεξιλόγιο, το οποίο αφορά τη φροντίδα της γης.
2. Να είναι σε θέση να αναγνωρίσουν στην αγγλική γλώσσα έννοιες που αφορούν το περιβάλλον όπως η ανακύκλωση, η ρύπανση, η βιωσιμότητα.
3. Να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα περιβάλλοντος και να αντιληφθούν τη σημασία της φροντίδας για τη διατήρησή του.
4. Να μπορούν να γράψουν ένα σύντομο κείμενο στην αγγλική γλώσσα με θέμα την ημέρα της γης -Παραγωγή γραπτού λόγου.

Πορεία διδασκαλίας - Δραστηριότητες

- Πρόκληση ενδιαφέροντος - Αφόρμηση: Η/Ο διδάσκουσα/ον παρουσιάζει στους μαθητές γράφοντας στον πίνακα βασικές έννοιες που αφορούν τη

φροντίδα για το περιβάλλον, σημειώνοντας την αντίστοιχη λέξη στην αγγλική γλώσσα.

- Στη συνέχεια ζητά από τους μαθητές να απαντήσουν στις καθοδηγητικές ερωτήσεις τις οποίες τους θέτει, όπως: «Τι γνωρίζετε για την ανακύκλωση;» «Πως φροντίζεται για το περιβάλλον;». Οι άγνωστες λέξεις (νέο λεξιλόγιο για το περιβάλλον) σημειώνονται στον πίνακα.

- Ο/Η εκπαιδευτικός στη συνέχεια ζητά από τους μαθητές να περιγράψουν προφορικά ποιες καθημερινές ενέργειές τους βλάπτουν το περιβάλλον

- Οι νέες λέξεις αναγράφονται στον πίνακα και στα τετράδια των μαθητών. Συμπληρώνεται και εμπλουτίζεται έτσι το λεξιλόγιο που σχετίζεται με το περιβάλλον και τη φροντίδα του.

- Εμπέδωση – Ανακεφαλαίωση: Η/Ο εκπαιδευτικός διαβάζει στους μαθητές το νέο λεξιλόγιο και τους ζητά να το επαναλαμβάνουν προφορικά ένας ένας, ούτως ώστε να εξοικειωθούν με την προφορά των λέξεων.

- Τέλος, μοιράζει στα παιδιά δύο φυλλάδια με ασκήσεις για εμπέδωση. Οι ασκήσεις περιλαμβάνουν συμπλήρωση κενών και παραγωγή γραπτού λόγου.

Αξιολόγηση

- Συντρέχουσα: Με την προφορική συμμετοχή των μαθητών και τις ασκήσεις στην τάξη.

- Τελική: Με την κατ' οίκον εργασία.

Εργασίες για το σπίτι

1. Να γράψετε στο τετράδιό σας μία σελίδα με θέμα «Η ημέρα της Γης»

(παραγωγή γραπτού λόγου)

2. Απαντήστε στις ακόλουθες ερωτήσεις:

a) What does recycling mean?

b) How can we help environment every day?

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Abroms LC, Padmanabhan N, Thaweethai L, & Phillips T. (2011). iPhone Apps for Smoking Cessation: A content analysis. *American Journal of Preventive Medicine*. 40(3):279-285.
- Berelson, Bernard (1952). *Content Analysis in Communication Research*. New York: Free Press, 1952.
- Busha, Charles H. and Stephen P. Harter (1980). *Research Methods in Librarianship: Techniques and Interpretation*. New York: Academic Press, 1980.
- de Sola Pool, Ithiel (1959). *Trends in Content Analysis*. Urbana: University of Illinois Press, 1959.
- CEF (2022), *What is Environmental Education?*, CEF.
- Elo S, Kaarianinen M, Kanste O, Polkki R, Utriainen K, & Kyngas H. (2014). Qualitative Content Analysis: A focus on trustworthiness. *Sage Open*. 4:1-10.
- Fielding, NG & Lee, RM. *Using Computers in Qualitative Research*. SAGE Publications 1991. (Refer to Chapter by Seidel, J. 'Method and Madness in the Application of Computer Technology to Qualitative Data Analysis'.)
- Gough, A., (2005). *Sustainable schools: Renovating educational processes*. *Applied Environmental Education and Communication*, 4.
- Hsieh HF & Shannon SE. (2005). Three Approaches to Qualitative Content Analysis. *Qualitative Health Research*. 15(9): 1277-1288.
- Huckle, J. (2022) *Εκπαίδευση για την αειφορία: Κατευθύνσεις για τη μεταρρύθμιση του αναλυτικού προγράμματος*, aeiforum.
- Krippendorff, Klaus. (1980) *Content Analysis: An Introduction to its Methodology*. Beverly Hills: Sage Publications.
- Owen P. (2012). Portrayals of Schizophrenia by Entertainment Media: A Content Analysis of Contemporary Movies. *Psychiatric Services*. 63:655-659.

- Ullstrom S. Sachs MA, Hansson J, Ovretveit J, & Brommels M. (2014). Suffering in Silence: a qualitative study of second victims of adverse events. *British Medical Journal, Quality & Safety Issue*. 23:325-331.
- EPA (2022), *What is Environmental Education, United States Environmental Protection Agency*.
- Ιπέκη, Β., (2017). Ο ρόλος της σχολικής ηγεσίας στη δρομολόγηση του αειφόρου σχολείου. Πρακτικά 1ου Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου *Εκπαιδευτική Ηγεσία, Αποτελεσματική Διοίκηση και Ηθικές Αξίες*. Τόμος Β΄. 24-26 Νοεμβρίου 2017. Θεσσαλονίκη.
- Ιστότοπος της UNESCO *Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη*: <http://www.unesco.org/new/en/education/themes/leading-the-internationalagenda/education-for-sustainable-development/>
- Καλαϊτζίδης, Δ., (2013). *Το Αειφόρο Σχολείο, Δείκτες Αειφόρου Σχολείου και Μεθοδολογία Οργάνωσης*. Αθήνα: Aeiforum
- Καψάλης, Α. και Χαραλάμπους, Δ. (1995), *Σχολικά Εγχειρίδια*. Αθήνα: Έκφραση/Μεταίχμιο.
- Κουλαΐδης, Β., Δημόπουλος, Κ., Σκλαβενίτη, Σ., και Χρηστίδου, Β. (2002), *Τα Κείμενα της Τεχνο-Επιστήμης στο Δημόσιο Χώρο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Κουλουμπαρίτσης, Α. (2003,) *Η Κατανόηση στο Αναλυτικό Πρόγραμμα, τα Σχολικά Βιβλία και τη Διδακτική Πράξη: Συστημική Συσχέτιση και Αξιολόγηση*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Τελλίδου, Χ. Θ. (2005). *Η Επικοινωνιακή Προσέγγιση στα εγχειρίδια της Αγγλικής Γλώσσας του Ελληνικού Δημοτικού Σχολείου. Διερεύνηση περιεχομένου. Παιδαγωγικές Μελέτες και Έρευνες, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΕΙΡΑΣ: Π. Δ. Ξωχέλης- Ν.Π. Τερζής - Α.Γ. Καψάλης*, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΠΟΥ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

MAGIC BOOK 2 Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΑΕΙΦΟΡΙΑ/ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

UNIT 4 ΟΛΗ (ΔΙΑΤΡΟΦΗ)

UNIT 5 ΣΕΛΙΔΑ 74 Ο ΦΩΤΕΙΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

UNIT 9 PLANET RECYCLON

UNIT 10 THE MAGIC ISLAND

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΒΙΒΛΙΩΝ

<http://ebooks.edu.gr/ebooks/v2/books-pdf.jsp?handle=8547/7>

ΒΙΒΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/pdf/8547/696/10-0188-01_Magic-Book-2_G-Dimotikou_Vivlio-Mathiti/

ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/pdf/8547/698/10-0189-02_Magic-Book-2_G-Dimotikou_Tetradio-Ergasion/

ΒΙΒΛΙΟ ΔΑΣΚΑΛΟΥ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/pdf/8547/700/10-0190-02_Magic-Book-2_G-Dimotikou_Vivlio-Ekpaideutikou/

ΑΓΓΛΙΚΑ Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΑΕΙΦΟΡΙΑ/ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

UNIT 3 THIS IS WHERE I LIVE, MY COUNTRY, MY CITY

UNIT 4 WEATHER AROUND THE WORLD

UNIT 6 ANIMALS

UNIT 8 AROUND THE CITY

UNIT 9 AT THE SUPERMARKET ΥΓΙΕΙΝΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

<http://ebooks.edu.gr/ebooks/handle/8547/8>

BIBΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ <http://ebooks.edu.gr/ebooks/handle/8547/199>

TETPAΔIO EPΓAΣIΩN <http://ebooks.edu.gr/ebooks/handle/8547/200>

BIBΛΙΟ ΔΑΣΚΑΛΟΥ <http://ebooks.edu.gr/ebooks/handle/8547/201>

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

http://ebooks.edu.gr/ebooks/d/8547/9/14depps_XenonGlosson-Agglika.pdf

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

<http://ebooks.edu.gr/ebooks/handle/8547/9>

ΑΓΓΛΙΚΑ Ε' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΑΕΙΦΟΡΙΑ/ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

UNIT 3 THE PLACE WE LIVE IN

UNIT 4 ΣΕΛΙΔΑ 51 ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΜΕ ΔΕΛΦΙΝΙΑ ΓΙΑ ΑΜΕΑ

UNIT 5 READY FOR ACTION

UNIT 6 ΣΕΛΙΔΑ 76 LIVING IN THE CITY OR IN THE COUNTRYSIDE?

UNIT 9 ΣΕΛΙΔΕΣ 110-111 SHE HAS HELPED SAVE GORILLAS

UNIT 10 ΣΕΛΙΔΑ 128 THE FOOD PYRAMID

ΣΕΛΙΔΑ 140

ΣΕΛΙΔΑ 142-143 THE RECYCLING GAME

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

<http://ebooks.edu.gr/ebooks/v2/course-main.jsp?handle=8547/9>

BIBΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/pdf/8547/5379/10-0233-01_Agglika_E-Dimotikou_Vivlio-Mathiti/

TETPAΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/pdf/8547/5380/10-0234-01_Agglika_E-Dimotikou_Tetradio-Ergasion/

BIBΛΙΟ ΔΑΣΚΑΛΟΥ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/pdf/8547/605/10-0105-02_Agglika_E-Dimotikou_Vivlio-Ekpaideutikou/

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

http://ebooks.edu.gr/ebooks/d/8547/9/14depps_XenonGlosson-Agglika.pdf

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

<http://ebooks.edu.gr/ebooks/handle/8547/9>

ΑΓΓΛΙΚΑ ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΑΕΙΦΟΡΙΑ/ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

UNIT 9 EARTH DAY EVERYDAY

ΣΕΛΙΔΑ 123 ΠΙΝΑΚΑΚΙ ΜΕ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

<http://ebooks.edu.gr/ebooks/v2/course-main.jsp?handle=8547/10>

BIBΛΙΟ ΜΑΘΗΤΗ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/pdf/8547/5381/10-0235-01_Agglika_ST-Dimotikou_Vivlio-Mathiti/

TETPAΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/pdf/8547/648/10-0148-02_Agglika_ST-Dimotikou_Tetradio-Ergasion/

BIBΛΙΟ ΔΑΣΚΑΛΟΥ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/pdf/8547/650/10-0149-01_Agglika_ST-Dimotikou_Vivlio-Ekpaideutikou/

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

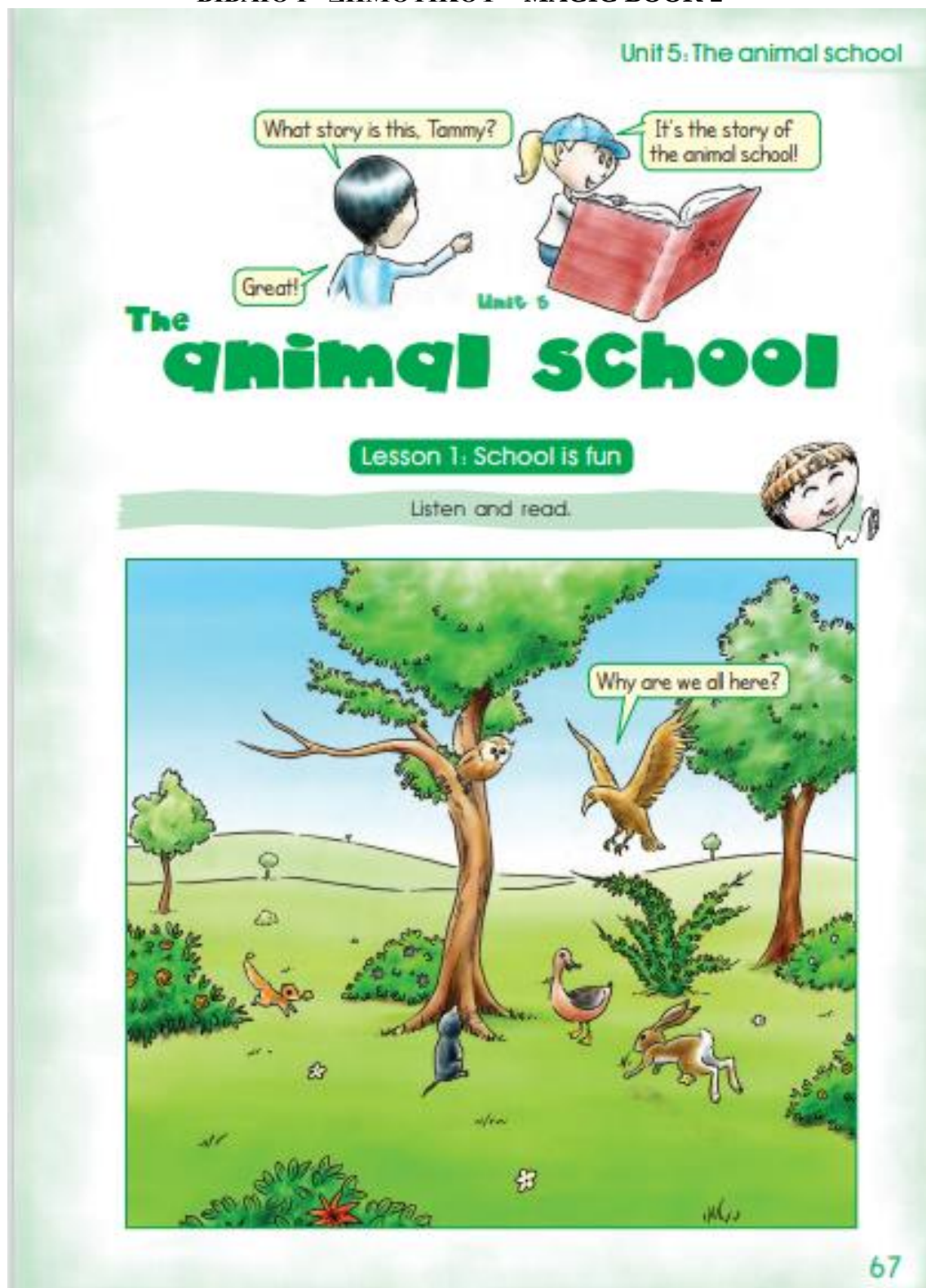
http://ebooks.edu.gr/ebooks/d/8547/10/14depps_XenonGlosson-Agglika.pdf

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

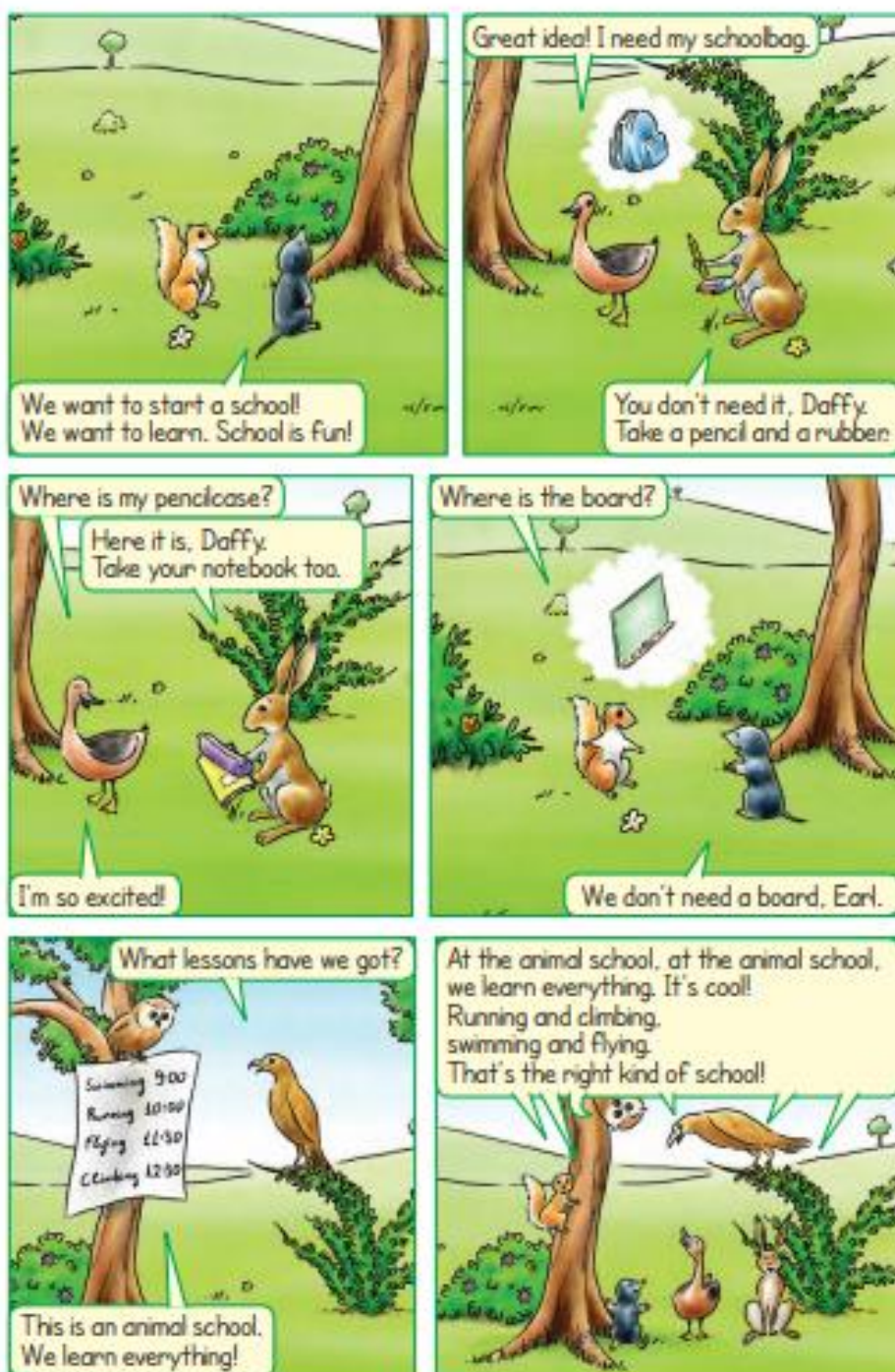
<http://ebooks.edu.gr/ebooks/handle/8547/10>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β:

BIBΛΙΟ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ – MAGIG BOOK 2



Unit 5: The animal school





1. Listen and match.



A

1. We want to start a school.
2. Why are we all here?
3. Here it is, Daffy.
Take your notebook too.
4. I'm so excited!
5. Where is the board?
6. This is an animal school.
We learn everything.

E



B



C



D



E



F



2. Can you find the school things?

A schoolbag.



Unit 5: The animal school



3. Henry says...



2. Read a book.

4. Put on your shoes.



1. Take a pencil.

3. Sleep.



5. Take your schoolbag.



4. Let's sing!



At the animal school, at the animal school,
we learn everything. It's cool!
Running and climbing,
swimming and flying.
That's the right kind of school!



Lesson 2: Lessons at the animal school

Listen and read.



Ok, swimming starts at 9 o'clock. Are you ready?

Yes, Henry!

I love swimming!

I don't! This is hard!

It's 10 o'clock. You must go to the running class now, Daffy.

Ok, let me try. Oh, I can't run! I don't like running. Don't be lazy, of course you can run! I love running!

Running is easy! This is fun!

It's 11.30. Flying starts. Come on, Harry, fly!

Oh, no! Flying is hard for me. Don't be angry, Harry!

Come on, Harry, let's try. This is hard for me too!

It's 12.30. Time for climbing, everybody!

Oh, no, I can't climb...

Don't be sad. I can help you. Join me, Cole.

Thank you! You're a good friend!

Everybody can do something but together we can do everything!

Unit 5: The animal school



1. Listen and match.



1. Ok, swimming starts at 9 o'clock.
2. Oh, I can't run!
3. I love swimming!
4. Time for climbing, everybody!
5. You're a good friend!

C



A



B



C



D



E



2. What's the time? Look and say.



A



B



C



D



E



F



G

Lesson 3: A bright world

Listen, read and sing.



It's cool to be different, everybody is unique.

Different is nice and nobody is weak!

Everybody is different, everybody is nice.

What a pity, what a shame,

how boring to be the same!



Respect my likes, respect my rights,

and the world will be so bright!

I can help you, you can help me,

everything will be alright!

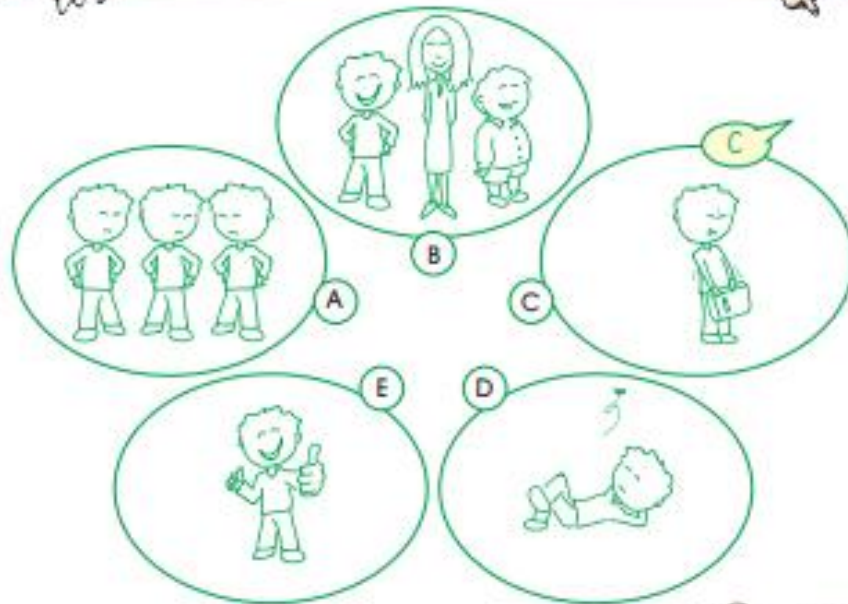


Everybody can do something
but together we can do everything!





1. Listen and match.



2. Let's play a memory game!



Unit 5: The animal school



3. I spy with my little eye...



4. Can you see the duck or the hare?





Planet Recyclon

Lesson 1: In the forest

Listen and read.



Unit 9: Planet Recyclon



1. What's wrong here?



The children are littering the schoolyard.



2. Listen and match.



Unit 9: Planet Recyclon



3. The tree and the panda. Tell the story.



4. The green game: Let's play!

Cut down trees!

Don't litter!

Recycle!

Waste water!

Save the forest!

Don't cut down trees!

Litter!

Keep the planet clean!

Don't waste water!

Lesson 2: The green planet

Listen and read.



Come with us!

Where?

To our planet.

Everything is so different here!

So clean! Clean and green!

Of course, it's clean.

It's our home and we love it.

Help the planet.
Yes, you can.
Work together
and change things forever!

Recycle paper;
recycle glass,
recycle cans.
Become recycle fans!

Don't waste water!
Plant a tree.
Don't litter!
Look after you and me!

Super!

It's time to go home now.
Thanks for everything.

Bye!

Bye. Take care of Planet Earth!

Unit 9: Planet Recyclon

1. Can you recycle?



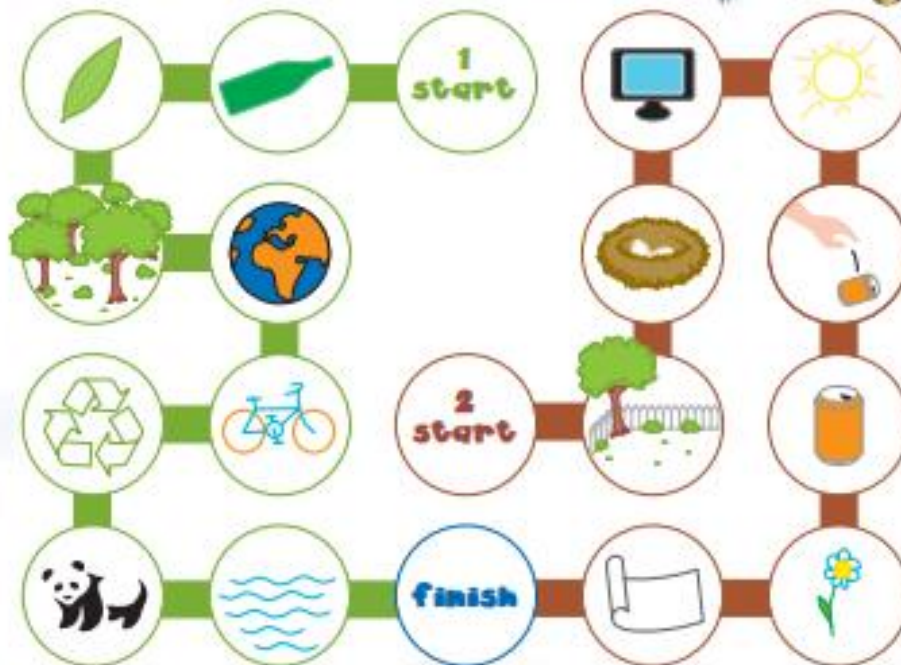
2. Read the signs.



3. Who's green?



4. Let's play!

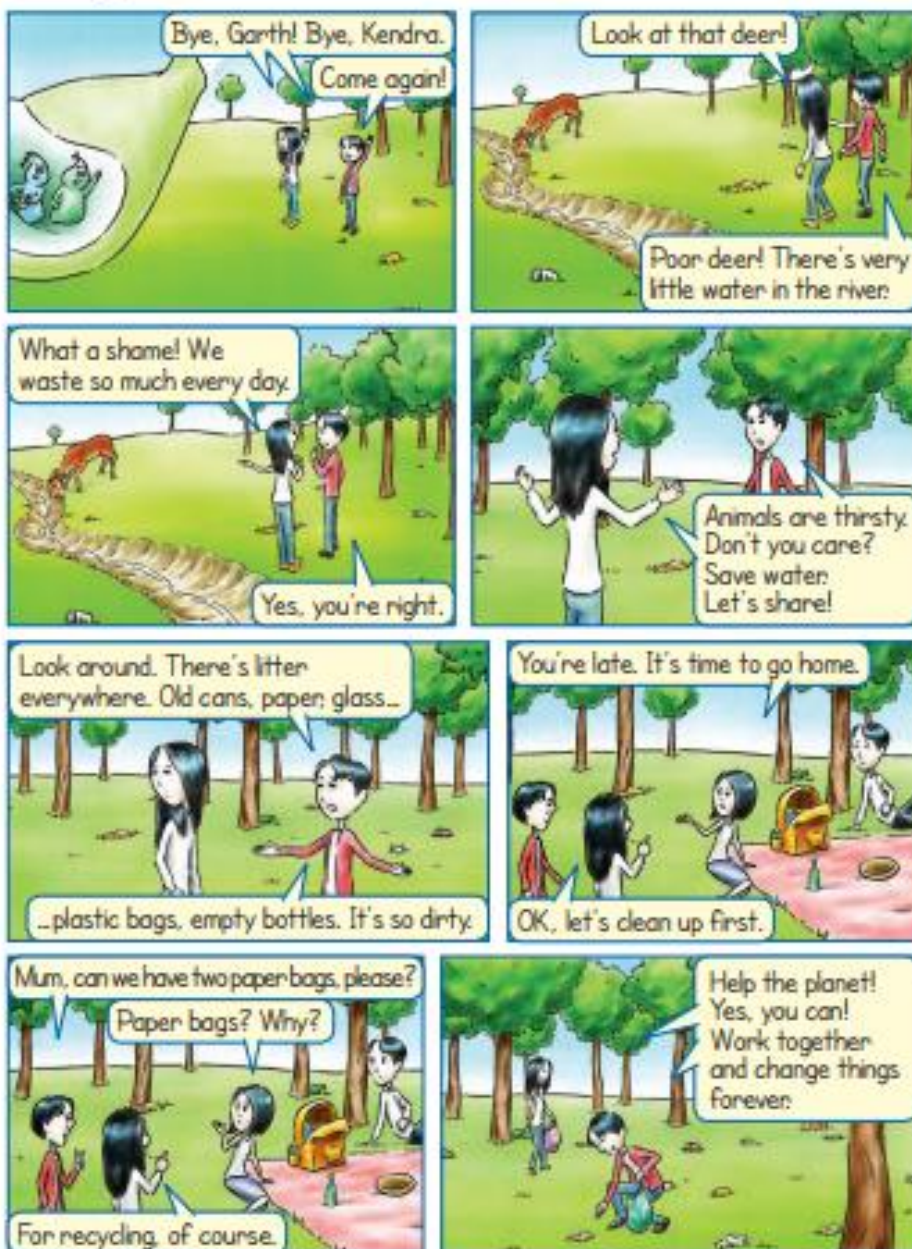


Unit 9: Planet Recyclon



Lesson 3: Help the planet

Listen and read.



1. Listen and match.



2. Can you remember?



Unit 9: Planet Recyclon

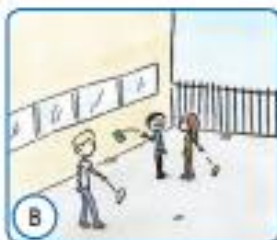


3. Can you spot the 6 differences? Find and say.



4. What can we do?

We can plant trees.





Unit 10

The magic island

Lesson 1: Be kind

Listen and read.



Unit 10: The magic island



1. Who says that? Listen and match.



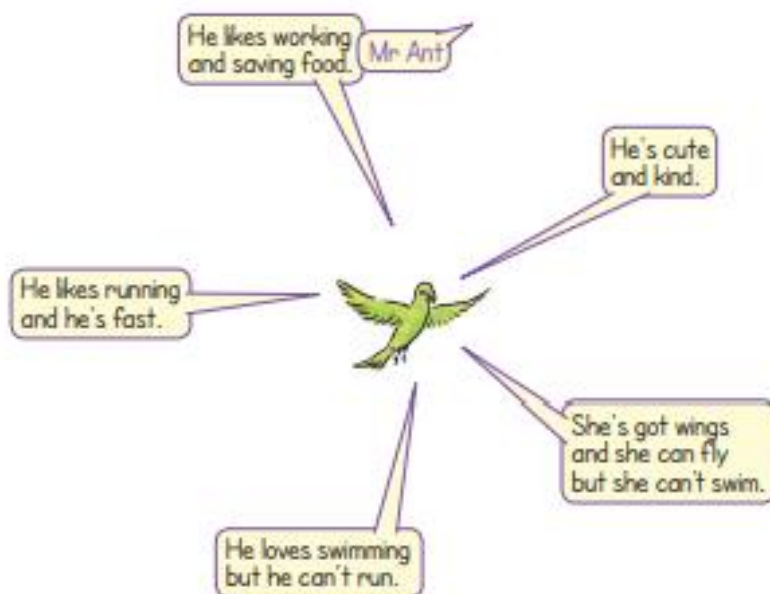
2. Choose and say.



Unit 10: The magic island



3. Guess who.



4. Can you say it?



It's not right to fight! Be polite!

Lesson 2: Love for people

Listen and read.



Oh, what a beautiful garden! Everybody looks so happy there! I want to be happy too!

Guards, take me to that beautiful garden.

Hello, little girl. May I come in?

What makes you happy? Find the magic word and come in!

Tell me first: What makes you happy?

That's very easy. Money can make me happy.

That's not the magic word. No, you can't come in.

Oh, I know. What about gold?

Gold is not the right answer: Money and gold are just things.

Oh, I remember! Love for things is wrong.

Love your family and you'll never be alone. Friends don't fight, we know this is right.

Always smile and remember: Money and gold can bring no magic! Love for people can make you happy! Love is the magic word!

Welcome to the magic garden!

Unit 10: The magic island



1. Match the phrases with the pictures and say.



1. What a beautiful garden! C

2. May I come in?



3. Tell me first: What makes you happy?

4. Money can make me happy.



5. That's not the magic word.

6. Love is the magic word!



2. What do they do every day? Listen and choose.

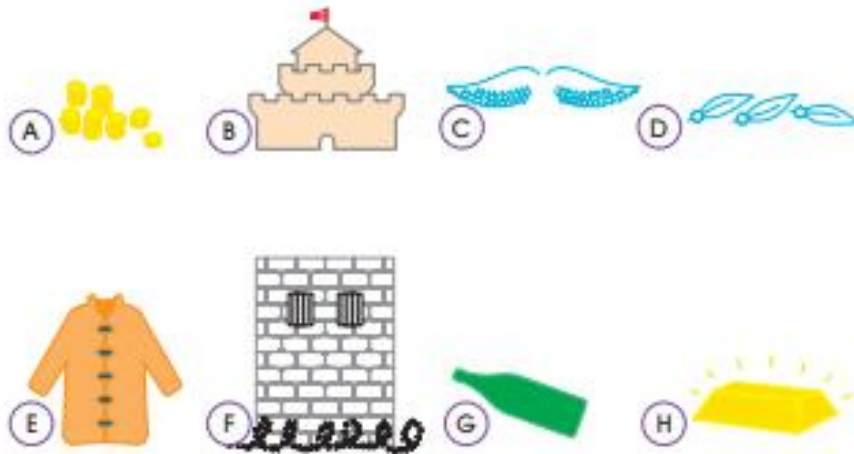


Monday	
Tuesday	
Wednesday	
Thursday	
Friday	



Monday	
Tuesday	
Wednesday	
Thursday	
Friday	

3. Can you remember ...?



4. Find and sing.



Always  and remember:

 and  can bring no magic!

 for people can make you happy!

Love is the  magic word!

Unit 10: The magic island

Lesson 3: Magic Gameland!

A. Memory game

Can you remember...

...the names of Kelly's friends?



...what's the puzzle of the bamboo leaves?



...what Mr Cricket is eating in the cold?



...what's the right kind of food for Easel, the weasel?



...who's a good friend in the animal school?



...what the emperor is wearing at the festival?



...3 things Arthur likes doing?



...how many guards take Daedalus and Icarus to prison?



...which animal is thirsty on Planet Earth?



...what's the magic word in the magic garden?



B. Observation game

Can you spot...

...Mr Albert in all pictures in unit 1, lesson 2?



...who's wearing the pirate's hat in the last picture of unit 1?



...how many little crickets are playing next to Mr Cricket in unit 3, lesson 1?



...how many bananas there are in Mr Ant's kitchen?



...what time swimming starts?



...how many treehouses are near Arthur's house?



...in how many pictures there are birds at the window of the prison?



...the colours of all people on Planet Recyclon?



...what's not green in Mark's house?



...Mr Albert on the magic island?



1. I spy with my little eye something beginning with...



b...

s...

k...



2. Same and different. Look and say.

A   They are fruit but the apple is red and the plum is purple.

B  

C  

D  

E  

Unit 10: The magic island



ΒΙΒΛΙΟ Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

APPENDIX I

Unit 6

Lesson 1

7 Write your riddle



Γράψε ένα αίνιγμα για το αγαπημένο σου ζώο. Μίλησε για αυτό, αλλά μην πεις το όνομά του. Μπορούν οι συμμαθητές σου να βρουν για ποιο ζώο πρόκειται; Διάβασε το αίνιγμά σου στην τάξη και ρώτησε τους συμμαθητές σου **"Which animal is it?"** Μπορείς να δώσεις τις παρακάτω πληροφορίες για αυτό:

- ✓ Πού ζει; Ίσως χρειαστείς τις φράσεις: in the sea, in the jungle, in a forest, in a house, on a farm
- ✓ Τι εμφάνιση έχει; Ίσως χρειαστείς τις φράσεις: it is big/small, it is long/short, it has got a tail/wings/four legs, it hasn't got hands, it is black and white/brown/grey
- ✓ Τι τρώει; Ίσως χρειαστείς τις φράσεις: it eats fruit/fish/carrots/meat, it likes milk
- ✓ Τι κάνει; Ίσως χρειαστείς τις φράσεις: it climbs trees, it swims in a pond, it makes milk, it runs fast



Can you do extra work?

Διάβασε τις πληροφορίες για το δελφίνι και γράψε ένα κείμενο για αυτό:

Dolphin

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Επιστημονικό όνομα:	Delphinus delphis
Κοινό όνομα:	Δελφίνι
Βάρος:	75-110 κιλά
Μήκος:	1,5-2,0 μέτρα (μέγιστο 3,5μ.)
Σχήμα:	Λεπτό σώμα, προτεταμένο και μυτερό ρύγχος, ψηλό ραχιαίο πτερύγιο σε σχήμα μισοφέγγαρου στο μέσο του σώματος
Χρώμα:	Το χρώμα της ράχης ποικίλλει (μαύρο, σκούρο μπλε, γκρι), κοιλιά και πλευρά ασπροκίτρινα, ουρά ανοιχτόχρωμη γκριζα
Βιότοπος:	Ζει σε όλες τις ελληνικές θάλασσες, σε μικρές ομάδες
Μέσος όρος ζωής:	20 - 40 χρόνια
Κύριες απειλές:	Η έλλειψη τροφής λόγω υπεραλίευσης, η θαλάσσια ρύπανση, η αιχμαλωσία τους από διάφορα αλιευτικά εργαλεία, κυρίως αφρόδισχα.

(simplified and abridged from www.wwf.gr)



Unit 9

Lesson 1



Write

Είσαι ο ιδιοκτήτης ενός εστιατορίου υγιεινής διατροφής. Γράψε στο κουτί το μενού της ημέρας. Διάβασε το μενού στην τάξη. Ποιος από τους συμμαθητές σου θέλει να έρθει στο εστιατόριό σου;

Μπορείς να χρησιμοποιήσεις λέξεις από την παρακάτω λίστα τροφών. Ρώτησε τον δασκαλό σου/ τη δασκάλα σου τι σημαίνουν:

Starter: soup, tomato salad, carrot salad, sandwich, cheese, milk

Main course: fish, meat, chicken

Dessert: oranges, apples, bananas, pears, yoghurt with honey



Starter

Main course

Dessert

Can you do extra work?

Δες τις εικόνες και βάλε τις φράσεις στη σωστή σειρά:



INGREDIENTS

- ✓ two eggs
- ✓ some cheese
- ✓ some oil
- ✓ some salt
- ✓ some pepper

An omelette

- ☐ Grate the cheese
- ☐ Pour the oil in the frying pan
- ☐ Pour the mixture in the frying pan
- ☐ Fry the omelette on both sides
- ☐ Beat the eggs
- ☐ Add some salt and pepper
- ☐ Add the cheese in the bowl with the eggs

BIBAIO E ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

2 Unit

Lesson 2 TALKING ABOUT HABITS - GOOD & BAD

A LEAD-IN ➡

Do you like sports? Do you know any famous sports person, e.g. a runner, a basketball player or a football player? Together with your partner think of one or two questions you want to ask him or her.

B LISTENING



Mark listens to a Eurosport radio interview with a famous sports person.

Some parts were erased so listen carefully to the interview and complete the missing parts. Check your answers with your partner.

Interviewer (I): We are very happy to have such a famous person here today.

Guest (G): I am always happy to talk about sports with children!

I: How did you become so famous?

G: I practise a lot. I (1) _____ well. I (2) _____ healthily.
And, my family is always behind me.

I: How many hours do you (3) _____ each day?

G: Usually about (4) _____ hours, plus I always go to the gym
to keep fit.

I: Is the (5) _____ you eat important?

G: Yes, it is very important for a (6) _____ player
to eat well, like any other professional sports person.

I: After a very successful career in Greece nearly winning
the world cup, you are now living in the States.
Do you enjoy life in Houston?

G: It's different but I like it very much. I sometimes miss home.
Of course I still (7) _____ for Greece and I often come to Athens.

I: What do you (8) _____ in the evenings in Houston?

G: I often (9) _____ Greek films!!

I: What do you have to recommend to young children
who want to play basketball at a professional level?

G: You can be successful only if you always (10) _____
very hard and you are passionate about the game.
And of course you need to be talented as well.

I: Thank you. It was a pleasure having you here.



Lesson 3

CUSTOMS AROUND THE WORLD

A LEAD-IN ►►

Customs around the world: What's the difference between **habits** and **customs**? Discuss in class.

Read about different customs. Do people do the same in Greece?



JAPAN

When you leave a hotel in Japan the manager usually gives you a present even if you stay for one night.



BRITAIN

When it is somebody's birthday their friends take them out and buy them dinner.



USA

The third boy in an American family usually takes his father's name.

Do you think there are some unusual customs in your country? Can you name some Greek customs?

B READING & WRITING



Look at the passage "DOs and DON'Ts in England" in the Appendix. UNIT 2, Activity A (page 135). Find 3 things that you think are the most important to tell your Net friend Nadine in France. She is going to fly to London this weekend and you think she must know about them.

British people

They

CROSS CURRICULAR PROJECT

- Talk about manners and habits in your country. How are they different from manners and habits in England? Do you know of any unusual traditions or customs in your or other countries?
- Collect some information and talk about them in class. Ask your parents, grandparents, relatives or look up in books and encyclopedias.
- Collect your material (pictures, texts, drawings etc.) and make projects in groups about strange habits in different parts of your country. Present them in class on cardboards.



Unit 3

PLACES

- In this unit:**
- ✓ We read about two important towns in northern Greece
 - ✓ We write about the place we live in
 - ✓ We listen to someone giving directions to a visitor in Athens
 - ✓ We speak about other cities around the world

Places and sounds. Listen and guess?



3 Unit

Lesson 1

THE PLACE WE LIVE IN

A LEAD-IN ▶

- Do you live in a city, a town or a village?
Do you like living there? Why?



B READING & WRITING



Our 3 Net friends (Mark, Kostas and Nadine) are getting to know each other better. You are interested in learning how they live and in comparing your life with theirs. Read what they say about the places they live in and about where their parents work. Keep some notes and discuss things with your classmates. Write your notes in the boxes below.

Mark: Hello there! As you both know, I live in London, a very big city.. My father is a shop owner and he always goes to work on foot. His bookstore is in our neighbourhood. Lucky fellow..... Kostas: I live in Athens and our flat is in Nea Ionia, a suburb of Athens. My mum, who is a bank clerk in the city centre, usually drives to work and it takes her over an hour to get there. She doesn't use public transport. I don't think it's a good idea she drives to work. And she has huge problems in finding a parking place every day! Nadine: Well, my family and I live in the centre of Marseilles, which is a big city in the south of France. My parents work in a factory outside the city and they go to work by bus. Many of their colleagues drive to work but it seems to me my parents are doing the right thing. It's better to take the bus - the traffic is so heavy!

Unit 3

Name	Occupation/job	Place of work	Method of transport
Mark's father			
	Factory worker		
		Athens (city centre)	

C WRITING



Now write a letter about the place you live in and about your parents.

- Where do your parents work? (in an office, in a bank, in a shop, on a farm, etc)
- How do your parents go to work? (on foot, by car, by bus, by motorbike).

With your partner:

- Listen to each other's corrections and suggestions.
- Look at the texts in the previous page and use them as models.
- Finally, write your answer in your notebook.



D LISTENING



Mark is on holiday in Greece with his parents and is visiting Kostas in Athens. Ioanna, Kostas's friend is with them. They are going to spend the day on Mt. Parnitha and are getting ready with some last-minute preparations.

Listen to the text and draw lines to link the children to the places where they need to go before they leave for Parnitha.



newsstand



Mark



home



bakery



Kostas



supermarket



Ioanna



cake shop

3

Unit

E

GAME



Play with your partner. With small pieces of paper, make 5 role-play cards each. On each card write:

- 1. a place you visit
- 2. why you go there
- 3. how you get there



Ask your partner to choose one of your cards. You hold your card without your partner seeing it and get your partner to ask you questions with yes/no answers to find the answers. Keep a score to see how many questions each of you needs to arrive at the answers for all the cards. Then exchange roles. The one with the least questions wins.



Expressing opinions - Making suggestions

Study the sentences to see how we can express opinion or make suggestions.

I think that driving to work costs a lot of money.

I don't think that driving to work is a good idea. It is tiring!

It seems to me that walking to school is a very healthy habit.

In my opinion, going to work by bus is cheap and convenient.

Why don't you use public transport instead?

How about walking to school rather than taking the bus?

Let's all go to the city centre in the metro tomorrow!

GRAMMAR
FOCUS

F

WRITING: DO YOU LIKE THE PLACE YOU LIVE IN?



WWF (World Wildlife Fund) have an international campaign about how we can make our lives better. They want children's ideas, opinions and suggestions on problems in big cities. Discuss with your partner, write some possible answers to the problems mentioned in the following leaflet. Exchange ideas with other pairs in your class and see what they think. Use the expressions in the "Grammar Focus" table above to help you.

Unit 3



Give us your opinions and ideas about the following issues:



going to work by bus

taking care of trees that are planted in front of your house or block of flats



crossing a street without looking

helping elderly people in your neighbourhood with their shopping



riding your bike along a busy street or avenue.

PROJECT



Choose any of the issues mentioned above or any other problem you find important. Make a poster for your class, using drawings, magazine pictures, photos, real objects, stickers, badges, etc. Illustrate the problem for your classmates and add your suggestions about possible solutions. Use various sources such as relevant leaflets, WWF website (www.wwf.org) or the Greenpeace website (www.greenpeace.org). You could also use information from **Ερευνήτης**, the children's newspaper (www.erevnites.gr) that comes with **Καθημερινή** newspaper every Saturday.

3 Unit

Lesson 2

"HOW CAN I GET TO?"

A LEAD-IN ➡

What do you usually do when you don't know the way to a place or building in your neighbourhood?

B GAME: "SIMON SAYS..."



Your teacher will choose one person to be the game leader. Everyone stand up. The instructions are as follows:

Go straight: take one step in front

Go back: take one step backwards

Turn left: turn your body left

Turn right: turn your body right



The leader should always say: "Simon says" and then the instruction. Whenever he/she does NOT say "Simon says", no one must move. Whoever moves is out of the game and sits down. The last person left in the game is the winner.

C LISTENING



Mark is staying with Kostas at his flat in Nea Ionia, Athens. At the moment, Kostas and Mark are in Mafitou Street, outside Kostas' house. Mark wants to go to the Youth Center to play chess and meet other Greek children. Study the map. Now listen to their dialogue and with a pencil draw the route which Mark takes to go from Kostas' house to the Youth centre.

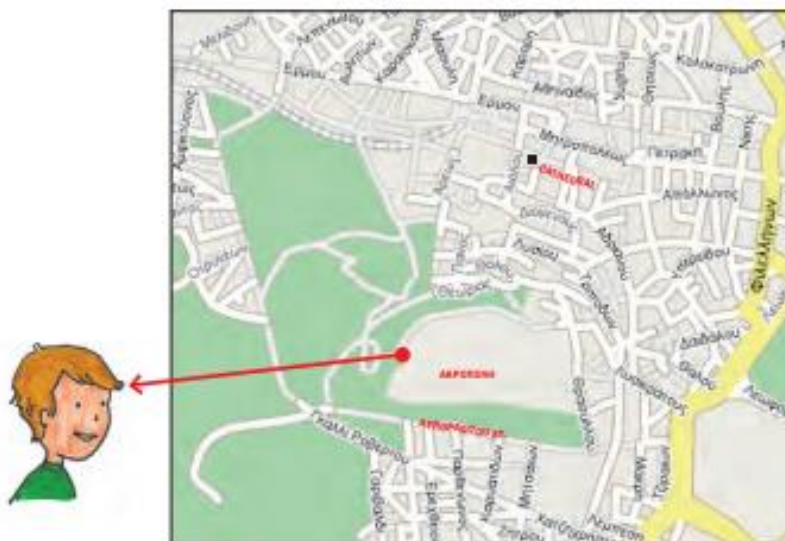


D ROLE-PLAY

1. Imagine you live in Nea Ionia. You are outside the Youth Centre. One pupil gives directions from the Youth Center to Madiou street. Role-play the conversation.
2. Imagine you live in Nea Ionia and you are outside the Εικόδια Παναγίας Θεοτόκου church. A passer-by asks you the way to the local stadium. Role-play the conversation with the passer-by. Use the map in Activity C.

E LISTENING

Pierre, Nadine's cousin, finds himself at the Acropolis and he is asking a passer-by for advice on a good traditional restaurant, the nearest metro station and a place where he can buy a flokati carpet for his family. Listen to the passer-by's recommendations and directions and pinpoint the 3 places on the map.



© 2006 Google - Map data © 2006 TeleAtlas



3 Unit

GRAMMAR FOCUS

Study the examples to see how we can give directions in English.
Do you know any relevant expressions in your own language?

1. **How can I get to** the Museum, please?
2. **Go along** this street
Walk along Maditou Street
Go straight ahead
3. **Turn left/right into** Nigdis Street
4. **Take the first/second/third turning on** your left/right
5. The Youth Centre **is on your right/left**
The library **is at the end of this street**

F GAME: BE A TOURIST



Go to Appendix page 136, Activity A. Work in pairs and ask for and give directions: in the Map, to get to Buckingham Palace from Trafalgar Square. The expressions in the Grammar Focus may help you.



Learning strategies

WORKING IN GROUPS SUCCESSFULLY

- ☐ I try to learn from others
- ☐ I work alone and then help others
- ☐ I like to search from information



G WRITING



Imagine that Nadine is staying with you for a couple of days in your city, town or village. During her stay, she wants to visit various places in your area (e.g. museum, post office, bank, supermarket, sports centre, cinema, café, bridge, lake, church, mountain, etc).

Write a short note to Nadine giving her directions to get to two different places you feel she may be interested in, as you have to go to school and you can't be her "tour guide".

Also draw a map to help Nadine.

Exchange notes with your partner and correct each other's work.



Nadine,

To get to the

.....

.....

Now to get to the

.....

.....

See you after school!

Lesson 3

TALKING ABOUT A TOWN IN GREECE

A LEAD-IN ►

Greece is not only Athens! There are many beautiful places all over the country. Look at the photos from travel office brochures. Are these towns in the north or south of Greece?

Can you tell us some other towns in Greece and if they are in the north, south, east or west of the country.

B READING

Now read about one of the towns. Which town is this text about?

The Location: "This town is situated in the north-west of Greece. It is a busy town where ~120,000 people live. The town is built next to a lake called Pamvotida. In the middle of the lake there is a small island. It is the only island in a lake in Greece where people live."

The Surroundings: Around the town and its lake there are high mountains. That is why it is quite cold and wet during winter. There is snow on the mountains for over four months of the year.

The Town Old and New: The town is over 15 centuries old and it has a beautiful old castle overlooking the lake. The view from its top is fantastic. There are many old houses inside the castle and life there is peaceful and quiet. There are also modern neighbourhoods, with blocks of flats, shops, cars and busy streets."

The text above is divided into three paragraphs. Read it again and match the topics with the paragraphs. You will understand the way we organize our text about a place.

- | | |
|--|----------------|
| 1. The old and the new parts of the town | a. paragraph 1 |
| 2. Where the town is built | b. paragraph 2 |
| 3. The environment surrounding the town | c. paragraph 3 |

What information in the text helped you do the matching activity?

3 Unit

C VOCABULARY ABC

Find words in the text that you can write under the following categories. Then you will know the type of words we need in order to write about the place we live in. You will need them for the Project.

Nouns	Adjectives	Verbs
lake,	busy,	

CROSS CURRICULAR PROJECT

• In small groups collect similar information about another Greek city or a city or town in another part of Europe or the world. • The pictures below give you some suggestions. • You can use encyclopedias, websites, travel guides or any other source you may think of. • Present the information in class using pictures and other interesting material.



For more practice, go to Appendix, page 137, Activity A.

C

READING COMPREHENSION



Susan and Nadine both love dolphins. They are finding out more about them. Susan is reading a book about dolphins. It has a lot of interesting information. She shows Nadine one of the pages.



Dolphin Therapy for Persons with Special Needs

Dolphins have a special way of making people feel more positive about life. There are several organisations which help people with special needs by getting them to play with dolphins.

People with special needs often live routine lives in hospitals or day centres where they follow set programmes. Depending on their illnesses they get up at fixed times, eat at fixed times, do physical exercise at regular times throughout the day and go to bed at the same time. They lead very regular lives.

What are some of these people with special needs doing today? They're in Florida and they're playing with dolphins. A charity association has organised this day as a Christmas present for them. The children are having fun swimming with the dolphins. They are holding onto the dolphins and the dolphins are pulling the children along. They are all enjoying every moment. These are people who don't always smile but who are smiling today.



The above text has been adapted from the following sites. For more information about how dolphins help people with special needs you can look them up.

www.dolphins.org

www.dolphinhumantherapy.com

Using the information in the text above, write how a dolphin can help young people be happy.

Special Needs Day to Day	Special Needs Dolphin Programme



4

Unit

GRAMMAR
FOCUS

Study the following table to see how English people talk about **facts** and **habits** vs **actions happening now** or **"around now"**.

Nadine and Jacques usually **buy** their Christmas decorations at the supermarket, but this year they **are making** them themselves.

We often **go** abroad for our Christmas holidays, but this year we **are spending** it with Maria's parents.

Nick and Mary sometimes **sing** carols on Christmas Eve, but this year they **are helping** Mum with the Christmas dinner.

D WEEKENDS DURING THE YEAR AND A SPECIAL ONE IN LONDON



Look at the photo album of Nadine and her family and see what she usually does at weekends. This year for Christmas she is in London for three days enjoying the Christmas atmosphere with her family. Use the pictures given to talk about Nadine and her family.

Work in pairs: e.g. **Pupil A:** Nadine reads at the weekends.

Pupil B: But today she is in London enjoying the Christmas lights in Trafalgar square.

Pupil A

On a typical weekend during the year



(read/book, light/fire, sew, watch/TV)

Pupil B

During the Christmas period this year



Visiting interesting places



mother

Buying presents/gifts



father

Seeing the Christmas lights



Nadine

Carol singing



brother

4

Imagine you are on holiday. Write a postcard to your best friend from where you are staying. Use Mark's card as a model.



Hi, Nadine!

Tunisia is beautiful and a lot of people speak French here. We are visiting a lot of historic places. The food tastes "different", - sometimes I don't know what I'm eating! Today we are visiting a town near the Sahara. Lots of people have camels! We are enjoying every moment of our holiday. Hope you like my postcard!

Love,
Mark



Madine Boulanger

Rue de la Gare, 5

MarseillesFrance

Unit 4

C

READING COMPREHENSION



The children are working in the kitchen. Next to the statements describing what they are doing, write the feelings that go with them. Look at the table below. Use **feel**, **taste**, **smell**, if necessary ask your teacher to help you.

Statements	Feelings
Kostas, John and Mary are reading the cookery book.	
Kostas, John and Mary are making pancakes	
The children are eating pancakes	



GRAMMAR
FOCUS

Study the following sentences to learn how we express feelings with the verbs of senses.

I You He/She/It We You They	look(s)	good, bad, hot, cold, tired, sick, great, awful, fantastic, beautiful, pretty, horrible, happy, sad, funny, wonderful.
	taste(s)	good, bad, delicious, awful, great, sweet, salty, fantastic.
	smell(s)	good, bad, nice, sweet, awful, great, fantastic.
	feel(s)	good, bad, hot, cold, tired, happy, sad, great, bored, awful, soft, hard.

Unit 5

F READING & WRITING



Learning strategies

TO BE BETTER AT READING

- ☐ I try to guess what it's about.
- ☐ I read the text once to get an idea.
- ☐ I don't worry about unknown words.

DIFFERENT COUNTRIES
DIFFERENT PROBLEMS
ONE SOLUTION
....ACT NOW!



text adapted from: www.panda.org/about_wwf/what_we_do/forests/about_forests/importance/

Mediterranean Forests

The Mediterranean is one of the most important regions in the world for its forests. These forests are situated in an area between the European, African and Asian continents and are very important for their biodiversity features – plants and animals.

But the Mediterranean forests are under threat. One of the most serious threats is fires. This has caused serious problems in the area during the last few decades. Other general threats to the Mediterranean forests are:

- Climate change
- Droughts and floodings
- Extensive building development
- Atmospheric pollution



Task: Read the text, look at the photos and then make a chart listing country in the Mediterranean area and problem and (where possible) solutions. Discuss with your partner.



Italy

People cause fires



Lebanon

Violence and war destroys the natural environment



Greece

Building development threatens forests



Turkey

Too much lumbering reduces forests

Unit

E LIVING IN THE CITY OR IN THE COUNTRYSIDE?



Mark who lives in London is chatting on the Internet with his friend Steve, who lives on a farm about 50 miles from the city and with Kostas, who lives in Athens. Mark is worried about all the problems of living in a big city. Read the chat conversation.

New Message

To: _____

Cc: _____

Subject: _____

Mark: Steve, do you enjoy living in the countryside?

Steve: Not so much. I don't go out much because my dad is always busy with the farm. I don't go out with friends, I never go to the cinema. All I do is spend time watching TV.

Mark: Maybe you are better off. It is not always safe to go out in London. It's a lot safer where you live.

Steve: Yes, but life is more boring here.

Mark: You breathe fresh air all the time. There is a lot of traffic where I live in London and so the air is more polluted. Also your schools have fewer problems than our schools. We have a lot of children who need to be helped by special teachers. Kostas, do you enjoy living in Athens?

Kostas: Yes, even if it is a big city, Athens is a safe city which has a lot to offer for children and teenagers. I think living in Athens is a lot better than living in the countryside. In the countryside you are cut off.

True or False. Circle the correct answer and discuss your answers with your partner. Do you agree with Mark?

Steve thinks living in the countryside is better than living in the city.	T	F
Steve sees his friends very often.	T	F
Mark thinks London is not very safe.	T	F
Mark believes pollution is a problem in London.	T	F
Kostas thinks living in Athens is better than living in the countryside.	T	F

F SPEAKING: ROLE PLAY



Kostas and Mark are talking to each other and finding out more about each other's cities. Imagine you are Kostas and Mark is a classmate of yours. Each of you say two things which compare each other's cities.

Ex. More people live in London than in Athens.

Unit 6

F SPEAKING

Look at the example and tell your class about the following rivers and mountains. Use the adjectives long-short, high-low.

The Thames



(346 km)

The Amazon



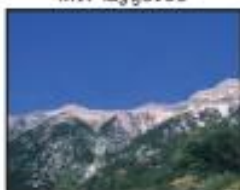
(6,516 km)

The Nile



(6,695 km)

Mt. Taygetos



(2407 m)

Mt. Parnassos



(2457 m)

Mt. Olympus



(2918 m)

G WRITING

Discuss this advertisement in class. Now create your own advertisement for toys, books, etc. by using the following steps: 1. Choose a theme. 2. Collect information. 3. Find a photo. 4. Write a slogan and some key points, using the language you learned in this lesson. See the Appendix page 144 for notes on how to write a good advertisement. 5. Lay out all the above on a piece of cardboard in the following way (but bigger) and stick up on the classroom wall.



Photo	1.
	2.
	3.
	4.
	5.

If you find this task too difficult, go to Appendix, page 144, Activity A.

Unit

Lesson 1 SHE HAS HELPED SAVE GORILLAS

A LEAD-IN ►►

Have you ever seen a real gorilla?
What do you know about gorillas?
Where do they live?



B READING

Read this interesting article that Kostas came across on the internet and after reading the article and decide whether the sentences are true (✓) or false (✗).

Dian Fossey became famous when her photo was on the front cover of the National Geographic magazine in January 1970. She was holding 2 baby gorillas. Dian was born in San Francisco, USA. After her university studies, she went to Africa where she decided to protect the mountain gorillas on the Rwanda-Congo border.

This is an article from an old newspaper from the 1970s. Dian Fossey tells a reporter a typical story about her work with gorillas.



"I am looking after this baby gorilla. Poachers* have killed 10 gorillas. There was the whole family group who was defending him. The poachers were only interested in the baby gorilla. They have received money to get young gorillas from the forests and sell them to zoos in Europe and America.

This is how it happens: European and American zoos contact forest rangers in Africa and ask them to find baby gorillas. The park rangers then contact poachers. Poachers then kill adult gorillas to steal their babies.

The poachers have looked after this baby gorilla very badly. They tied its hands and feet with metal wire. The wire has hurt its skin. It has also received very little food and no water.

I have spoken to the park ranger. I don't want this baby gorilla to leave Africa. It must go back to the forest. However, I know, because the zoo has paid the ranger, it will leave Africa and go to a zoo in America or Europe. The only thing I must do now is to make sure the baby gorilla is in good health before it leaves.

If we don't stop this traffic of baby gorillas, there won't be any gorillas left soon."

Dian Fossey continued her work with gorillas for many years and because of her work she has saved this animal species from extinction.

*Adapted from "Dian Fossey's Forgotten Gorilla Orphans" from www.ippl.org
(International Primate Protection League website)*

* Poachers = *λαβροκυνηγοί*

Unit 9

Decide whether the sentences are true (✓) or false (✗).



In Dian Fossey's story:

1. The baby gorilla has lost all its family.
2. The poachers have treated it well.
3. The poachers have given it a lot of food.
4. The poachers have given it a lot of water.
5. Dian wants to bring it back to good health.

GRAMMAR FOCUS

The Present Perfect Tense

X X
Past Present

The Present Perfect connects the past with the present.

1. For news

Have you heard? He **has arrived**.

He's **won** the elections!

2. With time words

Have you seen Kostas recently?

Have you ever been to England?

3. For situations "up to now"

He came to Athens when he was twenty and he **has lived** there **ever since**.

She **has been** a teacher all her life.

Negatives:

I **have never seen** the Pyramids.

He **hasn't finished** his homework yet so he can't watch television.

Questions:

Have you ever taken a tram?

Have you ever eaten Chinese food?

10 Unit

E ROLE-PLAY

It is Friday evening and the children want to find a nice restaurant for dinner. Look at the following and decide which is the best choice for a healthy meal. Discuss together with your classmates.



The Minoan

Traditional Greek Taverna
Open: Tuesday to Sunday
Greek cuisine and specialties
Saturday: Greek dancing

Il Ristorante

Italian cuisine. 
Some Greek specialties, hamburgers
Quick service, good prices, live music
Open: Wednesday to Sunday



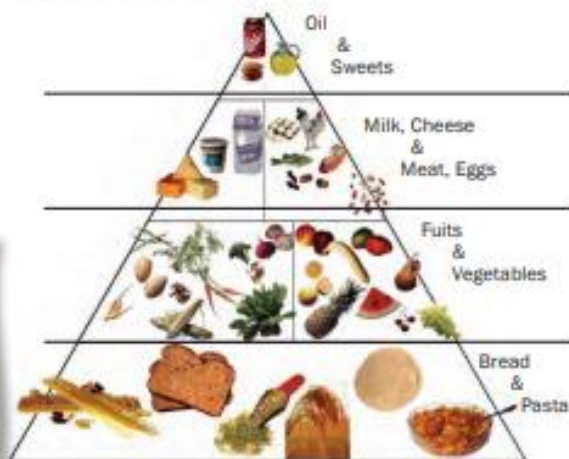
The Golden Dragon

Chinese restaurant
Excellent service, beautiful atmosphere
Open: seven days a week

Rock Burger

The best burgers in town
Lively atmosphere, rock music,
cheap prices
Open seven days a week

THE FOOD PYRAMID



F PORTFOLIO

Nadine is keeping a diary. She is writing about the places she has visited in Athens and also about the places she is going to visit the two following days. Fill in the following spaces. Look at the table in the Appendix, Activity C, page 151, to help you.

Boardgame

THE RECYCLING GAME



Language Focus: Recycling

Players: 2-4



You Need: 1 board, 1 dice, 1 counter each, 1 pencil and 1 truck card each (which you can photocopy from the Pupil's book and cut out).



How to play:



1. Choose a different counter each and place it on 'start'. Then choose one of the recycling trucks (Glass, paper, Plastic or Aluminium).

2. Throw the dice once each in turn. The player with the highest number goes first.

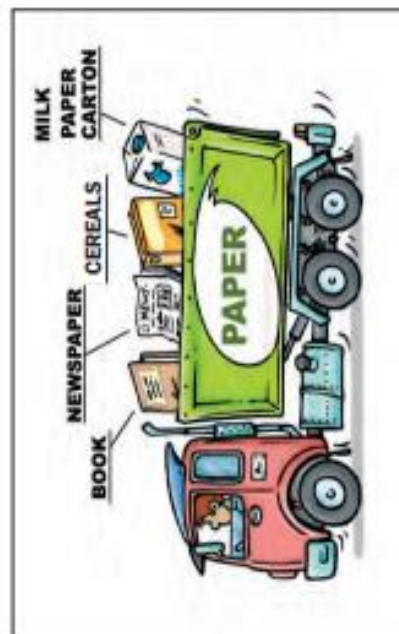
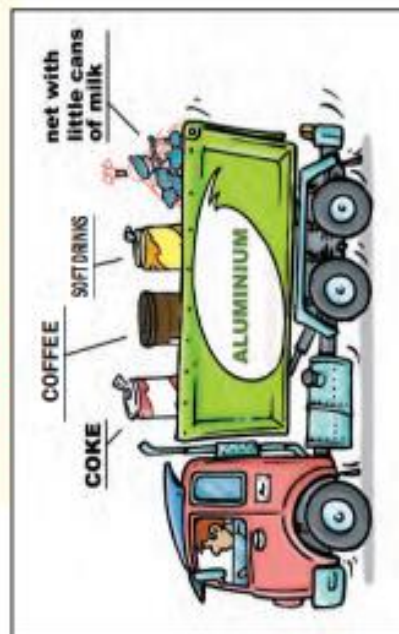
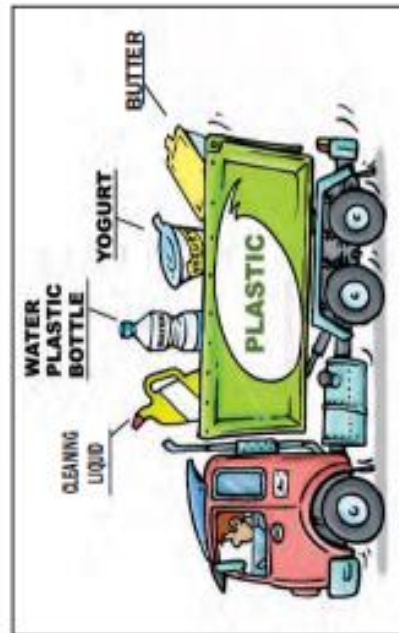
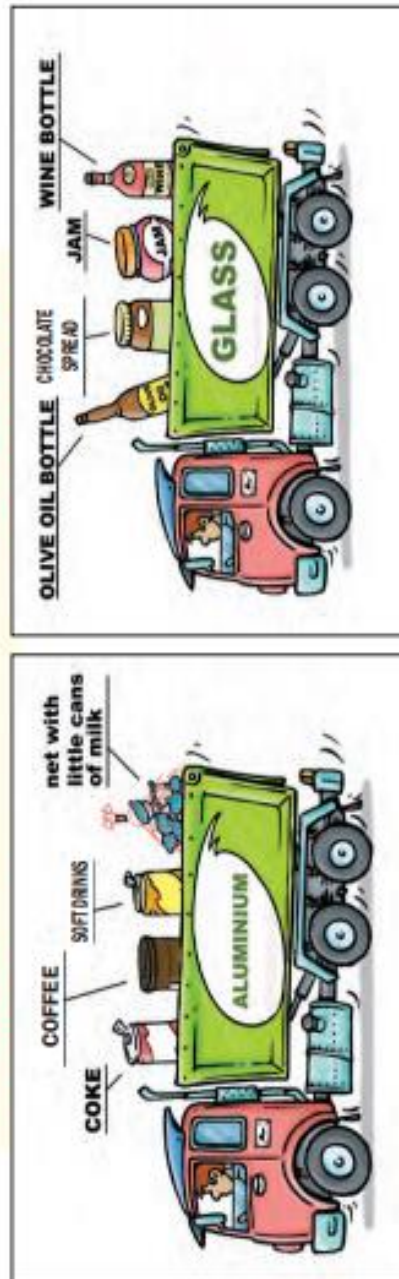
3. Take it in turns to throw the dice and move your counter around the board.

4. When you land on a square you see what item you are on. If you have it in your truck you delete it. If not, the next player goes on to throw the dice.

5. **Bonus:** If you throw a 6, you can throw the dice again (max. 3 times).

6. The **winner** is the first to eliminate all the recycling from his/her truck.

THE RECYCLING GAME



It's your choice!

BIBΛΙΟ ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

UNIT 2

Lesson 1 At the supermarket

1. Reading



A. Look at the picture of the supermarket on the flyer below. Talk about the various departments you usually visit. What items can you buy there?



A. At FFM's (*Fresh Food Market*), you can find a great selection of delicious and tempting cakes and desserts. Choose from fresh cream cakes and fruit flans to tasty pastries and delicious muffins – many prepared in-store. The boxes of doughnuts include a range of tempting flavours. For any special occasion there's a great range of celebration cakes too!

B. Every FFM has well trained butchers in-store, able to prepare over a hundred cuts of meat

like beef and lamb ribs, pork chops and steaks. So whether it's some mince for a cottage pie or a turkey for a special occasion, our butcher can prepare the cut that's right for you.

C. At FFM's we carefully select and pack most of the fresh fruit and vegetables. You always find a superb selection of ready prepared salads and pre-washed vegetables. FFM offers a variety of organic products such as eggs, cheese, potatoes, mushrooms, tea bags and much that don't cost the earth. We are always on hand to help you with your selection.



B. Read the flyer of the **Fresh Food Market** and choose the correct heading for each paragraph. There is an extra heading that you don't need:

1. The dairy corner 2. The bakery 3. Meat and poultry 4. The greengrocer's



Read the flyer again and answer the questions below choosing from the paragraphs A-C.

Which paragraph(s) tell(s) you...

- | | |
|---------------------------------------|---------|
| that you can buy healthy food | 1. ____ |
| that you can buy a variety of sweets | 2. ____ |
| that everything is in a good price | 3. ____ |
| what you can buy for a barbecue party | 4. ____ |
| what to buy for a rich breakfast | 5. ____ |



C. LISTEN AND ANSWER.

Mary and her mother are at the supermarket.

What do they need the strawberries for?

How much money do they cost?



Price: —P a box!

£1 = 100p
(one pound =
one hundred
pence)

Mary's shopping list



D. Mary is preparing the shopping list for her birthday party. Look at her list and help her to organize it.



Unit 9 Earth Day everyday

We are here to READ

a questionnaire, an earth day story and a play about pollutants

and TALK ABOUT

pollution, endangered species and protection of the environment

and LISTEN TO

a presentation about endangered species in an environmental centre

and WRITE

emails about environmental problems and a poster

and LEARN ABOUT

how to describe activities that happened before another action in the past, how to explain why something happens and how to express the result of an action or a situation.



Earth Day is a Birthday! Just like a birthday is a special day to celebrate a person, Earth Day is a special day that celebrates the Earth. Earth Day was born on April 22, 1970, in San Francisco, California. Every year, different countries join together in the celebration of Earth Day on April 22nd.

Earth Day is the largest, most celebrated environmental event worldwide. On Earth Day, we remember to appreciate nature and learn ways to protect our environment. Find ways that you can help keep the planet clean and help protect our environment.

animals
healthy
bird feeder
tree
paper bag
lights
shower
cans
waste
TV
water
glass



HOW GREEN ARE YOU?

Fill in the blanks with the correct word from the box and tick what you do to protect the environment.

1. Don't leave the _____ running when you are brushing your teeth.
2. Take a _____ instead of a bath.
3. If you litter, _____ will eat the garbage and get sick.
4. Don't _____ paper. You can write on both sides of it.
5. Planting just one _____ can save the sky from smoke from factories.
6. Turn off the _____ and _____ when you are not in the room.
7. Keep the oceans clean so the fish will stay _____ and safe.
8. Make a _____. The birds in the city have a hard time finding enough food to eat.
9. Recycle your _____ and _____.
10. Use a _____ instead of a plastic one.

Lesson 1 An Earth Day Story

1. Reading



A. Look at the picture and read the title of the story. What do you think the story is about?



LEARNING STRATEGIES

When I learn new words...

- I draw a picture to remind me every new word
- I write words/ sentences on pieces of paper and stick them on the wall
- I use the new words in a song/ story
- I play word games with my friends (hangman, scrabble, etc.)



What Can I Do?

Mark came back from school very sad. His mother looked at him and said: "You look very sad.

It seems that you had a rough day. What happened?"

"Today, in science, the teacher was talking about Earth Day and the environment. Earth Day is a day when every person promises to do something to protect our world from pollution. Mrs. Green was telling us that many companies do not do their best in order to get rid of their industrial waste. She said that our world is getting dirtier and that many animals and plants are becoming extinct. She wants us to think of something we can do to help. On the way home, I thought that there is nothing I can do. I can't stop the companies from polluting our air and dumping toxic waste in the sea and I can't save all of the animals!

There is not anything that I can do to make a difference."

Mark's mother sat for a minute, thinking. "Let me tell you a story that your grandfather told me. I don't know where he heard it, but I think that it might help you think about the problem in a different way." She began:

"One morning a man was walking down a beach covered with dying starfish.

The night before the tide had been especially strong and had washed up thousands of starfish on shore. The man was sorry that all the starfish would die on the beach. He came upon a boy who was throwing starfish back into the ocean as fast as he could. The boy was out of breath and it was obvious that he had done a lot of work as he looked tired.

"Son," the man said, "you might as well quit. There are thousands of them. There is no way you can make any sort of a difference."

The boy did not even stop in what he was doing. He kept bending and throwing but as he did, he spoke to the man: "I can make a difference to this one, and this one, and this one."

And the man knew the boy was right. He began to help return the animals to their home, and kept thinking that sometimes little children can teach elderly people real lessons in life.

Mark stared at his mother. "But he did make a difference, didn't he? To every starfish that he threw back in?" His mother nodded, smiling. He sat for a moment, thinking about what his mother had said.

"So, what it means is that even though I can't change everything, I can make a big difference by doing the little things that matter?"